ଓଡ଼ିଆ - ଭୂୟାଁ ଶବ୍ଦକୋଷ

(ବହୁଭାଷୀ ଶିକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତକ)

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ

ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଓଡ଼ିଆ - ଭୂୟାଁ ଶବ୍ଦକୋଷ

(ବହୁଭାଷୀ ଶିକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତକ)

ସଂକଳକ ଓ ସମ୍ପାଦନା

ଡ. ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

ମାର୍ଗଦର୍ଶକ

ପ୍ରଫେସର ଅଖିଳ ବିହାରୀ ଓତା

ସହାୟତା

ୟୁନିସେଫ୍

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ

ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଓଡ଼ିଆ-ଭୂୟାଁ ଶବ୍ଦକୋଷ

ସଂକଳନ ଓ

ସମ୍ପାଦନା : ଡ. ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

©ପ୍ରକାଶକ : ସଦସ୍ୟ ସଚିବ
ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡ଼େମୀ
ଆଦିବାସୀ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ପ୍ରାନ୍ତର
ୟୁନିଟ୍ - ୧, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧୦୦୯

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୨୬ ଜାନୁୟାରୀ, ୨୦୧୭

ମୁଦ୍ରଣ : ଭୋଲାନାଥ ପ୍ରେସ୍
ବମିଖାଲ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ODIA- BHUYAN SABDAKOSH

Compilation &

Editor : Dr. Paramananda Patel

©*Publisher* : Member Secretary
Academy of Tribal Languages & Culture
Adivasi Exhibition Ground
Unit - I, Bhubaneswar - 751 009

First Edition : 26th January 2017.

Printed at : Bholanath Press
Bomikhal, Bhubaneswar.

Supported by : UNICEF

ମୁଖବନ୍ଧ

ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତିର ବିଶେଷତ୍ୱ ଓ ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ତଥା ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତି ସହ ସମନ୍ୱୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲାବେଳେ, ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମନେହୁଏ । ସଂସ୍କୃତି ମଣିଷ ଜାତିର ସମଷ୍ଟିଗତ ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ବୁଝାଏ । ସଂସ୍କୃତିର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ପ୍ରତି ଯଥାଯଥ ଦୃଷ୍ଟିନଦେଲେ ସଂସ୍କୃତିର ଯଥାର୍ଥ ଅନୁଶୀଳନ ଓ ବିଚାର ସ୍ୱୟଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତିର ଆଲୋଚନାରେ ଆଦିବାସୀ ସମାଜର ଭାଷା, ଅର୍ଥନୀତି, ପାରମ୍ପରିକ ଆଚର ବ୍ୟବହାର, ପରିବେଷ୍ଟନୀ, ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସୀ ଓ ଉପାସନା, ନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତଭିତ୍ତିକ ମୌଖିକ ଓ ଲିଖିତ ସାହିତ୍ୟ, ଅବସର ବିନୋଦନ, ରାଜନୈତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ବିଚାର ଧାରା, ବିବାହ, ପରିବାର ଗଠନ ଓ ଜ୍ଞାତି କୁଟୁମ୍ବ ସମ୍ପର୍କ ବିଚାର, ସାମାଜିକ ସଂଗଠନ ଓ ଐକ୍ୟଭାବ ଇତ୍ୟାଦି ବିଶେଷ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଉଚିତ୍ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହୋଇଥାଏ ।

ଭାଷାଗତ ତଥ୍ୟକୁ ନେଇ ଭାରତୀୟ ଇତିହାସରେ ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତିର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇପାରେ । ଭାରତରେ ଜନଜାତି ସମୂହକୁ ଭାଷାଗତ ବର୍ଗୀକରଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ୪ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ଯଥା-(୧) ଭାରତୀୟ - ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷାଗୋଷ୍ଠୀ, (୨) ଦ୍ରାବିଡ଼ୀୟ ଭାଷାଗୋଷ୍ଠୀ, (୩) ତିବ୍‌ତୋ-ବର୍ମୀଜ ଭାଷାଗୋଷ୍ଠୀ ଓ (୪) ଅଷ୍ଟ୍ରିକ୍ ଭାଷା ଗୋଷ୍ଠୀ । ଭାରତରେ ଅନ୍ୟୁନ ୪୦୦ ପ୍ରକାର ଆଦିବାସୀ ଭାଷାର ପ୍ରଚଳନ ଦେଖାଯାଏ । ଏଣୁ ପ୍ରାୟତଃ ଅଧିକାଂଶ ଆଦିବାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ନିଜସ୍ୱ ଭାଷା ରହିଥିବାର ଜଣାଯାଏ । ତେବେ ଅଧିକାଂଶ ଭାଷା କେବଳ କଥିତ ଭାଷା । ଏ ସବୁର ଲିଖିତ ଲିପି ନାହିଁ । ଆମ ଓଡ଼ିଶାରେ ତିବତୋ-ବର୍ମୀଜ୍ ଭାଷା ଗୋଷ୍ଠୀର କୌଣସି ଆଦିବାସୀ ନଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ତିନି ପ୍ରକାର ଭାଷା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦକ୍ଷିଣୀ ଓଡ଼ିଆ କହୁଥିବା

ଦେଶିଆ, ଭୂମୀୟା, ଝରିଆ ଓ ମାଟିଆ, ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳୀୟ ଓଡ଼ିଆ ବା ସମ୍ବଲପୁରୀ କହୁଥିବା କନ୍ଧାନ୍, ଲରିଆ, ଅଘରିଆ, ଭୂୟାଁ ଓ ଭୂଲିଆ; ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳୀୟ-ଓଡ଼ିଆ ବା ବଙ୍ଗଳା ମିଶ୍ରିତ ଓଡ଼ିଆ କହୁଥିବା କୁର୍ମୀ; ସାଦ୍ରି-ଛତିଶଗଡ଼ି-ହିନ୍ଦୀ କହୁଥିବା ବିନ୍‌ଝିଆ; ଔପଭାଷିକ ହିନ୍ଦୀ କହୁଥିବା ବନ୍‌ଜାରା; ଛତିଶଗଡ଼ି କହୁଥିବା ବଇଗା, ମିଶ୍ରିତ ମରାଠୀ କହୁଥିବା ଭୂଞ୍ଜିଆ, ଓଡ଼ିଆ, ମରାଠୀ ଓ ଛିତିଶଗଡ଼ି ମିଶ୍ରିତ ଭାଷା କହୁଥିବା ହାଲ୍‌ବି ଇତ୍ୟାଦି ଭାରତୀୟ- ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ପର୍‌ଜି (ଧାରୁଆ), କୋୟା, କୁଇ (କୁଟିଆ) (ଡଙ୍ଗରିଆ), କନ୍ଧା/କୁବି (କନ୍ଧଡୋରା), ଓଲାରି (ଗଦବା), କୁରୁଖ (ଓରାଓଁ), ଗଣ୍ଡି (ଗଣ୍ଡ), ମାଡ଼ିଆ, କୁଭି (ଜାତାପୁ କନ୍ଧ, ପେଙ୍ଗକନ୍ଧ) ଓ କିସାନ ଇତ୍ୟାଦି ଭାଷା ଗୋଷ୍ଠୀ ଦ୍ରାବିଡ଼ୀୟ ଭାଷା ପରିବାରର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଶେଷରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିକ ଭାଷା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଗ୍‌ତା (ଡିଡାୟୀ), ଗୁତବ୍ (ଗଦ୍‌ବା), ଜୁଆଙ୍ଗ, ବିରହର୍ (ମାଙ୍କିଡ଼ିଆ), ମୁଣ୍ଡାରୀ (ମୁଣ୍ଡା), ସାନ୍ତାଳୀ, ସୋରା (ସଉରା-ଲାଞ୍ଜିଆ, ଜୁରେ, ଆର୍‌ସି ଇତ୍ୟାଦି) ଗୋରୁମ୍ (ପାାରେଙ୍ଗା), ରେମୋ (ବଣ୍ଡା), ଖରିଆ, କୋରୱା, ଭୂମିଜ, ହୋ (ହୋ ଏବଂ କୋହ୍ଲ) ଓ ମାହିଲି (ମାହାଲି) ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ।

ଅଧିକାଂଶ ଆଦିବାସୀ ଭାଷା କଥିତ ଭାଷା ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଲିପିଥିବା ଭାଷାଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ଏସବୁ କୌଣସି ଗୁଣରେ ନ୍ୟୁନ ନୁହେଁ । ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍‌ମାନଙ୍କ ମତରେ ଏସବୁ ଭାଷାରେ ଧ୍ୱନିତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଶବ୍ଦ ଭେଦରେ ଦ୍ୱୈତ ସଂରଚନା ବା ଗଢ଼ଣ ସାଙ୍ଗକୁ ସୃଜନ ସାମର୍ଥ୍ୟ (ସୃଜନ ଓ ନୂତନତ୍ୱ) ରହିଛି । ତଥାପି ସାଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା, ଲିଖିତ ସାହିତ୍ୟିକ ପରମ୍ପରା ଯେଭଳି ସୁରକ୍ଷିତ ପରମ୍ପରା ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ ରହିଛି, ତାହା ଦେଖିଲେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ମନେହୁଏ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ସ୍ଥାନୀୟ ମୁଖ୍ୟ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ଲିଖିତ ସାହିତ୍ୟିକ ପରମ୍ପରାରେ ମନୋନିବେଶ କଲେଣି । ଆଉ କେତେକ ଭାଷା ନିଜସ୍ୱ ଲିପି ବ୍ୟବହାର କରି ଏ ଦିଗରେ ଅନେକ ଆଗେଇ ଗଲେଣି । ସାନ୍ତାଳମାନଙ୍କ 'ଅଲ୍‌ଚିକି, ହୋ ମାନଙ୍କର ୱାରଙ୍ଗ୍‌ଚିତି ଓ ସଉରାମାନଙ୍କର 'ସୋରାଙ୍ଗ ସୋମ୍ପେଙ୍ଗ' ଏହାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ । ଏ ପ୍ରକାର ଲିପିର ବ୍ୟବହାର ଫଳରେ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ସାହିତ୍ୟିକ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି ଦିଗରେ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି ।

ସଂପ୍ରତି ବାର୍ଷିକ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ବା ପାଞ୍ଜି ଓ ସମ୍ବାଦ ପରିକ୍ରମା ପ୍ରକାଶନ ସାଙ୍ଗକୁ ପରମ୍ପରା ଗତ ସଂଗୀତ, ପ୍ରବାଦ, ପ୍ରହେଳିକା, ସାଙ୍କେତିକ ପ୍ରଶ୍ନ, ଢ଼ଗ ଢ଼ମାଳି, କାହାଣୀ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନେଇ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ରଚନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଜର ପାରଦର୍ଶିତା ପ୍ରମାଣ କରିପାରିଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଆ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଭାଷାକ୍ଷେତ୍ର ନଈଁକେ ବାଙ୍କ, ଦେଶକେ ଫାଙ୍କ୍ ପରି ଗୋଟିଏ ଗାଁରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁକୁ ଗଲେ ଭାଷାରେ ଅନ୍ତର ହେବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ସାଧାରଣ କଥା । ଏପରିକି ଅଛି ଏକ ଏକ ଗ୍ରାମରେ ଏକାଧିକ ଭାଷାଭାଷି ଗୋଷ୍ଠି ବସବାସ କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅପରଠାରୁ ଅପରିଚିତ ମନେ ହୁଅନ୍ତି. କେବଳ ଭାହା ବିଭେଦ କଥା ନୁହେଁ ସଂସ୍କୃତିରେ ମଧ୍ୟ ବିବିଧତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହେବା ଏକ ସାଧାରଣ ଘଟଣା । ଏହିପରି ବହୁ ଭାଷା ଓ ବହୁ ସଂସ୍କୃତି ସମ୍ବଳିତ ଓଡିଶାର ମାନଚିତ୍ର ଏକ ଚିତ୍ରିତ ଚାଦର ଭଳିଆ ମନେହୁଏ । ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭାଷା ବିବିଧତା ଅତି ଗମ୍ଭୀର । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷା ଗୋଷ୍ଠୀ ଏକତ୍ର ସହବାସ୍ଥାନ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ନିଜ ସଂସ୍କୃତି ଭିତରେ ଆତଯାତ ହୁଅନ୍ତି । ପରସ୍ପର ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅଲଗା ଓ ଅବୁଝା ମନେ ହଉଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଏମାନଙ୍କର ବାହାର ଦୁନିଆ ଏକ ପେନ୍ଥାରେ ଗୁନ୍ଥା ବୋଲି ମନେହୁଏ । ସହଜରେ ଓ ସରଳ ଭାବରେ ସେମାନେ ଏକ ତୃତୀୟ ଭାଷାକୁ ନିଜର ଭାବଗତ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନର ମାଧ୍ୟମ ହିସାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିନିଅନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଗ୍ରହଣ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ର ଆପାତତଃ ବୟସ୍କଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ. ପିଲାମାନେ ଯେଉଁମାନେ ସ୍କୁଲ ମାଡି ନଥାନ୍ତି ବା ନୂଆ ନୂଆ ସ୍କୁଲ ଯିବା ଆରମ୍ଭ କରୁଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ତାଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ଛଡା ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ କୌଣସି ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିନଥାନ୍ତି । ସ୍କୁଲ ଆସିଲା ବେଳକୁ ସେମାନେ ଏକ ଅଜଣା ଜଗତ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସନ୍ତି । ଏଠି ଶିକ୍ଷକ ବା ତା ନୂଆ ସାଥି ସମସ୍ତେ ଅଜଣା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଅଧିକାର । ତେଣୁ ପିଲା ମନରେ ଅହେତୁକ ଆଶଙ୍କାଟିଏ ପଶିଯାଏ ଏବଂ ସେ ଏହି ପରସଂସ୍କୃତିର ଭାବକୁ ବୁଝିବାରେ ଅକ୍ଷମ ହୁଏ । ଏହି ବୁଝାମଣାର ଅଭାବରୁ ସେ ହୁଏ ପଛୁଆ । ସେ ଖୋଜେ ସାଥୀଟିଏ ଯିଏ ତା କଥା ବୁଝୁଥିବା ବା ଭାଷାରେ ଦୁଇପଦ ବୁଝାଉଥିବ । ଏପରି ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ସେ ଖୁସି ହୁଏ ଏବଂ ସମସ୍ତ ବାଧାବିଘ୍ନ ହଟାଇ ସେ ଆଗକୁ ମାଡିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୁଏ ।

ବୁଝାବୁଝି ଏହି ଭାବକୁ ଯୋଡିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ପିଲାର ପ୍ରଥମ ସମ୍ପର୍କ ଶିକ୍ଷକ ସହିତ ହୁଏ । ଦି ଶିକ୍ଷକ ତା ଭାହାରେ ଦୁଇପଦ କହିଲା ବା ବୁଝାଇଲା ତେବେ ସେ ଶୀଘ୍ର ହୁଏ । ତେଣୁ ପାଠ ପଢାଇବାର ଯେଉଁ ଅକଲ ମାନ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଥମେ ତାହା ହେଲା ତାହା ସହିତ ତା ଭାଷାରେ ଭାବଗତ ଆଦାନପ୍ରଦାନ ଏବଂ ସେ ବୁଝିପାରୁଥିବା ଢଙ୍ଗରେ ବୁଝାଇ ପାରିବାର ଅକଲ । ଏହା ସମ୍ଭବ ଶିକ୍ଷକ ପାଖରେ ଯଦି କିଛି ଶିଖିଲା ଭଳି ବା ଅର୍ଥାନ୍ତର କଲା ଭଳି ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଓ କଥୋପକଥନ ତାଲିକାଟିଏ ହାତ ପାହାନ୍ତରେ ଥିବ । ଏହାକୁ ଚିନ୍ତାକରି ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ପଢୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବୁଝିଲା ଓ ବୁଝାଇଲା ପରି ସମସ୍ତର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି ।

ଓଡ଼ିଶାର ପଶ୍ଚିମ-ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳରେ ସଂଖ୍ୟାତ୍ମକ ଭୂୟାଁ ଗୋଷ୍ଠୀ ବସବାସ କରନ୍ତି । ବୌଦ୍ଧକାଳୀନ ସମୟରୁ ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ରହିଛି । ଏମାନେ ଅନେକ ଶାଖାରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରାଚୀନ ଗୋଷ୍ଠୀ ହିସାବରେ ପାଉଡିଁ ଭୂୟା ବା ପାହାଡିଭୂୟାଁର ସ୍ଥାନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ସ୍ଥାନୀୟ ଓଡ଼ିଆର ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ ବୋଲି/ ଉପଭାଷା ହିସାବରେ ଏହା ପରିଗଣିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଦ୍ଧମାଗଧିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିକାଶ ସମଲପୁରୀ-କୌଶଲୀ ଶାଖାର ଏକ ଉପଗୋଷ୍ଠୀ ହିସାବରେ ଏହା ସମ୍ପର୍କିତ । ପାଉଡିଁଭୂୟାଁ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ସହ ସାମିଲ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କ ଭାଷିକ ବିଭବକୁ ଆକଳନ କରିବା ସହ ସେହି କ୍ରମରେ ସେମାନଙ୍କ ଶୈକ୍ଷିକ ବିକାଶ କରାଇବା ଆଜିର ଆହ୍ୱାନ ।

ପରିକଳ୍ପିତ ଓଡ଼ିଆ ଭୂୟାଁ ଶବ୍ଦକୋଷ ସେହି ପିଲା ଓ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମର୍ପିତ, ଯେଉଁଥିରେ ନିତିଦିନିଆ ବ୍ୟବହାରରେ ଆସୁଥିବା ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ସହ କଥୋପକଥନ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ପାଠ୍ୟ ବହିର ସରଳ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ସମ୍ବଳିତ ଏକ ପୁସ୍ତିକା ସଂକଳିତ ହୋଇଛି । ଏହି ପୁସ୍ତିକା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ଆସିବା ସହ ଅଭିଭାବକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ତଥା ଶିକ୍ଷା ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସଦ୍‌ବ୍ୟବହାରରେ ଆସିବ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଅଖିଳ ବିହାରୀ ଓତା

ଅ

ଅଦା:ଅଦାରସ ଦେହାକୁ ଭଲ : ଅଦାରସ୍ ଦେହେକଯ୍ ଭଲ୍

ଅଦା ମସଲାରେ ଲାଗେ : ଅଦା ମସଲାକେ ଲାଗଯ୍

ଅଠର : ଅଠର

୨୮ (ଅଠେଇଶୀ) : ଅଠାଇଶ୍ (୨୮)

ଅଙ୍ଗୁର : ଆଗୁଂର୍

ଅଣ୍ଡା: ଅଣ୍ଡା ତରକାରୀ : ନିହ୍ନା ତୁଣ

ଅରୁଆ ଚାଉଳ: ଉଆ ଚାଉଳ : ଉଆ ଚାଉଳ

ଅଳା : ଛୁରୁକଟୋଡ

ଅଖ: ଅଖ ଶଗଡ଼ ଚକ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ : ଅଖ୍ : ଅଖ ଶଗଡ଼ ଚକ୍ ଲାଗି ବେଭାର ହେଇ୍

ଅଂଟା : ଅଂଟା,ଅଣ୍ଟା

ଅସରପା : ସମାଲି

ଅନ୍ଧାର : ଅନ୍ଧାରରେ ପିଲା ଡ଼ରନ୍ତି : ଅନ୍ଧାର୍: ଅନ୍ଧାରକେ ସୁଆ ଡ଼ରନ୍ତ୍

ଅନୁମାନ ମାପ : ଅନ୍ମାନିଆଁ ମାପ୍

ଅୟୁତ : ଆୟୁତ

ଅଠର : ଅଠର

ଅଷ୍ଟମ : ଅଷ୍ଟମ୍

ଅମୃତଭଣ୍ଡା : ଜଡା, (ରାମ୍ ଜଡା)

ଔଷଧ ଗଛ୍ : ଓଷ ଗସ୍, ଅଷ ଗସ୍

ଅଶ୍ୱତଗଛ ତଳେ ଥଣ୍ଡା ଲାଗେ : ଜଳି ଗସ୍ ତଳେ ହେମା/ହେମାଳ ଲାଗଇ

ଅଳସି : ଅଳମ୍

ଅମାବାସ୍ୟା:ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ପୂଜା କରନ୍ତି : ଅମିଷା: ଅମିଷା ଦିନ ପୂଜା କରନ୍ତି

ଅପରଦିନ : ଅପର୍ ଦିନ୍

ଅଳସୁଆ : ଅଲ୍ସୁଆ

ଅତିଥି : ସେ ଆମର ଅତିଥି : କୁଣିଆଁ,କୁଣିଆଁ : ସିଏ ଆମ୍ର କୁଣିଆ

ଆ

ଆମ୍ବ : ଆମ୍ବଗଛ : ଆମ୍ : ଆମ୍ ଗସ୍

ଆଳୁଭଜା	:	ଆଲୁତୁଣ୍
ଆଖୁ	:	ଆଖୁ
ଆତ	:	ବଢ଼ଲା
ଆପୁଲ୍	:	ସେଓ
ଆଖି : ମୋର ଆଖିରେ ଦେଖିଲି	:	ଆଁଖି : ମର୍ ଆଖିଁକେ ଦେଖିଲି
ଆଣ୍ଠୁ	:	ଆଣ୍ଠୁ
ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ଆଙ୍ଗୁଳି
ଆଠ(୮)	:	ଆଠ୍
ଆକାଶ : ଆକାଶ ବେଶି ସୁନ୍ଦର	:	ଅକାଶ୍ : ଅକାଶ୍ ବଡେ ସୁନ୍ଦର
ଆଜିକାଲି	:	ଆଜ୍କାଲି
ଆସ	:	ଆସ
ଆଙ୍କିବା	:	ଆକିବାଟା (ବନ୍‌ମା/ଚିତ୍ରକରିବା)
ଆଖୁଗଛ	:	ଆଖୁ ଗସ୍
ଆଖୁରସ ମିଠା ଲାଗେ	:	ଆଖୁ ରସ୍ ମହୁର୍ ଲାଗଇ
ଆଷାଢ	:	ଆଷାଲ୍ ମାଁସ୍
ଆଶ୍ୱିନ	:	ଅସିଣ୍
ଆମ୍ରପତ୍ର	:	ଆମ ପତର୍
ଆର୍.ଆଇ	:	ଆର୍‌ଆଇ

ଇ

ଇଟା:ଇଟାରେ ଘର ବାନ୍ଧିବା	:	ଇଟାକେ ଘର୍ ବନମା
ଇଚ୍ଛା:ତୁମ ଇଚ୍ଛା	:	ମନ୍:ତର ମନ୍
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ:ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁରେ ସାତରଙ୍ଗ	:	ବାଘଧୁଣ:ବାଘଧୁଣ୍‌କେ ସାତ୍‌ରଙ୍ଗ୍
ଇଶାରା/ଠାର:ଠାର ମାରି ଡ଼ାକିଲା	:	ଠାରିବା:ଠାରି କରି ଡ଼ାକିଲା

ଈ

ଈର୍ଷା	:	ହିଂସା

ଉ

ଉଇ:ଉଇ କାଠଖାଏ	:	ଉଇ: ଉଇ୍ କାଠ୍ ଖାଏ୍
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ:ଚନ୍ଦ୍ରର ଆଲୁଅ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ	:	ଉଜ୍ୱଳ:ଜହ୍ନର୍ ଆଲୁଅ ଉଜ୍ୱଲ୍

ଉଣେଇସି : ଅଣିସ୍

ଉଷୁନା ଚଉଳ : ବସଲା ଚଉଳ/ସିଝା ଚାଉଳ/ଉଷୁନା ଚାଉଳ

ଉଚ୍ଚତା : ଉଁଚା

ଉଡାଜାହାଜ : ଉଡାଜାହାଜ୍, ବିବାନ୍

ଉଆଁଶ : ଉଆଁଶ

ଉଇଁବା : ବାହାରିବା

ଉଚ୍ଛନ୍ନ : ମନ ଲାଗଛି/ମନ କରିବା, ମନବଳିବା

ଉଚାରଣ : କହୁଛି/ଏକାମିତ କହିବା

ଉଠ : ଉଠଛି/ଉଠ୍

ଉପାଡ଼ିବା : ଘିଁସି ପକାଇବା

ଉଦାର : ଉଦାର୍ ଆଣିବା/ଉଧାର୍

ଉପବାସ : ଉପାସ୍ ରହିବା

ଉପସ୍ଥାନ : ହାଜର୍

ଉପରେ : ଉପରା/ଉଁପରକେ

ଉଭୟ : ଦିବାଖେ, ଦିପାଖେ, ଦି କୁଳ

ଉସୁନା : ସିଜିଲା

ଊ

ଉଣେଇସି : ଅଣିସ୍

ଊଣା : କମ୍

ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ : ଦୁର୍/ଉଁପ୍ରେ

ଋ

ଋଣ : ଉଧାର ଆଣିବା, ରିଣ୍

ବ୍ୟାଙ୍କର୍ ଋଣ ମିଳୁଛି : ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ରିଣ ମେଳସି

ଋଷି : ମୁନି ଋଷୀ

ଋତୁ:ଶୀତ ଋତୁରେ ଖାଦ୍ୟ ମିଳେ : ରିତୁ:ଶୀତ ମାସରେ ଖାଇଦ ମିଳଇ,
ଶୀତ୍ ରିତୁରେ ଖାଇଦ ମେଳଇ୍

ପ୍ରଚୁର : ଢୁର୍/ଢବର୍

ଏ

ଏକ	:	ଏକ୍
ଏକଷୋଠି	:	ଏକଷଠି
ଏଗାର(୧ ୧)	:	ଏଗାର୍
ଏଣ୍ଡୁଅ	:	କେଁକଟ୍
ଏଣ୍ଡିପୋକ	:	ଏଣ୍ଡିପକ୍
ଏଣ୍ଡିପୋକ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବସା ବାନ୍ଧିଛି	:	ଏଣ୍ଡି ପକ୍‌ଟା ଗଟେ ଗସ୍ କେ ବାସ୍ ବାନ୍ଧିସି
ଏକକ	:	ଗୋଟେ/ଗଟେ
ଏକତା	:	ଏକାଠି, ଏକ୍‌ମେଲ୍
ଏଇଠି	:	ଏଠି
ଏଣୁ	:	ହିଂଠାଣୁ, ହିଁବକୟ୍
ଏଭଳି	:	ଏମିତି/ଇମିତିର୍

ଉ

ଉଇ:ଉଇ କାଠ ଖାଏ	:	ଉଇ:ଉଇଟା କାଠ୍ ଖାଏ
ଉଜଳ:ଚନ୍ଦ୍ରର ଆଲୁଅ ଉଜ୍ଜଳ	:	ଉଜ୍ଜଳ:ଜହ୍ନ ଉକିଆ ହେଇ
ଉକୁଣୀ:ତୋ ମୁଣ୍ଡକେ ଉକୁଣି	:	ଉଖୁଣି:ତର ମୁଣ୍ଡକେ ଉଖୁଣି
ଉଣେଇସି	:	ଉଣିସି, ଅଣିସ୍

ଐ

ଐରାବାତ	:	ହାତୀ
ଐତିହାସିକ	:	ପୁରୁଣା କଥା/ପୁନା କଥା, ପୁର୍ଣ୍ଣା କଥା କୁହା
ଏମାନଙ୍କର ଐସିହାସିକ କଥା ଅଛି	:	ଇଆଙ୍କର ପୁନା କଥା ଆଛି ଇଲାର ପୁର୍ଣ୍ଣା କଥା ଆସି

ଓ

ଓଟ	:	ଓଟ
ଓଠ	:	ଠଡ଼୍
ଓଜନ	:	ଭାରି
ଓଲଟା	:	ଲେଉଟିଆ

ଓଳି:ଆଜି ଗୋଟିଏ ଓଳି ଥିଲି	:	ଓଲି:ଆଜି ଗଟେ ଉଲି ଥିଲି
ଓହ୍ଲାଇବା	:	ଅଦରିବା
ଡଙ୍ଗରରୁ ଓହ୍ଲାଇବା	:	ଡଙ୍ଗର ଅଦର୍ କମାଣିରୁ ଅଦରିବା
ଓସାର	:	ଅସାର୍
ତୁମ ଘର ଓସାର	:	ତମର ଘରଟା ଅସାରିଆ

ଔ

ଔଷଧ	:	ଉଷଦ୍
ଔଷଧ ଖାଆଁ	:	ଉଷଦ୍ ଖା
ଔଷାଧାଳୟ	:	ଅଷ ଦୁକାନ୍

କ

କେଉଁଠି	:	କେଠିଁ
କ'ଣ	:	କିଶ୍, କିସ୍
କାଙ୍କଡ଼	:	କାଙ୍କଲ୍
କାହାଣି	:	ଗପ/କଥାଣି, ବଖାଣି
ବୂଢା ବାପା ଠାରୁ କାହାଣି	:	ବୂଢ଼ା ବାପା ଠାରୁ କଥାଣି/ବଖାଣି
କଜଳ	:	କଜଲ୍
କାର୍ତିକ ମାସ	:	କାର୍ତିକ୍ ମାଁସ୍
କଳା	:	କାଲିଆ
ମୟୁରର କୃଷ୍ଣ ରଙ୍ଗ ଅଛି	:	ମଝୁରର୍ କୃଷ୍ଣ ରଙ୍ଗ ଆସି
କୂଅ	:	କୂଅ, କୁଉ
କୃଷକ	:	ଋଷି/ଚାଷୀ
କେନ୍ଦୁ	:	କେନ୍ଦୁ
କର୍କି	:	ପାଣିପକ/ ପାଟ୍ପଣିଆଁ
କଅଁଳ ପତ୍ର	:	କଅଁଳିଆ ପତ୍ର, କହଁଲ୍ ପତର୍
କଙ୍କଡ଼ା ବିଛା	:	କଙ୍କଲା ବିଶା
କୋଇଲି	:	କୁଇଁଲି
କୋଳଥ	:	କୁଲଥ୍

କାନ୍ଦୁଲ	:	ହରଡ, ରାହାଲି
କୋସଲା	:	କୁଶଲା
ଏ ବର୍ଷ କୋସଲା ଭଲ ହେଲା	:	ଇ ବର୍ଷ କୋସଲା ନିକ ହେଲା
କାଲି	:	କାଲି୍
କ୍ରମିକ ନଂ	:	କ୍ରମିକ ନଂ
କଠଉ	:	କଠାଉ
କଠଉ ପିନ୍ଧିଲେ କାଦୁଅ ଲାଗିବ	:	କଠାଉ ପିନ୍ଧିନେ କାଦୁ ନା ଲାଗଇ
କାଉ	:	କାଉ
ସକାଳୁ କାଉ କା କା କରଇ	:	ସଖାଲୁଁ କାଉ କା କା କରଇ
କାଇଁଫୁଲ	:	କଇଁଫୁଲ୍
କଳ	:	କଲ୍
ଧାନକଳ	:	ଧାନ୍ ମିଶିନ୍, ଧାନ କଲ୍
କାମ	:	କାମ୍
ସରକାର କାମ	:	ସରକାରୀଆ କାମ୍
କୁକୁଡ଼ା ଘର	:	କକୁଲି କୋଠି, କୁକୁଲି୍ ଘର୍
କୁକୁଡ଼ା ପୂଜାଦେବୁ	:	କୁକୁଲି ପୂଜା ଦେମୁ
କଟୁରୀ	:	କଟରୀ
କୁଟୁଣି	:	ଢେଙ୍କି କୁଟୁଣି
କୁଟୁଣି ଦ୍ୱାରା ମାଣ୍ଡିଆ କୁଟିବୁ	:	ଢେଙ୍କିକେ କଦ କୁଟିମୁଁ
କଂଟା	:	କଂଟା
କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା	:	କୃଷ୍ଣ ଚୂଡା
କାନ	:	କାନ୍
କନିଷ୍ଠ	:	ସାନ୍
କନ୍ଧ	:	କନ୍ଧ
କାନ୍ଧ	:	ଖାନ୍ଦ୍
କାନ୍ଦିବା	:	କାନ୍ଦିବା
କୋଡିଏ	:	କୁଳିଏ

କାଖ	:	କାଖ୍
କୁକୁର:କୁକୁର ଆମରି ଟା	:	କୁକର:କୁକୁରଟା ଆମରଟା
କୁମ୍ଭୀର	:	କୁମ୍ଭୀର୍
କଙ୍କଡ଼ା	:	କଙ୍କଲା
କଙ୍କଡ଼ା ମାଂସ ଭଲ	:	କଙ୍କଲା ମାଇଁଶ ବଢ଼ିଆଁ
କଇଁଚ	:	କସିଅଁ, କଠୁ
କୁଟ୍ରା	:	କଟାରି
କୁକୁଡ଼ା	:	କୁନ୍ଦୁଲି
କାପତି	:	କପ୍ଟା
କଜଳପାତି	:	କାମଚିଆ
କାଠହଣା	:	ସରସ୍ୱତୀ ଚଲଇ
କପାଳ	:	କପାଲ୍
କଲରା	:	କଲରା
କୁନ୍ଦରି	:	କୁନ୍ଦୁରି
କନ୍ଦମୂଳ	:	ଟଣ୍ଡକଲି ଆଳୁ
କାଙ୍କଡ଼	:	କାଙ୍କଲ୍
କବାଟ	:	ଦୁଗାଲି
କାଠଚମ୍ପା	:	କାଠଚମ୍ପା
କନିୟର ଫୁଲ	:	କନେକ ଚମ୍ପା
କ୍ରୟ	:	ଘେନିମା
କ୍ରମିକ	:	ପଶାକି ପଶା
କ୍ୟାଫୁଲ	:	କିଆଫୁଲ୍
କଢି	:	କଲହ
କଳାବର୍ଣ୍ଣ	:	କଳାରଙ୍ଗ୍, କାଳିଆ ରଙ୍ଗ୍
କେଜି:କେଜି ସପୁରି କେତେ	:	କେତେଭାର୍:ସପୁରିଲା କିଲ୍ କେତେ, କେଜି
କଳାପଟା	:	କଳାପଟା
କହୁଁଣି	:	କହୁଁଣି

କଲମ:କଲମରେ ଲେଖନ୍ତି	:	କଲମ୍ :କଲମ୍‌କେ ଲେଖନ୍ତି
କାଗଜ	:	କାଗଜ୍
କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ	:	ଅଫିସ୍
କୃଷକ:କୃଷକ ଚାଷ କରେ	:	ହଳିଆ:ହଳିଆ ଚାଷ କରଇ,ଚାସୀ, ଚାସି
କଣ୍ଢେଇ	:	ପୁତୁଲି, ସରପ୍
କାମକର	:	କାମ୍‌କର୍
କଲମି	:	କଲ୍‌ମୀ
କମଳା	:	କମଳା
କମଳା ଶୀତ ଦିନେ ମିଳେ	:	କମଳା ଶୀତ ଦିନରେ ମିଳଇ
କାହାସ୍ଥାନ	:	କାରସ୍ଥାନ, କାହାର୍ ଜାଗା
କାର	:	କାର୍
କିଆଫୁଲ	:	କିୟା
କଜଳ	:	କାଜଳ
ଝିଅ ଆଖିରେ କଜଳ ଲଗାନ୍ତି	:	ଟକିଲା ଆଖିଁକେ କାଜଳ ଲଗାନ୍ତି
କାକୁଡ଼ି	:	କାକଲି
କାଜୁ	:	କାଦୁ, ଲଙ୍କା ଭାଲିଆ
କଦଳୀମଞ୍ଜା	:	କଦଳିମଞ୍ଜା
କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ	:	ଅନ୍ଧାର ପକ୍ଷ
କୁକୁଡ଼ାପିଲା	:	କୁକୁଲି ସୁଆ(ଚିଆଁ)
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ	:	କାର୍ତିକମାସ୍
କାର	:	କାର୍
କୂଅ	:	କୁଉ
କୃଷକ	:	ହଳିଆ, ଚାସୀ
କୁଣିଆ	:	କୁଣିଆଁ
କୁମ୍ଭାଟୁଆ	:	ବୁଡ଼ୀ କୁମୁଟିଆ

ଖ

ଖଜୁରୀ	:	ଖୁଜୁରି

ଖଜା:ଯାତ୍ରାର ଖଜା	:	ଖଜା
ଖଜୁରୀ ଗଛ	:	ଖୁଜୁରୀ ଗସ୍
ପିଲାଟିର ବାଳ ଖଇରିଆ	:	ପିଲାଟାର ଚୁଟିଲା ଖଇରିଆ, ଫକ୍ସିଆ
ଖଡ଼କା/ଖଡିକା	:	ଖଳିକା
ଖଟା	:	ଆମ୍ବିଲା/ଆମ୍ବିଳା/ଅମିଳା
ଟମାଟ ଖଟା ଆଣ	:	ପାଚଲଘଣ୍ଟା ଖଟା ଆଣ୍
ଖୁଂଟି	:	ଖୁଂଟି,ଖୁଣ୍ଟି
ଖାଇବା	:	ଖାଇ, ଖାଇବା
ଖଟ	:	ଖଟ୍
ଖଟରେ ବାବୁ ବସିବ	:	ଖଟ୍କେ ବାବୁ ବସିଆକ୍
ଖପୁରୀ	:	ଖେପେର୍

ଗ

ଗହମ	:	ଗହମ୍
ଗୁଣନ	:	ଗୁଣନ୍
ଗୁଣ	:	ଗୁଣ
ଗାଇବା	:	ଗାଇମା
ଗାଈ	:	ଗାଈ
ଗଡି	:	ଗଢ଼ି
ଗୋଲ	:	ଗୋଲ୍
ଗରମ	:	ଗରମ୍
ତରକାରୀ ଗରମ	:	ତୁଣ୍ଟା ଗରମ୍/ତୁଲ୍ଟା ଗରମ୍
ଗୟଳ	:	ଗୟଲ୍
ଗଧ	:	ଗଧ
ଗଧ କାଠ ଆଣିବ	:	ଗଧଟା କାଠ୍ ଆଣିଆକ୍
ଗାତ	:	ଗାତ୍
ଗାଇବା	:	ଗାଇଁବା
ଗାର	:	ଗାର୍

ଗହ୍ଲାରିଗଛ	:	ଗହ୍ଲାରି ଗସ୍
ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ	:	ଚପତି ଫୁଲ
ଗଛର ଶାଖା	:	ଗସର୍ ଡାଲ୍
ଗୋବରପୋକ	:	କେଚୁକରାପକ
ଗୋବର	:	ଗବର
ଗାଲ	:	ଗାଲ୍
ଗଳା	:	ତଣ୍ଡି
ଗହମ ଅଟା	:	ଗହମ୍ ଅଟା
ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷ	:	ଟିକ୍ ଟିକିଆ ମୂଷା
ଗୁହାଳ	:	ଗୁହାଲ୍
ଗୁହାଳରେ ଗାଈ ବାନ୍ଧିବା	:	ଗୁହାଲ୍‌କେ ଗାଇଲା ବାନ୍ଧ୍‌ମା
ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁ:ଗ୍ରୀଷ୍ମଋତୁରେ ବାହା	:	ଖରାମାସ : ଖରା ମାସ୍ ଟାଇ ବାହାଘର
ଗୁରୁବାର	:	ଗୁରୁବାର୍
ଗତକାଲି	:	କାଲର
ଗତକାଲି ଯାଇଥିଲି	:	କଲର ଯାଇଥିଲି
କଜଳ	:	କଜଲ୍
କାକୁଡ଼ି	:	କାକଲି
କଦଳୀ ମଞ୍ଜା	:	କଦଲୀ ମଞ୍ଜା
ଗଞ୍ଜା କୁକୁଡ଼ା	:	ଗଞ୍ଜା
କଦଳୀ ମଞ୍ଜା	:	କଦଲୀ ମଞ୍ଜା
ଗୁମ୍ଫା	:	ଟାଙ୍ଗର ଖୋଲ
ଗୁଳି	:	ଗୁଲି
ବାଣ	:	ବାଣ୍‌ଟା
ଗାଡ଼ି	:	ଗାଡ଼ିଟା
ଗୀତ	:	ଗୀତ୍
ମେରିଆ ଗୀତ ଗାଅ	:	ମେରିଆ ଗୀତ ଗାଅ
ଗିନା	:	କାଂଚି
ଗଛ	:	ଗସ୍

ଗୋଡ	:	ଗଡ୍
ଗୋଡରେ ଠିଆ ହେଉ	:	ଗଡ୍‌କେ ଠିଆ ହେଉଁ
ଗଣେଶପୂଜା	:	ଗଣେଶ୍ ପୂଜା
ଗାର ଟାଣିବା	:	ଗାର୍ ଟାଣିମା
ଗ୍ରାମ	:	ଗାଁ
ଗଡେଇବା	:	ବନମା
ଗାମୁଛା	:	ଗାମିଚା
ଗୋଳିଆ ପାଣି	:	ଗୁଳିଆ ପାଣି
ଗୋଇଠି	:	ରେଡ଼ି
ଗୋଲାପ ଫୁଲ	:	ଗୋଲାପ୍ ଫୁଲ୍
ଗାଈ ଗୁହାଳ	:	ଗାଇ ଗୁହାଲ୍
ଗଛର ଛାଲି	:	ଗସର ସାଲ୍
ବରଗଛ ର ଛାଲି ମୋଟା	:	ବଲଗଛର ସାଲ ବହଲ୍
ଗଛର ପତ୍ର	:	ଗସ୍‌ର ପତର
ଗଛର କାଣ୍ଡ	:	ଗସ୍‌ର ଗଣ୍ଡି
ଗଛର ଓହଳ	:	ଗସର ଅର୍
ଗଛର ଗଣ୍ଡି	:	ଗସ୍‌ର ଗଣ୍ଡି
ବରଗଛର ଗଣ୍ଡିବଡ	:	ବଲର୍ସର୍ ବଡ ଗଣ୍ଡି
ଗଜା	:	ଗଜା
ଗୋରା	:	ଧବୁଲା
ଗୋବର ପୋକ	:	କେଚୁକରା
ଗେଣ୍ଡା	:	ଗେଣ୍ଡା
ଗୁଣନ	:	ଗୁଣ୍
ଗେରୁଆ	:	ମାଁଟିଆ
ଗୁଲି	:	ଗୁଲି
ଘାଗୁଡ଼ି	:	ଗାଘୁରି
ଗୁଟା ହଳଦୀ	:	ଗଟା ହଳଦୀ
ଗାଈ ଗୁହାଳ	:	ଗାଈ ଗୁହାଳ

ଘ

ଘର : ଘର୍
ତୁମ ଘର ଛଣଘର : ତମର ଘରଟା ଛଣ ଘର୍
ଘଟଣା : ଘଟଣା
ଘରମଝି : ଘର୍‌ମଝିରେ
ଘର ମଝିରେ ରାନ୍ଧନ୍ତି : ଘର ମଝକେ ରାନ୍ଧନ୍ତି
ଘରର ଶେଷ ଘର : ତଳାଘର
ଘରର ତାଜା : ଘରର ତାଜା
ଘଣା : ଘଣା
ଘୋଡ଼ା : ଘୁଲା
ଘିଅ : ଘି
ଦ୍ୱୀପରେ ଘିଅ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ : ଦ୍ୱୀପ୍‌କେ ଘି ଲାଗଇ
ଘୁଷୁରୀ : ଘୁଷୁରୀ
ଘୁଷୁରୀଶାଳ : ଘୁଷୁରୀ ଘର
ଘରଚଟିଆ : ଘରଚଟିଆ

ଚ

ଚକା : ଚକା
ଚଟୁ : ଚେଉଟ
ଚଷମା : ଚଟୁ
ଛୋଟବଡ଼ : ସାନବଡ଼
ଚପଲ : ଜୋତା/ଚଟି
ଚୁଲି : ଚୁଲି୍
ଛେଳି ଗୁହାଳ : ସେଳି ଗୁହାଳ
ଛାତ ଘର : ପାକାଘର୍
ଚାରି : ଚରି
ଚୁଟି : ଚୁଟି
ଚନ୍ଦନଗଛ : ଚନ୍ଦନ୍ ଗସ୍
ଚନ୍ଦନ ଗଛ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର : ଚନ୍ଦନ ଗସଟା ଦେଖିବାକୟ ସୁନ୍ଦର
ଚା ଗଛ : ଚହା ଗସ୍
ଚଟୁନ୍ଦ୍ରା : ଚୁଟୁଣ୍ଡା ମୂଷା

ଚମ୍ପା ଫୁଲ	:	ଚମ୍ପାଫୁଲ
ଚିତ୍ର	:	ସବି
ଚକୁଳି	:	ଟେଉଟ୍ ପିଠା
ଛଣ	:	ସଣ
ଚୁଡ଼ା	:	ଚୁଳା
ଚଉକି	:	ଚଉକି
ଚଉଦ	:	ଚଉଦ
ଘହା	:	ଘହା
ଚକ୍ଷୁ	:	ଚକ୍ଷୁସି, ତଷସି
ଚକଲେଟ	:	ଚକଲେଟ୍
ଚନ୍ଦନ	:	ଚନ୍ଦନ୍
ଚିହ୍ନିବା	:	ଚିହ୍ନିବା
ଚର୍ମ	:	ଚମଳା
ବିଛଣା	:	ବିସ୍ଣା
ଚନ୍ଦ୍ର	:	ଜହ୍ନ, ଜନ
ଚାବି	:	ଘବିକାଠି
ଅଟା ଚକଟିବା	:	ଅଟାଚକଟିବା
ଚକଟିବା	:	ଅଟା/ଚକ୍ଟିଆ
ଚଟାଣ	:	ଭୂଇଁ
ଚଢେଇ	:	ଚଳଇ
କି ଚଢେଇ	:	କିସ୍ ଚଳଇ
ଚିଠି	:	ଚିଠି
କାହାର ଚିଠି	:	କାହାର ଚିଠିଟା
ଚମ୍ପେଇନେଉଳ	:	ଗିଦ୍ରଲି
ଚାଉଳ	:	ଘଉଲ୍
ଚୂନା	:	ଚୁନ୍
ଚୈତ୍ରମାସ	:	ଚଇତ୍ ମାସ୍
ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରହଣ	:	ଜନକଯ୍ ରାହୁ ଗିଜିସି
ଚୁଡ଼ି	:	ବଳା
ଚିହ୍ନିବା	:	ଚିହ୍ନିବା

ଚତୁର୍ଥ	:	ଚତୁର୍ଥ
ଚକି	:	ଚକି
ଚଇତ୍ରପର୍ବ	:	ଚଇତି ପରବ
ଚଇତ୍ର ପର୍ବ କରୁ	:	ଚଇତ୍ ପରବ୍ କରୁଁ
ଚାକର	:	ଛକର୍
ଚୋର	:	ଚୋର୍

ଛ

ଛତା	:	ସତା
ମୋ ଛତା	:	ମର ସତା
ଛଣ	:	ସଣ
ଛେଳି	:	ସେଳି
ଛାରପୋକ	:	ଉଡ଼ସ୍
ଛତୁ	:	ଛତି
ବର୍ଷା ଦିନେ ଛତୁ ମିଳେ	:	ବର୍ଷା ଦିନେ ସତ୍ ମିଳଇ
ଛପର	:	ସପର, ସାଇବା
ମୋ ଘର ଛପର ହେଇନି	:	ମର ଘରଟା ସାଇ ନାଇଁ
ଛାତି	:	ଭୁକ୍
ଛାତ	:	ଛାତ୍
ଛଉ	:	ସଉ
ଛାଲ	:	ସାଲ
ଛୁଂଚି	:	ସୁଜା
ଛୁଂଚିରେ ଲୁଗା ବୁଣନ୍ତି	:	ସୁଜା ଲୁଗା ସିଲାଇ କରନ୍ତି
ଛାଂଚୁଣି	:	ବାଡ୍ଡୁଣୀ
ଛାଣିବା	:	ସାଣିବା
ପାଣି ଛାଣିବା	:	ପାଣି ସାଣିବା
ଚା, ଛାଣିବା	:	ଚହାଳା ସାଣିବା
ଛବି	:	ସବି
ଛାୟା	:	ଛାଇ, ସାଇ୍
ଛୁଇଁ	:	ଚଇଁ
ଛୁଇଁ ଏକ ଭଲ ପରିବା ଅଟେ	:	ଚଇଁ ନିକ ପରିବା

ଛାତଘର	:	ଛାତ୍‌ଘର
ଛୋଟା	:	ସୁଟା
ଛେପ	:	ସେବଦ୍, ସେପ୍

ଜ

ଜଳ	:	ପାଣି
ଭଲ ପାଣି ପିଇବା	:	ନିକ ପାଣି ପିଇବା
ଜଙ୍ଗଲ	:	ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ
ଜାଳେଣୀ	:	ଜାଳେଣୀ
ଜ୍ୱର	:	ଜର୍
ମେଲେରିଆ ଜ୍ୱର	:	ମେଲେରିଆ ଜର୍
ଜଳଖିଆ	:	ଜଲ୍‌ଖିଆ
ଜମି	:	କିଆର୍
ଜମି ପଟାକର	:	ଜମିଣା ପଟା କରିଦେଖ
ଜନ୍ମ	:	ଜନମ୍
ଜହ୍ନ	:	ଜନ୍
ଜହ୍ନି	:	ଜହ୍ନି .
ଜାତକ	:	ଜନମ୍ ତାରିଖ୍
ଜନନୀ	:	ମାଁ
ଜନକ	:	ବୁଆ, ବୁଓ୍ୱା
ଜନ ସାଧାରଣ	:	ଲକ୍‌ଲା
ଜମା କରିବା	:	ବେଙ୍କ୍‌ରେ ପଇସା ରଖ
ଜନସଂଖ୍ୟା	:	ଲକ ସଇଁଖା
ଭାରତର ଜନସଂଖ୍ୟା କେତେ	:	ଭାରତର ଲକ ସଇଁକା କେତେ ?
ଜନଗଣନା	:	ଲକ୍ ଗଣନ୍ତି
ଆମ ରାଜ୍ୟର ଜନ ଗଣନା କରିବା	:	ଆମର ରାଇଜର ଲକ୍ ଗଣିବା
ଜୋରିମାନା	:	ଟଣ୍ଡ
ଜଟ	:	ଜଟ୍
ଜଗନ୍ନାଥ	:	ଜଗନାଥ ଠାକୁର
ଜୀବନ	:	ଜିଉ
ଜିଭ	:	ଜିଭ୍

ଜିଆ	:	କେଂଚୁଆ
ଜୁଆଖେଳ	:	ଘୁଡୁଘୁଡ଼ି ଖେଳ
ଜାଦୁ	:	ଦାଦ୍
ତୋ ମୁହଁରେ ଜାଦୁ	:	ତର ମୁହଁକେ ଦାଦ୍‌ଟା
ଜଙ୍ଘ	:	ଜଙ୍ଗ୍
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ	:	ଜେଠ୍ ମାସ୍
ଜିନିଷପତ୍ର	:	ଜିନିସ୍‌ପତର
ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ	:	କୁଙ୍କୁଲୁ-ପୋକ୍
ଜିଲ୍ଲାପାଳ	:	କଲ୍‌କେଟର
ଜିଲାରେ ବଡ଼ ଜିଲ୍ଲାପାଳ	:	ଜିଲ୍ଲାରେ ବଧାର କଲ୍‌କେଟର

ଝ

ଝରକା	:	ଝାରକା
ଝରଣା	:	ଝରଣ
ଝଡତୋଫାନ	:	ବର୍ଷା ପବନ ହେଛି
ଝଡ଼ତଫାନ ଆସିଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗିଯାଏ	:	ଝାଞ୍ଜି ଆସିନେ ଘର ଦୁଆର ଭାଙ୍ଗଇ
ଝିଟିପିଟି	:	କାଠଗିଦ୍ରା
ଝିପିଝିପି ବରଷା	:	ଝିପ୍ ଝିପ୍ ବରଷା
ଝାଡୁ	:	ବାଡୁଣି
ଝୋଟ	:	କାଉଁରିଆ
ଝିମା ଧରିବା	:	ଝିଣ୍‌ଝିଣା
ମୋତେ ବହୁ ସମୟ ବସିବାରୁ ଗୋଡ଼ ଝିମା ଧରିସି	:	ହାତେହେଲୁଁ ବସି ବସି ଗଡ୍‌ଟା ଝିଣ୍‌ଝିଣା ଖାସି
ଝିଙ୍କ	:	ଝିଙ୍କ୍
ଝିଙ୍କାରୀ	:	ଝିଙ୍କାର୍
ବର୍ଷା ଆଗମନରେ ଝିଙ୍କାରୀ ମାନେ ଉଡ଼ିବୁଲନ୍ତି	:	ବର୍ଷା ଆସିବା ଆଗରୁ ଝିଙ୍କାର ଲା ରେଁ ରେଁ କରନ୍ତି
ଝିଙ୍କାରି	:	ଝିଙ୍କାର୍
ଝାଙ୍କରି ସାଧାରଣତଃ ସାହି ମଝିରେ ଥାଏ	:	ଝଙ୍କାରଲା ସାହି ଭିତର ଜାଇଥାନ୍ତି
ଝଗଡ଼ା	:	କଳି
ଝୁଣା	:	ଧୁଣା

ଟ

ଟଗର ଫୁଲ	:	ଟଗର୍ ଫୁଲ
ଟମାଟ	:	ବିଲାତି, ପାଚଇଘଣ୍ଟା
ଟମାଟ ଖାଇଲେ ରକ୍ତ ବଢ଼େ	:	ଟେମାଟୁରୁ ଖାନେ ରକତ ବଢଇ
ପଇସା	:	ପଇଁସା
ଟିଣ	:	ଟିଣି
ଟ୍ରକ	:	ଟ୍ରକ୍
ଟେବୁଲୁ	:	ଟେବୁଲ୍
ଟ୍ରାକଟର	:	ଟାକ୍‌ଟର୍
ଟ୍ରାକଟର ସେ ବସିଛୁ	:	ଟାକ୍‌ଟର କେ ବସିସୁଁ
ଟାଓ୍ୱାଲ	:	ତଉଲିଆ
ଟ୍ରଲି	:	ଟଲି
ଟୋକେଇ	:	ଟୁକୁଲି
ଟୋକେଇରେ ହଳଦୀ ଅଛି	:	ଟୁକୁଲିକେ ହଳଦୀ ଆସି
ଟୋପାଏ	:	କଟିଏ
ଟାଣ	:	ଟାଣ ଲାଗିଛି
ଟାଇଁ ଟାଇଁ ଖରା	:	ଜୋରେ ଖରା:ଖରା ଟାଇଁ ଟାଇଁ ହୁଏ
ଟାଙ୍କୁ	:	ଟାଆଁକୁ
ଟାଙ୍ଗିଆ:ଟାଙ୍ଗିଆରେ କାଠ ହାଣିବା	:	ବୁଡିଆ : ବୁଡିଆ କେରେ କାଠ୍ ହାଣିଆଁକ୍
ଟପିବା	:	ବହକିବା, ବନିବା
ଟାକୁଆ	:	ଟାଙ୍କୁ,ଟାଆଁକୁ
ଟିକିଲି	:	ଟିକିଲ୍
ଟିଣ	:	ଟିଣି
ଟେରା	:	ଟେରା
ଟିମ୍ପା	:	ବୁଟି, ପୁଟୁଗୁ
ଟୋପି:ଖରାବେଳେ ଟପି ପିନ୍ଧ	:	ଟୁପି:ଖରା ହେନେ କି ଟୁପି ପିନ୍ଧିବ

ଠ

ଠକ	:	ଠକ୍
ଠକ ମାନେ ଶୋଇଥାନ୍ତି	:	ଠକ୍‌ମାନେ ଶୁଅନ୍ତ
ପିଲାଟି ଭାରୀ ଠକ ଅଟେ	:	ଶୁଆଟା ବଡ଼େ ଠକୁଆ

ଠେକୁଆ	:	ଖେଳିଆ
ଠିକ୍	:	ଠିକ୍
ଠିକଣା	:	ଠିକ୍‌ଣା
ଠିପି	:	ଠିପି
ଠିକାକାମ	:	ଭେଟି, ଭେଟିଆ
ଠେଙ୍ଗା	:	ଠେଙ୍ଗା
କଦଳୀକୁ ଠେଙ୍ଗା ବାନ୍ଧି ଆଣ୍	:	ଠେଙ୍ଗା ବାନ୍ଧି ଆଣ୍
ଠାକୁରାଣୀ	:	ମାଁ ବୁଢ଼ୀ, ଠାକୁରାଣୀ ଦେବୀ
ଠିକାଦାର:ମହାନ୍ତି ବାବୁ ଠିକାଦାର	:	କଂଟରାକଟ୍‌ର : ମହାନ୍ତି ବାବୁ କଂଟାରାକଟର ଠିକାଦାର୍

ଡ

ଡଙ୍ଗା	:	ଡଙ୍ଗା
ଡମ୍ବରୁ	:	ଡମରୁ
ଡାଳିମ୍ବ	:	ଡାଳିମ୍ବ
ଡେମ୍ଫ	:	ଢ଼େଣ୍ଟି
ଫୁଲର ଡେମ୍ଫ ଛିଡାନ୍ତୁ ନାହିଁ	:	ଫୁଲଟାର୍ ଢ଼େଣ୍ଟି ସିଡ଼ାଅ ନାହିଁ
ଡେଙ୍ଗା	:	ଢ଼େଙ୍ଗା
ଡେଣା	:	ଢ଼େଣା
ଡିମ୍ବିରି ଫଳ	:	ଡିମ୍ବୁରି ଫଲ୍
ଡାଲି	:	ଡାଆଲ୍
ଡଙ୍କି	:	ଡଙ୍କା, ଚେଉଟ
ଡଙ୍କିରେ ପାଣି କଢାଯାଏ	:	ଡଙ୍କାକେ ପାଣି କାଢ଼ନ୍ତି
ଡଜନ	:	ଡରଜନ୍
କମଳା ଟଙ୍କାକୁ ବାରଗଟା	:	କମଲା ଟଙ୍କାକେ ଡରଜନେ
ଡବା	:	ଢ଼ବା
ଡେକିଚି	:	ଢ଼େଗ୍‌ସି
ଡାହାଣହାତ	:	ଖାଇଲିହାତ/ଭୁଜୁଣି ହାତ୍
ଡାଲିଆଫୁଲ	:	ଡାଲିଫୁଲ୍
ଡାକ୍ତର	:	ଡାକତର୍,ଢ଼ାକଦର
ଜ୍ୱର ହେଲେ ଡାକ୍ତର ଆସେ	:	ଜ୍ୱର ହେନେ ଡାକ୍‌ଦର୍ ଆସଇ

ଢ

ଢାପ : ଢାପ
ଢାପନାଚ କର : ଢାପନାଚ୍ କର୍
ଢାମାଣାସାପ : ଢମଣାସାପ୍
ଢାଙ୍କୁଣୀ : ଢ଼ାବୁଣି
ଭାତରେ ଢାଙ୍କୁଣି ଦିଅ : ଭାତ୍‌କେ ଢଙ୍କ୍‌ଣି ଦେ
ଢାମ୍ପଣ : ଝାପଣ
ଢେଉ : ଚିଲ୍‌କା ମାରିବା
ଢଗଢମାଳି : ଜହ୍ନାଣୀ
ଢମଣା : ଧମଣା
ଢେଲ : ହୁଲା
ଢଳେଇବା : ବନେଇବା
ଢୋକିବା : ଗିଳିବା, ଢ଼ୁଙ୍କିବା
ଢିପ:ମୋର ଢିପ ଜମି : ଢିପା:ମର୍ ଢିମ୍ପା ଜମି ଆସି

ତ

ତୁମକୁ : ତମକୟ୍
ତାରା:ଆକାଶରେ ତାରା ବାହାରେ : ତରା:ଆକାଶକେ ତରା ବାହାରଇ
ତୂରୀ : ପେହେଁକାଳୀ
ତରଭୂଜ : ତରଭୁଜ
ତରଭୂତ ଖାଇଲେ ପେଟ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ : ତରଭୁଜ୍ ଖାନେ ପେଟ୍ ଠଣ୍ଡା ହେଇ
କାକରି : କାକଳି
ତୀର : କାଣ୍ଡ୍
ରାମ ତୀର ମାରୁଛି : ରାମ କାଣ୍ଡ୍ ମାରସି
ତକିଆ : ଢକିଆ, ସତୁାଣ
ତକିଆ ପକାଇ ଶୋଇଲେ : ସୁତାଣ ପକାଇ ଶୋଇଲେ
ଟଂଟି : ଟଂଟ୍
ତଳେ : ତଳେ
ତେଲ : ତେଲ୍
ପିଲାକୁ ତେଲ ଲଗାଅ : ସୁଆଁ ଟାଳୟ୍ ତେଲ ଲଗାଅ
ତରଳଝାଡା : ପାଣିଆଁ ମଇଦାନ୍

ତରଣୀ	:	ଡେଉ
ତିଆରି	:	ବନାଇବା
ତାହା	:	ତାହା
ତାଲା	:	କଂଚି
ତମେ	:	ତୁଇଁ
ତା'ପରେ	:	ତା ପରେ
ତୋରଣ	:	ଗେଟ୍
ତାକୁ	:	ତାକଇ
ତୁମର	:	ତମର୍
ତରକାରୀ	:	ତୁଣ୍
ତାଳ	:	ତାଲ୍
ତାଳଗଛ:ତାଆଁଲ୍	:	ତାଲଟସ୍ :ଶ୍ୟାମ ତାଲଗସ୍‌କେ ଉଠଛି
ତାରିଖ	:	ତାରିଖ୍
ତର୍ଜନୀ	:	ତର୍ଜନୀ
ତେନ୍ତୁଳି	:	ତେନ୍ତେଲି
ତଟକାପଳେ	:	ଆମ୍ନେଡିପଲ
ତେନ୍ତୁଳିବିଛା	:	ଖୁଜୁରିଆ ବିସା
ଡଡି	:	ଠେଲିବା
ତଲାରି	:	ତଲାରି
ତହସିଲଦାର	:	ତସିଲ୍‌ଦାର

ଥ

ଥଂଟ	:	ଠଂଟ୍
ସୁଆର ଠଟିଟା ଲାଲଅଟେ	:	ସୁଆର ଠଂଟ ରଙ୍ଗିଆ
ଥଣ୍ଡା	:	ଠଣ୍ଡା
ଖରା ମାସରେ ଥଣ୍ଡା ପାଣି ପିଅ	:	ଖରା ମାଁସ୍‌କେ ଠଣ୍ଡା / ହେମ୍ ପାଣି ପିଅ
ଥାଳି	:	ଥାଳି
ଥାଳିରେ ଭାତ ଖାଅ	:	ଥାଳିକେ ଭାତ ଖା
ଥାନା	:	ଥାନା
ଥାପି	:	ଥାପି
ଥିବା	:	ଥିବା

ଥରଥର	:	ଥର୍ ଥର୍
ଥରେ	:	ଥରେ
ଥୋଇବା	:	ରଖିବା
କାଚ ଗ୍ଲାସ ଉଲରେ ଥୋଇବା	:	କାଚ ଗିଲାସ୍ ଟା ନିକରେ ରଖିବା
ଥୋଡା	:	ମେଚା ମେଚା
ହରିକୁ ଅଳ୍ପ ଭାତ ଦି;	:	ହରିକି ଅଲପ ଭାତ ଦେ
		ଦ
ଦାମ	:	ଜୋର ଦାମ୍ କରିସି
ସୁନା ବେଶି ଦାମ	:	ସୁନାଣା ଜୋର୍ ଦାମ୍
ଦାଣ୍ଡ	:	ଡ଼ାଣ୍ଡେ
ଦିନ	:	ଦିନ୍
ଆଜି ରବିବାର ଦିନ ଅଟେ	:	ଆଜି ଦିନ୍‌ଟା ରଇବାର
ଦଶ	:	ଦଶ୍
ଦେବତା	:	ଦେଉଁତା
ଦେବତା ପୂଜା କର	:	ଦେଉଁତା ପୂଜା କର
ଦୋକାନ	:	ଦୁକାନ
ଦାନ୍ତ	:	ଦାନ୍ତ୍
ଦୀପ	:	ଦୀପ୍:ମାହାପୁରୁ କି ଦୀପ ଦିଅ
ଦହି	:	ଦଇ
ଦେବଦାରୁଗଛ	:	ଦେବଦାରୁ ଗସ୍
ଦାଢି	:	ଦାଲି
ଦଣ୍ଡ	:	ଦଣ୍ଡ୍
ଶିକ୍ଷକ ପିଲାଟିକୁ ଦଣ୍ଡଦେଲେ	:	ମାଷ୍ଟର ଶୁଆଟାକୟ୍ ଦଣ୍ଡ ଦେଲାଇ
ଦାଦା	:	ଦଦା
ଦୋଳି	:	ଦଲି
ଦଉଡ଼ି	:	ଦେଉଲ୍
ଦୌଡିରେ ଛେଳି ବାନ୍ଧ	:	ଦେଉଳି କେ ବାନ୍ଧ/ ଦେଉଲ୍‌କେ ସେଏକି ବାନ୍ଧ୍
ଦୌଡିବା	:	ଘଟକିର୍ବା
ଦାନ	:	ନିଖାଲ କରିଦେବା

ଦାଆ	:	କଟରି
ଦାଆରେ ଧାନ କଟାଯାଏ	:	ଦାଆଲେ ଧାନ କାଟନ୍ତି/ କଟରି କେ ଧାନ କାଟନ୍ତି
ଦୁଗ	:	ଦୁଗିଆ
ଦିଆସିଲ	:	ମାଚିସ୍
ଦର୍ପଣ	:	ହାରିଶି
ଦର୍ପଣରେ ମୁହଁ ଦେଖନ୍ତି	:	ହାରିଶି କେ ମୁହଁ ଦେଖନ୍ତି
ଦୈର୍ଘ୍ୟ	:	ନମା
ଦୁଇଗୁଣ	:	ଦିଗୁଣ: ପଗୁ ଦିଗୁଣ ଟଙ୍କା ଲାଭ ପାଇଲା
ଦଶମିକ	:	ଦଶମିକ
ଦଳଦଳ	:	ଦଲଦଲ
ବଗ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଉଡ଼ନ୍ତି	:	ବଗ୍‌ଲା ଦଲଦଲ ଉଡ଼ନ୍ତି
ଦ୍ୱିତୀୟ	:	ଦୁତିଅ
ଦଶମ	:	ଦଶମ୍
ଅର୍ଜୁନ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଛି	:	ଅର୍ଜୁନ ଦଶମ କିଲାସରେ ପଢ଼ଛି
ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ	:	ଦୁଆରବନ୍ଧ

ଧ

ଧରିବା	:	ଧେରିବା
ଧନ	:	ଧନ୍
ଗଙ୍ଗାକୁ ବହୁତ ଧନ ଅଛି	:	ଗଙ୍ଗା କି ଜୋରେ ଧନ ଆସି
ଧାନ	:	ଧାନ୍
ଧାଇଁବା	:	ଘଟ୍‌କିବା
ଶ୍ୟାମ ବେଶି ଧାଇଁଲା	:	ଶ୍ୟାମ୍ ଜୋରେ ଘଟକିଲା
ଧର୍ମ	:	ଧରମ୍
ଧନ୍ୟ	:	ଧଇନ୍
ଧର୍ମକାମ କର	:	ଧରମ କାମ୍ କର
ଧାଡ଼ି	:	ଧାଆଲି୍
ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇଯାଅ	:	ଧାଲାଲିରେ ଠିଆହେଅ
ଦାଡ଼ି	:	ଦାଢ଼ି
ଧାଇଁ ଧାଇଁ	:	ଘଟକି ଘଟକି

ଧରିତ୍ରୀ	:	ବାସୁକି, ଧର୍ତ୍ତୀ
ଧନୁ	:	ଧୁଣ
ଧନୁ ଆଣ	:	ଧୁଣ୍ ଆଣ୍
ଧୀବର	:	ଝରା
ଧର	:	ଧେର୍
ଧୋବା	:	ଧବା
ଧଳା	:	ଧବଙ୍କଲା
ଧୂଳି	:	ଧୂଳି
ଧୈର୍ଯ୍ୟ	:	ଥୟ
ଧେନୁ	:	ଗାଈ
ଧନିଆ ପତ୍ର	:	ଧନିଆ ପତର
ଶର	:	ଶର୍
ଧୋତି	:	ଧୂତି
ଧାନ ଖଳା	:	ଧାନ୍ ଖଳା

ନ

ନଦୀ	:	ନଅନ୍ଦୀ
ନାଡ	:	ନାଡ୍
ନାଭି	:	ନାଭି:ପେଟ୍‌କେ ନାଭି ଥାଏ, ନାହୁଲି
ନାଗସାପ	:	ଗଖୁର୍ ସାପୁ:ନାଗ୍ ସାପ ଫଣା ଟେକଇ
ନେଉଳ	:	ନେଉଲ୍
ନାକ	:	ନାଁଖ୍
ନଖ	:	ନଁଖ୍
ସବୁ ପିଲା ନଖ କାଟ	:	ସବିଏ ପିଲା ନଁଖ୍ କାଟ
ନର	:	ମୁଣୁସ୍, ମୁଣସ୍
ନିମ୍ବଗଛ	:	ନିମଗସ୍
ନିମ୍ବପତ୍ର ପିତା ହୁଏ	:	ନିମ ପତର ପିତା ଲାଗଇ
ନଳିତା	:	କାଉଁରିଆ
ନଡ଼ିଆ ଗଛ	:	ନଡ଼ିଆ ଗସ
ନୀଳ	:	ନେଳିଆ
ନିଦ	:	ଢୁଲ୍: ପଢ୍‌ବା ବକଇ ଢୁଲ୍‌ବା ନାହିଁ

ନାରଙ୍ଗି	:	କମ୍ଳାରଙ୍ଗ: କମଳା ନାଲିଆ ରଙ୍ଗର
ନାରୀ	:	ମାଇକିନା, ମାଈଜି
ନାରୀ ଜାତିକୁ ସମ୍ମାନ ଦିଅ	:	ମାଈଜି କି ସନମାନ ଦିଅୟ
ନଳିହାଡ	:	ନଳୀ ହାଡ୍
ନାଗଫେଣି	:	ସମ୍ଦର୍ କଂଟା
ନୂଆବର୍ଷ	:	ନୂଆଁ ବରସ୍: ପୁନା ବରଷ ଯାଇ ନୂଆ ବରଷ ହେଲା
ବର୍ଷା	:	ବର୍ଷା
ନାଚଗୀତ	:	ନାଚ ଗଂୀତ
ନିର୍ବାଚନ	:	ବାଛିବା : ଇସ୍କୁଲ ସଭାପତି ପଦେ ବାସିବା
ନବମ	:	ନବମ୍
ନାମ	:	ନାଁଉ
ନିକିତି	:	ତରାଜୁ(ପିସା ଡ଼ାଙ୍ଗ)
ନାଚିବା	:	ନାଁଚବା
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ	:	ବର୍ଗିବା

ପ

ପାଚିଲା କଦଳୀ	:	ପାଚିଲା କଦଲୀ
ପାଚିଲା ଆମ୍ବ	:	ପାକିଲା ଆମ୍
ପଳାସ ଫୁଲ	:	ପଳାସ୍ ଫୁଲ: ପଳାସା ପୁଲ ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ଯିତିନ ଦିଶଇ
ପୂଜା ଘର	:	ଭିତର ଘର :ଆମର ଠାକୁର ଘର ଆଛି
ପୃଥିବୀ	:	ବାସୁକୀ, ପୃଥ୍ୱୀ
ପାଚିଲା ଫଳ	:	ପାକିଲା ଫଲ୍:ସବିଏ ପାକିଲା ଫଲ୍ ଖାଅ
ପୋଢ (ପୁତ୍ର)	:	ପୁଅ
ପାଳ	:	ପୁଆଲ୍
ପାଣିକଖାରୁ	:	କୁମୁଣ୍ଡା
ପିଆଜ	:	ଉଲି
ପତରକବି	:	ବନ୍ଧାକୋବି
ପନ୍ଦର	:	ପନ୍ଦର: ଶ୍ୟାମ ବାପାକି ପନ୍ଦର ଟଙ୍କା ଦେଲା
ପଚିଶି	:	କୁଳିଏ ପାଂଚ୍ (୨୫)

ପଇତିରିଶି	:	କୁଲିଏ ପନ୍ଦର୍
ପଇଁଚାଳିସି	:	ଦିକୁଲି ପାଂଚ୍
ପଚାଶ	:	ଦିକୁଲି ଦଶ୍
ପଂଚାବନ	:	ଦିକୁଲି ପନ୍ଦର୍
ପଂଚଷଠି	:	ତିନିକୁଲି ପାଂଚ
ପିସାଚ (ସତୁରୀ)	:	ତିନିକୁଲି ଦଶ୍
ପଲଉ	:	ମିଠାଭାତ୍
ଘିଅ ପୋଡ଼	:	ଘି ପୋଡ୍
ପାଟିତୁଣ୍ଡ	:	ପାଟିତୁଣ୍ଡ୍
ପୌଷ ମାସ	:	ପୁସ୍ ମାଁସ୍
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା	:	ପୁନୁଇଁ
ପାହାନ୍ତିଆ	:	ପାହାନ୍ତିଆ
ପହିଲା	:	ପ୍ରଥମ/ଆଗ
ପରଦିନ	:	ପରଦିନେ
ପଇସା	:	ପଇସା
ପାତ୍ର	:	ଢାଗା
ପ୍ରଶ୍ନ	:	ପରଶନ୍
ପ୍ରକୃତିମାପ	:	ପ୍ରକୃତ ନାପ୍
ପ୍ରସ୍ଥ	:	ଅସାର
ପୂରଣ କରିବା	:	ପୁରଣ କରିବା
ପ୍ରଥମ	:	ପ୍ରଥମ/ପହିଲା/ଆଗ, ପହିଲ୍
ପଂଚମ	:	ପଂଚମ
ପାଣି ଜାହାଜ	:	ପାଣି ଜାହାଦ୍
ପ୍ରାଚୀନ	:	ଅତି ଆଗରୁ
ପାଖ	:	ପାଖ୍
ପନିପରିବା	:	ପନିପରିବା
ପକ୍ଷୀବସା	:	ଚଢ଼ଇ ବାସ୍
ପବନ	:	ପବନ୍
ପାଟଶାଢ୍ୀ	:	ପାଟଶାଲ୍ୀ
ପାହାଡ	:	ପାହାଡ୍

ପଥର : ଟାଙ୍ଗର୍
ପନିକିରେ ପରିବା କଟାଯାଏ : ପନିଖିକେ ପରିବା କାଟନ୍ତି
ପତ୍ର : ପତର୍
ପେନ୍ଥା : ନେଥା
ପିମ୍ପୁଡ଼ି : ପିମ୍ପଲି୍, ପେମ୍ପେଲି୍
ପକ୍ଷୀ : ଚର୍ଲଇ
ପଣସ : ପଣସ୍
ପଇଡ : ପଇଡ
ପର : ପଂକ୍ଷୀ
ପୁରୁଷ : ଅଣ୍ଡିରା
ପ୍ରଜାପତି : ଫେମ୍ପେଲା
ପାଣି : ପାଣି୍
ପେଟ : ପେଟ୍
ପିଇବା : ପିଇଁବା
ପିତା : ପିତା
ପାନ : ପାନ୍
ପାରା : ପାରା
ପେଟା : ପେଟଲ
ପଗଡ଼ି : ପଗଡ଼ି
ପଗୁଣ ମାସ : ଫଗୁଣ ମାସ୍
ପାହାନ୍ତିଆ : ପାହାନ୍ତିଆ
ପାଟିଆ : ପଟିଆ
ପାଣି ଜାହାଜ : ପାଣି ଜାହାଜ୍
ପାଣି କୁକୁଡ଼ା : ପାଣି କୁକୁଳି
ପିଠା : ପିଠା୍
ପଖାଳ ଭାତ : ପଖାଲ୍ ଭାତ୍
ପେଜ : ଭାତ୍‌ପାଣି
ଭାତରୁ ପେଜ ଗାଳିବା : ଭାତ ପାଣି ଗାଲ୍
ପିଆଶାଳ : ବିଜା ଗଛ୍: ବିଜା ଗଛ ପଟାରେ କବାଟ ବନାନ୍ତି

ପିଙ୍ଗୁଳି	:	ବଦାମ୍
ପରିଷ୍କାର	:	ସଫା:ଇସିକୁଲୁ ସଫା ସୁତରା କର
ପାପୁଲି	:	ପଦମ୍
ପାଦ	:	ପାଦ୍
ଫୁଲ	:	ଫୁଲ୍
ପିଠି	:	ପିଠ୍
ପିଛା	:	ପଶ୍
ପିତା	:	ବଥା

ଫ

ଫୁଲ	:	ଫୁଲ୍
ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ଆଣ	:	ମନ୍ଦାର ଫୁଲ ଆଣ୍
ଫଳ	:	ଫଲ
ଫୁଲକୋବି	:	ଫୁଲକୋବି: ଫୁଲକୋବି ତୁଣ ଖାଲି
ଫଣା	:	ଫେଣା
ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା	:	ଫୁଲ୍ର୍ ପାଖୁଡ଼ା
ଫୁଲମାଳ	:	ଫୁଲ୍ମାଲ୍
ଫୁଲମାଳ ଦିଅ	:	ଫୁଲ୍ମାଳ ଦେ
ଭଗବାନଙ୍କୁ ଫୁଲମାଳ ଦିଆଯାଏ	:	ମହାପୁରୁକି ଫୁଲ ମାଳ ଦେନ୍ତି
ଫୁଲ ଗୋଛା	:	ଫୁଲ କେରା
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଫୁଲଗୋଛା ଦିଆଗଲା	:	ମନ୍ତ୍ରି କି ଫୁଲ୍କେରା ଦେଲାଇ
ଫେଡାଣ	:	ଫେଡାଣ୍
ଫୁଟିବା	:	ଫୁଟିବା
ଫସଲ	:	ଋଷ୍ ଫସଲ୍
ଫାଳ	:	ଫାଳ
ଫାଲ୍ତୁ	:	ମାହାଳିଆ
ଫାଶ	:	ଫାନ୍ଦ
ଫିଙ୍ଗିବା	:	ଫିଙ୍ଗିବା
ଫୁଲକୋବି	:	ଫୁଲକବି
ଫିତା	:	ଫିତା
ଘର ଫିତା ଦ୍ୱାରା ମପାଯାଏ	:	ଘର ଫିତାକେ ମାପନ୍ତି

ଫୋପାଡ଼ିବା	:	ଫିଙ୍ଗିବା
ଫେରାର୍	:	ପଳାଣି
ଫେଣା	:	ଫକ୍‌ସା
ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍	:	ଥିରଥିର୍

ବ

ବାରଣ୍ଡା	:	ପିଣ୍ଡା
ବାଲି	:	ଚାଲ୍
ବାୟୁ	:	ପବନ୍
ବନ୍ଧ	:	ବନ୍ଧ୍ :ବନ୍ଧକେ ସବିଏ ଗାଧାନ୍ତି
ବୁଦା	:	ବୁଦା :କଂଟା ଲଟାକି ଯା ନାହିଁ
ବେତ	:	ବେତ୍
ବୁଢ଼ୀଆଣି	:	ମାଙ୍କଲିଆ
ବ୍ଯିରୁଡ଼ି	:	ବରଳି
ବୁଡ଼ିଆଣି ଜାଲ	:	ମାଙ୍କୁଲିଆ ଜାଲ୍
ବୋଇତାଳୁ	:	ବଇତାଳୁ
ବେଲ	:	ବେଲ୍
ବାଉଁଶ କରଡ଼ି	:	ବାଉଁଶ କରଳି
ବାଉଁଶ କରଡ଼ି ବଡ଼ ମିଠା	:	ବାଉଁଶ କର୍‌ଳି ମିଠା ଲାଗଇ
ବଳଦ	:	ବଲଦ୍
ବାଛୁରୀ	:	ବାସୁରୀ
ବିଲେଇ	:	ବିଲାଇ
ବେଙ୍ଗ	:	ବେଙ୍ଗ୍
ବାଘ	:	ବାଘ୍
ବାରାହା	:	ବର୍‌ହା:ବର୍‌ହା ଜଙ୍ଗଲ ଜୀବ
ବିଲୁଆ	:	ସିଆଲ୍
ବଜ୍ରକାପ୍ତାର ବଂଶ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ	:	ବଜରକପ୍ତା ଦେଖି ତାଙ୍କରମିଳଇ ନାଇଁ
ବତକ	:	ବତକ୍
ବଗ	:	ବଗ୍
ବାଇ ଚଢେଇ	:	ବାଇ ଚଳଇ
ବଜାର	:	ହାଟ୍

ବିରି	:	ବିରି
ବରକୋଳି	:	ବରକଲି
ବରଗଛ	:	ବର୍‌ଗସ୍
ବେଲଗଛ	:	ବେଲଗଛ୍
ବେତଗଛ	:	ବେତ୍‌ଗସ୍
ବାଉଁଶ	:	ବାଇଁସ୍
ବଗିଝ:ଖଳିଥା	:	ବଗିଚା ଫୁଲ ଫୁଟିଛି:ଖଳିଆରୁ ଫୁଲ ତଳ ନାହିଁ
ବେକ	:	ବେକ୍
ବାହୁ	:	ବାହା
ବାମହାତ	:	ଡେବେରିହାତ୍
ବୃଦ୍ଧାଙ୍ଗୁଳି	:	ବୁଢ଼ାଆଙ୍ଗୁଠି
ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠିଟି ବଡ଼ ଅଟେ	:	ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି ବଡ଼ଟା
ବାହାଘର	:	ବାହାଘର୍
ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାହାଘର ହେଉଛି	:	ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାହାଘର ହିଛି
ବାହାଡ଼ା	:	ଟେଣ୍ଡୁଫଳ
ବିଲାତି ବାଇଗଣ	:	ପାଚଲଘଣ୍ଟା, ବାଇଗଣ
ବୈଶାଖ	:	ବୈଶାଖ୍
ବୈଶାଖ ମାସରେ ବହୁତ ଖରା	:	ବୈଶାଖ ମାସେ ଦୁଇ ଖରା
ବର୍ଷାଋତୁ	:	ବର୍ଷାରିତୁ
ବୁଧବାର	:	ବୁଧବାର :ବୁଧବାର ଦିନ ଦେବଗଡ ହାଟ ହେଇ
ବନ୍ୟା	:	ନନ୍ଦୀବଢ଼ି
ବତ୍ୟା	:	ବାଇତା: ଜୋର୍‌ରେ ପବନ ବହିବା
ବାଙ୍ଗା	:	ବାଙ୍ଗା
ବାମହାତ	:	ଡେବିରିହାତ
ବାଦାମ	:	ବଦାମ୍
ବଂଶି	:	ବଇଁଶି
ବଡରୁ ଛୋଟ	:	ବଡରୁ ସାନ୍
ବାରମାସ	:	ବାରମାସି

ବିଲ	:	ବିଲ୍/କିଆର୍, ଜମି
ବିଲକୁ ଯିବା	:	ବିଲ୍‌କି ଯିବା/ କିଆର୍ କି ଯିବା
ବାଛୁରୀ	:	ବାସୁରୀ
ବିଦ୍ୟୁତ	:	ଲାଇନ୍
ବସ	:	ବସ୍
ବହି	:	ବହି
ବେଲୁନ୍	:	ବେଲୁଣ୍:ଯାତରାରେ ବେଲୁଣ ବିକନ୍ତି:ଛୁଆଲା ବେଲୁଣ୍ ଖେଳନ୍ତି
ବର୍ଗ	:	ବରଗ
ବଳଦ୍	:	ବଳଦ୍
ବାର୍ତ୍ତା	:	ବାର୍ତ୍ତା
ବାହୁଡାଯାତ୍ରା	:	ବଉଳା ଯତରା
ବୋଲାଣି	:	ବୁଲାଣି
ବିହନ ପର୍ବ	:	ତୀରର୍ଥୀୟା
ବୟସ	:	ବଇ୍ସ
ବର	:	ବର

ଭ

ଭାଲୁ	:	ଭାଲୁ, ଭାଆଲୁ
ଭାତ	:	ଭାତ୍
ଭାତ ଖାଇବାକୁ ଯିବା	:	ଭାତ ଖାବାକଇ ଯିବା
ଭଅଁର	:	ଭମରା
ଭେଣ୍ଡି	:	ମେଣ୍ଢାଶିଙ୍ଗା : ଭେଣ୍ଡି ନିକ ପରିବା
ଭୁଜି	:	ଭୁଜି : ଭୁଜି ଖାବାକଇ ଯିବା
ଭାଦ୍ରବ ମାସ	:	ଭୁଦ୍ ମାସ୍
ଭାଙ୍ଗିଆ	:	କାଟା
ଭାରୀ	:	ଓଜନ୍
ଭୟ	:	ଡର
ବାଘକୁ ସମସ୍ତେ ଡରନ୍ତି	:	ଭାଘଟାକଇ ସବିଏ ଡରନ୍ତି
ଭଗବାନ	:	ଭଗବାନ୍
ଭାଗ	:	ଭାଗ୍

ମାଂସ ବାଂଟିବା	:	ମାଇଁସ୍ ବାଂଟିବା
ଭିନ	:	ଭିନେ
ଭିତରେ	:	ଭିତିରେ
ଭଲ	:	ଭଲ୍
ଭାତୁଡ଼ି	:	ଫଲି
ଭୁତ	:	ଭୂତ୍

ମ

ମୂଳ	:	ମୂଲ୍
ମଞ୍ଜି	:	ମଞ୍ଜି, ମଞ୍ଜା
ମଶା	:	ମୁଶା
ମାଛି	:	ଉଙ୍ଗାଣ୍
ମହୁମାଛି	:	ମଉଡାଡ୍
ମଟର	:	ମଟର୍
ମୂଳା	:	ମୂଳା
ମହୁଲ	:	ମହୁଲ୍
ମହୁଲରେ ମଦ ହୁଏ	:	ମହୁଲକେ ମଦ ବନାନ୍ତି
ମାଂସ	:	ମାଉଁସ୍,ମାଇଁସ୍
ମନ୍ଦିର	:	ମନ୍ଦିର୍
ମେଣ୍ଢା	:	ଗାଡ୍ରା
ମୂଷା	:	ମୁଁଷା:ମୂଷା ମାଇଁସ ଖାନ୍ତି
ମାଙ୍କଡ଼	:	ମାକଲ୍
ମାଛ	:	ମାସ
ମୟୁର	:	ମଞ୍ଜର
ମାଣ୍ଡିଆ	:	କଦ
ମକା	:	ଦୁଆରି
ମୁଗ	:	ମୁଗ୍
ମଦ	:	ମନ୍ଦ୍
ମିଠା	:	ମିଠା
ମନ୍ଦାରଫୁଲ	:	ମନ୍ଦାରଫୁଲ
ମାଟି	:	ମାଠି

ମାଟିଆ ରଙ୍ଗ	:	ମାଟିଆ ରଙ୍ଗ୍
ମିଶ୍ରିତ ରଙ୍ଗ	:	କାବ୍ରା
ହରିର ସାର୍ଟ ମିଶ୍ରିତ ରଙ୍ଗର ଅଟେ	:	ହରିର ସାର୍ଟଟା ସବୁ ରଙ୍ଗ ମିଶନର ଅଛି, ହରିର ସାଟ୍ଟା କାବେରା କାବେରୀ
ମଇଳା	:	ମଳିଆ
ମୁହଁ	:	ମୁହଁ
ମୁଣ୍ଡରବାଳ	:	ମୁଣ୍ଡର ଚୁଟି
ମେରୁଦଣ୍ଡ	:	ଭିଳିହାଡ୍
ମଧ୍ୟମ ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ମଝିଆ ଆଙ୍ଗୁଠି
ମଲ୍ଲୀଫୁଲ	:	ମଲ୍ଲୀଫୁଲ୍
ମାଟିଘର	:	ମାଠ୍ ଘର୍
ମେଘ	:	ମେଘ୍
ମେଘ ହେଲେ ବର୍ଷା ହୁଏ	:	ମେଘ ହେନେ ବରଷାହେଇ
ମଂଚା	:	ମଂଚା
ମିଛ	:	ପେନ୍, ମିସ୍
ମାର୍ଗଶିର	:	ମଗ୍‌ଶିର
ମାଘ	:	ମାଘ୍
ମଙ୍ଗଳବାର	:	ମଙ୍ଗଳବାର
ମଧରାତ୍ରି	:	ମଝାରାତି
ମଣ୍ଡପ	:	ପୂଜାମଣ୍ଡପ୍
ମହୁରୀ	:	ପେପିଆଁ
ମୋର	:	ମର
ମାଗଣା	:	ମାଗ୍‌ଣା
ମୁଖ୍ୟ	:	ମୁଖିଆ
ମିଶାଣ	:	ମେଶାଣ
ମାପିବା	:	ନାପିବା
ମୁଦ୍ରା	:	ଟଙ୍କାଟା
ମୋଟମୂଲ୍ୟ	:	ମୋଟ୍‌ଦାମ
ମୋଟଲାଭ	:	ମୋଟ ଲାଭ୍
ମୃତ୍ୟୁ	:	ମରିଛି,ମଲା

ମଣିଷ ପୃଥିବୀରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛି	:	ଜନମ ହିଛି ମାନେ ମରିଆକ୍
ମଦଡବା	:	ମନ୍ଦ୍ ଗିଲଣ
ମାଣ	:	ମାଣ୍
ମହୁରୀ	:	ପେପିଆଁ
ମୁଣ୍ଡା ବଳଦ	:	ମନ୍ଦା ହଲ୍ଦୀ
ମାଘମାସ	:	ମାଘମାସ୍
ମାର୍ଗଶିର ମାସ	:	ମଙ୍ଗଶିର୍ ମାସ୍
ମଧ୍ୟାହ୍ନ ବେଳା	:	ଦିପହର
ମାଟି	:	ମାଠି
ମାଟିଘର	:	ମାଠିଘର୍
ମାଗଣା	:	ମାଙ୍ଗ୍ଣା
ମଣିଷ	:	ମୁଣୁସ୍ / ଲକ୍

ଯ

ଯୁଗ	:	କାଳ, ଯୁଗ୍
ଯୁଗ୍ମ	:	ମିଶା :ମେସିକରି
ଯୋଗ୍ୟ	:	ବନ୍ଧା : ପାରିବା ପଣିଆଁ
ଯଥେଷ୍ଟ	:	ଢେର୍
ଆଳୁ ବିକ୍ରିକରି ଯଥେଷ୍ଟ ଲାଭ ହେଲା	:	ଆଳୁ ବିକିକରି ଠିକ୍ ଲାଭ ହିଛି
ତାଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ଟଙ୍କା ଅଛି	:	ତାହାଙ୍କର ଢୁର୍ ଟଙ୍କା ଆଛି
ମନ୍ତ୍ରଣା	:	ଭିତରି ବାହାରି

ର

ରଥଯାତ୍ରା	:	ରଥ୍ ଯତରା
ରାତ୍ର	:	ରାତ୍
ରଙ୍ଗ	:	ରଙ୍ଗ୍
ରବିବାର	:	ରଇବାର
ରାକ୍ଷସ	:	ରାକସ୍
ରବି	:	ବେଳ
ରାଜନୀତି	:	ରାଜନୀତି
ରାଜଧାନୀ	:	ରାଜଧାନୀ
ଆମ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଛି	:	ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆମର ରାଜଧାନୀ ଆଛି

ରେଡ଼ିଓ	:	ରେଡ଼ିଅ
ରବର	:	ରବଲ
ରକ୍ତ	:	ରକତ୍
ରଖିବା	:	ରଖିବା
ରାଗିବା	:	ରାଗବା
ରେତନୁ	:	ଚନ୍ଦନ
ରକ୍ତ ଚନ୍ଦନ	:	ରକତ୍ ଚନ୍ଦନ୍
ରଙ୍ଗମଂଚ	:	ରଂଗମଂଚ
ନାଟ ହୁଏ ରଂଗ ମଂଚରେ	:	ନାଟ ହେଇ ରଂଗ ମଂଚକେ
ରଜା	:	ରଜା
ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ	:	ଜଣେ ରଜା ଥିଲା
ରାଣୀ	:	ରାଣୀ
ରାନ୍ଧିବା	:	ରାନ୍ଧବା
ରସୁଣ	:	ରେଶୁଣ
ରାଜକନ୍ୟା	:	ରଜାଝିଅ
ରାଣ୍ଡ	:	ରାଣ୍ଡି
ରାଣ	:	ରାଣ୍, କିରିଆ
ରାଜ୍ୟ	:	ରାଇଜ :ଓଡ଼ିଶା ଆମର ରାଇଜ୍
ରାମ୍ପିବା	:	ରାମ୍ପିବା
ରାନ୍ଧୁଣିଆ	:	ରନ୍ଧାଣୀ
ରାସ୍ତା	:	ବାଟ୍ :ଡେବିରି ବାଟେ ଚାଲନା
ରୁଆ	:	ଲଗା
ରୁଖା	:	ରୁକୁ
ରୁଚି	:	ରୁଚିବା
ରୂପ	:	ରୂପ୍
ରୋଗ	:	ରୁଗ୍
ରୋପଣ	:	ଲଗବା :ଆମ୍ଗଛ ଲଗବା
ରୋହିମାଛ	:	ରୋହିମାଁସ୍
ରୀତି	:	ରୀତି
ରୁଷିବା	:	ରୁଷିବା

ରାଗ	:	ରାଗ୍
ରନ୍ଧାଘର	:	ରନ୍ଧାଘର୍
ରାଣି	:	ରାଣି
ରାଣିତେଲ ଲଗାଅ	:	ରାଣିତେଲ ଲଗାଅ
ରାତି	:	ରାତ୍
ରସ	:	ରସ୍
ରେଳଗାଡି	:	ରେଲ୍‌ଗାଡ଼ି
ରେଳରାସ୍ତା	:	ରେଲ୍‌ଲାଇନ୍
ରଙ୍ଗମାଟି	:	ନାଲି ମାଠି

ଲ

ଲଗା, ଲଗି	:	ଲାଗିକରି
ଲାଙ୍ଗୁଡ଼	:	ନେଞ୍ଜ୍
ଲଗ୍ନ	:	ଲଗଣା/ ପାଞ୍ଜି : ବାହାଘର ହେନେ ବର କନିଆଁ କି ଲଗନ୍ କରନ୍ତି
ଲଙ୍ଗଳ	:	ନଙ୍ଗଳ
ଲଜ୍ଜା	:	ଲାଜ୍
ଲଞ୍ଜାତାରା	:	ନେଞ୍ଜାତରା
ଲଡୁ	:	ଲଡୁ
ଲଢ଼େଇ	:	ଲଢ଼ାଇ
ଲଣ୍ଠନ	:	ଲାଇଟଣ୍
ଲଣ୍ଠଣରେ ପିଲାମାନେ ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି	:	ଲଣ୍ଠଣ୍‌ରେ ପିଲାଳା ପଢୁଛନ୍ତି
ଲଣ୍ଡା	:	ଠାଲୁ
ଲବଣ	:	ନୁଣ୍ : ତୁଣ୍‌କେ ଜୁର୍ ନୁଣ୍ ହେଲା
ଲମ୍ଫଟ	:	ଡେଗବା
ଲମ୍ଫ	:	ଡେଗିବା
ପିଲାମାନେ ଡ଼େଇଁଛନ୍ତି	:	ପିଲାଳା ଡେଗଛନ୍ତି
ଲମ୍ବା	:	ନମା
ଲସି	:	ରସି
ଲହରୀ	:	ଉଲାଲ୍

ଲୁହ	:	ଆଖିରି ପାଣି
ଲହୁଣୀ	:	ଲହୁଣି
ଲାଭ	:	ଲାଭ
ଲାଖ	:	ଲାଖ୍
ଲାଗିବା	:	ଲେଟ୍ କିବା
ଲାଜ	:	ଲାଜ୍:ଆମକଇ ଦେଖିକରି ଲଜାଛନ୍ତି
ଲାଲ୍	:	ରଙ୍ଗିଆ
ଲୁଚାଇବା	:	ଲୁକାବା
ଲାତ	:	ଲାହ
ଲତା	:	ଲତା
ଲୁହା	:	ଲୁହା
ଲାଭ	:	ଲାଭ୍
ଲାସ୍	:	ଲାଶ୍
ଲେଖା	:	ଲେଖା
ଲିଆ	:	ଲିହା
ଲିଭିବା	:	ଲିଭିବା
ଲୁକ୍କାୟିତ	:	ଲୁକିକରି
ଲୁଗା	:	ଲୁଗା
ଲୁଟି	:	ଲୁରି
ଲେଖ	:	ଲେଖ୍
ଲୁଚକାଳି	:	ଲୁକ୍‌ଲୁକଣି
ଲିପିବା	:	ଲେସିବା
ଲୁଚେଇବା	:	ଲୁକାଇବା
ଲୋକ	:	ଲକ୍
ଲେମ୍ବୁ	:	ଲେବୁ
ଲୋଭି	:	ଲୋଭି
ଲୋଡ଼ା	:	ଦରକାର
ଲୋମ	:	ଚୁଟି
ଲାଜକୁଳିଗଛ	:	ଲାଜ୍‌କୁଳି ଗସ୍ ଛୁଇଁନେ ପତର ବନ୍ଦ ହେଇ
ଲାଲ	:	ରାଙ୍ଗିଆ

ଆମ୍ବ ପାଚିଲେ ଲାଲ୍ ଦେଖାଯାଏ	:	ଆମ୍ବ ପାଚିନେ ନାଲିଆ ଦିଶଇ
ଲିଚୁ	:	ଲିଚୁ
ଲଙ୍କାଆମ୍ବ	:	ମରିଚି ଆମ୍
ଲୁଗାପଟା	:	ଲୁଗାପଟା
ଲୁଗାପଟା ଧର	:	ଲୁଗାଲା ଧର୍
ଲକ୍ଷେ	:	ଲାକ୍ଷେ
ଲୁହ	:	ଆଖିପାଣି
ପିଲାଟି ଲୁହ କାଢ଼ି କାନ୍ଦୁଛି	:	ପିଲାଟା ଜୋରେ କାନ୍ଦଛି

ହ

ହଳଦୀ	:	ହଳଦୀ : କଂଚା ହଳଦୀ ଦେହେକେ ଲୁଗାନେ ନିକ
ହଳଦୀ ବସନ୍ତ	:	ପିଚ ଚଳଇ
ହରଡ଼ ଡାଲି	:	ହରଳ ଡାଲି
ହଳଦିଆ	:	ହଳଦିଆ
ହାତ	:	ହାତ୍ :ଜଣଙ୍କର ୨ଟା ହାତ୍
ହାଡ	:	ହାଡ଼୍
ହଳ	:	ହଳ୍
ବାଲି/ବାଡ଼ିରେ ହଳ କରୁଛି	:	ବିଲରେ ହଳ ଧେରଛି
ହସ	:	ହସ୍
ହନୁମାଙ୍କଡ	:	ହନୁମାଙ୍କଲ୍
ହରିଣ	:	ମିରିଗ୍ : ମିରିଗ୍ ବଣରେ ରହଇ
ହଂସ	:	ହଂସ୍ : ହଂସଟା ପାଣିକେ ଖେଳଛି
ହରଡ଼ ଚଢେଇ	:	ହରଡ଼ ଚଳଇ
ହାକିମ	:	ହାକିମ୍
ହାଲୁକା	:	ଉଲାସ୍
ହିସାବ	:	ଗଣିବା
ହରଣ	:	ହରଣ
ହଳଦୀ କଳସ	:	ହଳ୍ଦୀ କଳସ୍
ହଳଦୀ ପାଣି	:	ହଳ୍ଦୀ ପାଣି
ହଳଦୀ ଚାଉଳ	:	ହଳଦୀ ଗଉଲ୍

ହାର : ମାଳି

କ୍ଷ

କ୍ଷୀର : କ୍ଷୀର୍ : କ୍ଷୀର ପିଇନେ ବଲ ହେଇ

କ୍ଷତି : ନଷ୍ଟ

କ୍ଷମା : ଖେମା : ମାହାପୁର ମୁଁକଇ ଖେମା କଲାଇ

କ୍ଷତ : ଘା

କ୍ଷୁଦ୍ର : ସାନ୍ : ସାନ ଛୁଆଟା ପଳିଲା

ଜାଗା : ଜେଗା : ରାମର ଜେଗାରେ ସପୁରୀ ଲାଗିଛି

କ୍ଷତ : ଘା

କ୍ଷତି : ନଷ୍ଟ

ଶ

ଶହେ : ପାଂଚକୁଳି:ପାଂଚକୁଳି ଦିକରି ଲୁଗାଟା କିଣିଲି

ଶଗଡ଼ : ହଳଗାଡି

ଶାଗ : ଶାଗ୍

ଶୁଆ : ରୂପ

ଶାରୀ : ଶାରୀ

ଶାଳଗଛ : ଶରଗି ଗଛ

ଶଗୁଆନ ଗଛ : ଶାଗୁଆନ୍ ଗସ୍

ଶ୍ୱାସନଳୀ : ସଂଙ୍ଖନଳା

ଶୋଇବା : ଶଇବା

ଶୁକ୍ରତାରା : ଶୁକ୍ରତରା :ପାହାନ୍ତିଆତରା ପୁରୁବ୍ ଆଡ଼େ ଦେଖାଯାଏ

ଶାମୁକା : ଶାମୁକା

ଶଙ୍ଖ : ଶଙ୍ଖ୍

ଶୁକ୍ରବାର : ଶୁକ୍ରୁବାର୍

ଶାଗୁଣା : ଗିର୍ଦିନ

ଶଙ୍କା : ଶଙ୍କା
ଶୋଷ : ଶସକରିବା (ପାଣି ଶୋଷ)
ଶେଷ : ସରିବା, ଶେଷ୍
ଶୀତ : ଶୀତ୍ :ଶୀତ୍‌ରେ ପିଲାଟା ଥରଛି
ଶତ୍ରୁ : ଶତ୍ରୁ
ଶୁଭ : ଶୁଭ
ଶିମ୍ବ : ଝଣ୍ଟୁଆ
ଶରୀର : ଦେହେ :ଶ୍ୟାମ ଦେହେ ଭଲ ଆଛି
ଶସ୍ୟ : ମଞ୍ଜି
ଶସ୍ତା : କମ୍‌ଦାମ୍/ଶସ୍ତା/ଜବର୍
ଶାଖା : ଡାଲ୍
ଶିଶୁ : ଛୁଆ, ସୁରୁସୁଆ
ଶିଘ୍ର : ବେଗି/ଝଅଟ : ବେଗି ହାଟକି ଯା
ଶିକାରୀ : ଶିକାରୀ, ପାରଧିଆ
ଶିକାର : ଶିକାର୍
ଶ୍ରାବଣମାସ : ଶାବଣ ମାସ୍ : ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ଛତି ଉଠଇ
ଶିମିଳି ଗଛ : ସେମେଳି ଗସ୍
ଶିଉଳି : ଦଲ୍ : ବର୍ଷାଦିନେ ଦଲ୍ ହେଇ
ଶୀତଋତୁ : ଶୀତ୍ ରିତୁ
ଶନିବାର : ଶନିବାର
ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ : ଖାଲିଜାଗା
ଶତକଡ଼ା : ଶତକଡ଼ା
ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ : ଉଜ୍ୱଳ ପକ୍ଷ
ଶିକା : ଶିକା

ସ

ସାନବୋହୂ : ସାନବହୂ
ସକାଳ : ସକାଲ୍ : ସକାଲ୍ ଖରା ନିକ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ : ସୁନାରଙ୍ଗ

ସୁନା	: ସୁନା : ସୁନା ଦର ଜବର ହେଲା
ସବୁଜ	: ଶାଗୁଆ
ସଉତୁଣୀ	: ସଉଁତଣୀ : ଦି ସଉଁତଣୀ ଭିତରେ କଳି ହେନ୍ତି
ସଂଗ୍ରହ	: ଏକାଠି କରିବା
ସଂଗାତ	: ସଙ୍ଗାତ୍
ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ଦୁଇ ସଙ୍ଗାତ	: ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ଦି ସଙ୍ଗାତ
ସଂସାର	: ସଂସାର୍
ସଂସ୍ଥା	: ସଂସ୍ଥା
ସନ୍ଧ୍ୟା	: ବେଲ୍‌ବୁଡ୍ : ବେଲ୍ ବୁଡ଼ିନେ ବୁଲିବାକଇ ନିକ ଲାଗଇ
ସନ୍ତାନ	: ଛୁଆ, ସୁଆପିଲା
ମାସ	: ମାସ୍
ସୂର୍ଯ୍ୟ	: ବେଲ୍
ସୂର୍ଯ୍ୟପରାଗ	: ରାହୁ ଗିଳିବା
ସପ୍ତାହ	: ସପତା / ହସ୍ତେ
ସପ୍ତାହକୁ ସାତ ଦିନ	: ହପ୍ତେ କୁ ସାତଦିନ୍
ସୋମବାର	: ସମବାର୍
ସାପ	: ସାପ୍
ସପୁରୀ	: ସପୁରୀ
ସାଇକେଲ	: ସାଇକଲ୍
ସ୍ତ୍ରୀ	: ମାଇପ
ସଂପର୍କୀୟ	: ବଂନ୍ଧୁବାନ୍ଧବା/ସର୍ପକୀୟ, ବନ୍ଧୁଭାବ
ସମୁଦ୍ର	: ସମଦର
ସମ୍ବର	: ସାମ୍ବର :ସାମ୍ବର ଉପରକି ଦେଖିକରି ଚାଲଇ
ସଂଖ୍ୟା	: ସଇଖାଁ
ସିକିତା	: ୱାଡ଼ି
ସୁତା	: ସୁତା
ସମ୍ପତ୍ତି	: ଧନ:ତାହାଙ୍କର ଜୁରେ ଧନ ଆଛି
ସିନ୍ଦୁର	: ସିନ୍ଦୁର୍
ସରକାର	: ସରକାର୍

ସୋରିଷ	:	ସରିଷ୍
ସେବତୀଫୁଲ	:	ସେବତୀଫୁଲ୍
ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳ	:	ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳ :ଉତର ବାଟେ ଦେଖାଯାଏ
ସ୍ୱାର୍ଥ	:	ନିଜରଲାଗି ବିକଲ :ରାମ ଜଣେ ନିଜରଲାଗି ବିକଲ ଲକ୍
ସିଂହ	:	ସିଂହ
ସିଧାଗାର	:	ସିଧାଗାର୍
ସମ୍ବାଲୁଆ	:	ଫିଲିଙ୍ଗା
ସାରୁ	:	ସାରୁ
ସଜନା	:	ସୁଜୁନା
ସ୍କୁଲ	:	ଇସ୍କୁଲୁ
ସ୍ୱାମୀ	:	ଘଇତା
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ	:	ଦେହ, ନୀରୋଗୀ ଦେହ
ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ	:	ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ
ସପୁରୀ	:	ସପୁରୀ
ସଭା	:	ମିଟିଙ୍ଗ୍
ସମାନ	:	ସମାନ୍ :ଯାହା ପାଇବ ସମାନରେ ବାଂଟିବ
ସୁନାରୀ	:	ସୁନାଗଢ଼ାରୀ/ବଣିଆ
ସପ୍ତମ	:	ସାତ୍
ସ୍ଥାନ	:	ଜେଗା
ସମୟ	:	ସମୟ୍
ସୂତ୍ର	:	ସୁତ୍ର
ସୂତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ଗଣିତ କରାଯାଏ	:	ସୁତ୍ର ବାହାର କରି ଗଣିତ କରନ୍ତି
ସୁରକ୍ଷା	:	ରଖିଆ :ପୁଲିସ୍ ସବ୍କି ରାଖା କରନ୍ତି
ସଫା	:	ସାଫା
ସମ୍ବନ୍ଧ	:	ଚିହ୍ନା
ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳ	:	ବେଲବୁଡ୍
ସଭା	:	ମିଟିଙ୍ଗ୍
ସାଇକେଲ	:	ସାଇକଲ୍
ସିଆଳି ପତ୍ର	:	ସିଆଳି ପତର୍

ଷ

ଷଣ୍ଢ : ଷଣ୍ଢ
ଷାଠିଏ : ତିନିକୋଡ଼ି
ଷୋହଳ : ଷୋହଳ
ଷଷ୍ଠ : ଷଷ୍ଠ

ଜ୍ଞାତି କୁଟୁମ୍ବ ପରିଭାଷା

ବାପା : ବୁଆ
ମାଆ : ମାଁ
ବଡ଼ଭାଇ : ନନା
ସାନଭାଇ : ବାବୁ / ସାନ୍‌ଭାଇ
ବଡ଼ ଭଉଣୀ : ନାନି
ଭଉଣୀ : ନିନି
ପୁଅ : ପୁଅ
ଝିଅ : ଝିଅ
ସ୍ୱାମୀ : ଘଇତା
ସ୍ତ୍ରୀ : ମାଇକିନା, ମାଞ୍ଜି
ଜେଜେ ବାପା : ଦଦା
ଜେଜେ ମାଆ : ବାଇ / କାକ
ବଡ଼ ବାପା : ବଡୁ
ଦାଦା, କକା : କକା
ପିଉସୀ : ଅମା, ଝିଇ
ଅଜା : ଅଜା, ଆଜ
ଆଇ : କାକ
ମାମୁଁ : ମାମୁଁ
ସାନମାମୁଁ : ସାନମାମୁଁ
ବଡ଼ମାଆ : ବଡ଼ାଇ
ମାଉସୀ : ମାଉଁସି
ଭାଉଜ : ଭାଉଜ, ବଉ
ବିଣେଇ : ଭେଣାଇଁ

ଜୁଇଁ	:	ଜୁଆଁଇଁ
ବୋହୂ	:	ବୋହୂ
ପୁତରା	:	ପୁଟରା
ଝିଆରି	:	ଝିଆରି
ଭଉଣୀର ପୁଅ	:	ଭଣଜା
ଭାଣିଜୀ	:	ଭାଣଜୀ
ଦେଢଶୁର	:	ଦେଢ଼ଶୁରୁ
ଦେଢଶାଶୁ	:	ଦେଢଶାଶ୍
ଶାଳୀ	:	ଶାଲୀ
ଦେଢଶୁର	:	ଦେଢ଼ଶୁରୁ
ଦିଅର	:	ଦିଅରି
ଦେଢଶାଶୁ	:	ଦେଢ଼ଶାଶ୍
ନଣନ୍ଦ	:	ନଣନ୍ଦ
ନାତି	:	ନାତିଆ
ନାତୁଣି	:	ନାନ୍ତଣି
ନାତିଣି	:	ନାତିଣି
ବୋହୂ	:	ବୋହ୍ନୂ
ଜୁଇଁପୁଅ	:	ଜୁଆଇଁ ପୁଅ
ଶଶୁର	:	ଶଶୁରା
ଶାଶୁ	:	ଶାଶୁ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ବାପା	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇ ବୁଆ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ମାଆ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇ ମାଆଁ
ପଣ ବାପା	:	ପଣ୍ ବୁଆ
ପଣ ଆଇ	:	ପଣ୍ ଆଇ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ଭାଇ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ଭାଇ
ପଣ ଗୋସେଁ ଦାଦା	:	ପଣ ଗୋସେଇଁ ଦାଦା
ଗୋସେ ମାମୁଁ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ମାମୁଁ
ପଣ ଗୋସେଁଇ ସାନମାମୁଁ	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ସାନ୍‌ମାମୁଁ
ମିନ୍ନଙ୍ଘାନାନି	:	ପିସି ନାନୀ
ସାନ ପୀଉସୀ ନାନି	:	ସାନ୍ ପିସି ନାନୀ

ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ନାନୀ	:	ଗୋସେଇଁ ବଡ଼ ନାନୀ
ଗୋସେଇଁ ସାନ ନାନୀ	:	ଗୋସେଇଁ ସନ୍ ନାନୀ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ମାଆ	:	ପଣ ଗୋସେଇଁ ମାଆ
ପଣ ଗୋସେଇଁ ବାପା	:	ପଣ୍ ଗୋସେଇଁ ବୁଆ
ଗୋସେଇଁ ଶଶୁର, ଅଜା	:	ଗୋସେଇଁ ଶଶୁର, ଆଜ
ଆବା	:	ଆକୁ
ଗୋସେଁ ମାମୁଁ	:	ଗୋସେଇଁ ମାମୁଁ
ଗୋସେ ସାନମାମୁଁ	:	ଗୋସେଇଁ ସାନ୍ମାମୁଁ
ଗସେଇଁ ମାମୁଁ	:	ମାମୁଁ
ଆଈର ସାନଭାଇ	:	ସାନ ଦାଦା
ମାମୁଁ	:	ମାମୁଁ
ଅଜାର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ନାନା
ଅଜାର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସାନ ନାନା
ଆଇର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ବଡ ନାନା
ଆଇର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସାନ ନାନା
ଭାଉଜର ବଡ଼ଭାଇ	:	ସାଙ୍ଗ
ଭାଉଜର ସାନ ଭାଇ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଇ ବହୁ ବଡ଼ଭାଇ	:	ସାଙ୍ଗ
ସାନ ଭାଇ ବୋହୁର ସାନ ଭାଇ	:	ସାଙ୍ଗ
ବଡ଼ ଭାଉଜର ବଡ଼ ନାନୀ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଉଜର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଇ ବୋହୁର ବଡ଼ ନାନୀ	:	ସଙ୍ଗାତ
ଭାଉଜର ମାଁ	:	ମାଁ, ଶାଶୁ
ସାନଭାଇର ବହୁର ମାଁ	:	ମା,ଶାଶୁ
ଭାଉଜର ବାପା	:	ଶଶୁର୍
ଭାଇ ବହୁର ବାପା	:	ବାପ. ଶଶୁର
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବାପା	:	ସମୁନ୍ଧି
ସାନ ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବାପା	:	ସମୁଦି
ବଡ଼ ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ମାଁ	:	ବଡେଇ, ସମୁଦୁଣି
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ମାର ବାପା	:	ବଡୁ

ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁ ସାନ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ବହୁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ର ସାନ ଭଉଣୀ	:	ସାନ ନାନୀ, ବହୁ
ଜ୍ୱାଇଁଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ବହୁ
ଭଣଜା	:	ଭଣଜା
ଭାଣିଜୀ	:	ଭାଣିଜୀ
ଭଉଣୀର ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଭଣଜା ବହୁ
ଭଉଣୀଙ୍କ ଝିଅର ସ୍ୱାମୀ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ଭାଣିଜୀ ପୁଅ	:	ନାତିଆ
ଭାଣିଜୀର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ପୁତରା ର ପୁଅ	:	ନାତିଆ
ପୁଅର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ଝିଆରୀର ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ପୁତୁରା ବୋଉ
ଝିଆରୀର ସ୍ୱାମୀ	:	ଝିଆରି ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଆରୀର ପୁଅ	:	ନାତି
ଝିଆରୀର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ମାଁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ସ୍ୱାମୀ	:	ବଡୁ
ମାଉସୀ ପୁଅ	:	ଭାଇ
ମାଉସୀ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ
ସମୁଦିର ସ୍ତ୍ରୀ	:	ସମ୍ଦୁଣୀ
ମାମୁଁପୁଅ	:	ଭାଇ
ମାମୁ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ
ବଡ଼ ମାମୁଁ	:	ବଡ ମାମୁଁ
ସାନ ମାମୁଁ	:	ସାନ ମାମୁଁ
ପିଉସୀ ପୁଅ	:	ଭାଇ
ପିଉସୀ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ
ବଡ ମାଆଁ	:	ବଡେଇ

ସାନମାଆ	:	ମାଉସୀ
ବଡ଼ ବାପାଙ୍କ ପୁଅ	:	ଭାଇ
ଦାଦାପୁଅ	:	କକା
ବଡ଼ ବାପାଙ୍କ ଝିଅ	:	ଭଉଣୀ
ଦାଦାଙ୍କର ଝିଅ	:	ପିଉସୀ ଝିଅ
ଶଶୁରର ମାଆଁ	:	ଆଇଶାଶୁ
ଶଶୁରଙ୍କ ବାପା	:	ଅଜା ଶଶୁର
ଶାଶୁର ମାଆଁ	:	ଆଈ ଶାଶୁ
ଶଶୁର ବଡଭାଇ	:	ବଡୁ ଶଶୁର
ସାନ ଶଶୁର	:	କକା ଶଶୁର
ଶଶୁର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଅପା ଶାଶୁ
ମାଉସୀ ଶାଶୁ	:	ମାଉସୀ ଶାଶୁ
ଶାଶୁର ବାପା	:	ଅଜା ଶଶୁର
ଶାଶୁର ବଡ ଭାଇ	:	ମାମୁଁ ଶଶୁର
ଶାଶୁଙ୍କ ସାନଭାଇ	:	ମାମୁଁ ଶଶୁର
ଶାଶୁଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଶାଶୁର ବଡ଼ ଭଉଣୀ,ବଡେଇ ଶାଶୁ
ଶାଶୁଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଶାଶୁର୍ ସାନ ଭଉଣୀ, ମାଉସି ଶାଶୁ
ଶଳାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଶଳାର ମାଇଝି, ଭଉଣୀ
ଶଳାର ପୁଅ	:	ଭଣଜା
ଶଳାର ଝିଅ	:	ଭାଣିଜୀ
ଶତ୍ରୁ	:	ଶତ୍ରୁ
ସାନ ଶତ୍ରୁ	:	ସାନ ଶତ୍ରୁ
ପୁତୁରା	:	ପୁତ୍ରା
ଝିଆରି	:	ଝିଆରି
ବଡ଼ଶଶୁର	:	ବଡ୍ ଶଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ମା	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ମା -ଆଇ ଶାଶ୍
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ବାପା	:	ଶାସୁଙ୍କ ବାପା-ଅଜା ଶଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ମାଆ	:	ଶାସୁଙ୍କ ମା-ଆଇ ଶାଶ୍
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ଭାଇ- କକା ଶଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ସାନଭାଇ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ସାନଭାଇ- କକା ଶଶୁର

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କର ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ବଡ ଭଉଣୀ- ଅପା ଶାଶ୍
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ-ଅପା ଶାଶ୍
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ	:	ଶାସୁର ବଡ଼ ଭାଇ-ମାମୁଁ ଶ୍ୱଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ସାନଭାଇ	:	ଶାସୁର ସାନ ଭାଇ-ମାମୁଁ ଶ୍ୱଶୁର
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ଶାସୁର ବଡ଼ ଭଉଣୀ-ମାମା ଶାଶୁ, ବଡି ଶାଶୁ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ	:	ଶାସୁର ସାନ ଉଭଣୀ-ମାଉସୀ ଶାଶୁ, କାକୀ ଶାଶୁ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଦେଢଶୁର ମାଇଝି-ବଡ ଯାଆ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସାନଭାଇଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ	:	ଦେଢଶୁର ମାଇଝି-ସାନ ଯାଆ
ସ୍ୱାମୀ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ	:	ଘଇତା ଭାଇର ପୁଅ-ପୁତୁରା
ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପୁଅ	:	ଘଇତାର ଭାଇର ପୁଅ-ଭଣଜା
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ	:	ନଣନ୍ଦର ଘଇତା-ଭାଇ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ	:	ନଣନ୍ଦର ଘଇତା-ଭାଇ
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭଉଣୀଙ୍କ ପୁଅ	:	ନଣନ୍ଦର ପୁଅ-ଭଣଜା
ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭଉଣୀଙ୍କ ଝିଅ	:	ନଣନ୍ଦର ଝିଅ-ଭାଣିଜୀ
ପୁଅଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ପୁଅ	:	ନାତିର ପୁଅ-ବଡୁ ଛୁଆ
ପୁଅଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ଝିଅ	:	ନାତିର ଝିଅ-ବଡାଇ ଛୁଆ
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବାପା	:	ପୁଅର୍ ମାଇଝିର ବୁଆ-ସମ୍ପୁନ୍ଦି
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମା	:	ସୁମୁଦୁଣି
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ସାନ ଭାଇ	:	ଜ୍ୱାଇଁ
ପୁଅଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ	:	ପୁଅର ମାଇଝିର ବଡ଼ ଭଉଣୀ, ବହୁ
ସାନ ଭାଣ୍ଡିଜି	:	ଭାଣ୍ଡିଜି
ପୁଅଙ୍କ ଝିଅର ଝିଅ	:	ନାତୁଣୀ
ପୁଅର ଝିଅର ପୁଅ	:	ନାତିଆ
ପୁଅଙ୍କ ଝିଅଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ	:	ନାତି ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କ ଝିଅଙ୍କ ପୁଅ	:	ନାତୁଣି ଝିର ଝିର ପୁଅ, ନାତି ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କ ଝିଅଙ୍କ ପୁଅ	:	ନାତୁଣି ଝିର ଝିର ପୁଅ, ବଡୁ ପୁଅ
ଝିଅଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ଝିଅ	:	ନାତି ଝିର ପୁଅର ଝି, ବଡୁ ଝିଅ
ଝିଅର ପୁଅର ଝିଅ	:	ନାତି ଝିର ପୁଅର୍ ଝିଅ,ବଡି ଝିଅ

ନାତଣି : ନାତ୍ଣି
ଝିଅଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ : ଝି'ର ଘଇତାର୍ ବଡ଼ ଭାଇ, ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କ ସ୍ୱାମୀର ସାନଭାଇ : ଝିର ଘଇତାର ସାନ୍ ଭାଇ, ଜ୍ୱାଇଁ
ଝିଅଙ୍କର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ : ଝିର ଘଇତାର ବଡ଼ ଭଉଣୀ,ବହୁ
ଝିଅଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ : ଝିର୍ ଘଇତାର୍ ସାନ୍ ଭଉଣୀ, ବହୁ ସୁଆ
ଝିଅଙ୍କ ପୁଅର ପୁଅ : ଝିର ପୁଅର ପୁଅ, ବଡ୍ଡୁ ପୁଅ
ଝିଅ ପୁଅର ସ୍ତ୍ରୀ : ଝି ପୁଅର ମାଇଝି, ନାତୁଣି ବହୁ
ଝିଅ ଝିଅର ସ୍ୱାମୀ : ଝିର ଝିର ଘଇତା, ନାତୁଣୀ ଜ୍ୱାଇଁ

ପିଲା ପିଲା କଥା

ତୋ ନା କ'ଣ:ରଘୁ : ତର୍ ନାଁ କିସ୍ : ତର ନାଉଁ କିସ୍ ରଘୁ
ତୋ ନା କ'ଣ:ରାମ : ତର୍ ନାଁ କିସ୍ : ତର ନାଉଁ କିସ୍ ରାମ
ତୋ ବାପା ନା:ଦଶରଥ : ତର୍ ବୁଆର ନାଁ : ଦଶରଥ୍
ସେ କ'ଣ କରନ୍ତ:ସେ ଚାଷୀ : ସିଏ କିସ୍ କରଇ : ସିଏ ଋଷ୍ କରଇ
ତୋ ମା'ଙ୍କ ନାମ କ'ଣ:ରାଧା : ତର ମାଁ ନାଁ କିସ୍ : ରାଧା
ସେ କଣ କରନ୍ତି:ସେ ଘରେ ରହେ : ସିଏ କିମ୍ କରଇ : ସିଏ ଘରେ ରହୁଇ
ତୋ ଗାଁ କେଉଁଠି:ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର : ତର ଗାଁ କେଁଠି : ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁର
ତୁ କଣ ଖାଇଛୁ:ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ : ତୁଇ କିସ୍ ଖାଇସ୍‌ସ୍ : ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ
ତୁ : ତୁଇଁ
ପଖାଳଭାତ : ପଖାଲ୍‌ଭାତ୍
ତୋ ଭାଇ,ଭଉଣୀ ସ୍କୁଲରେ ପଢେ : ନା : ତର ଭାଇ, ଭଉଣୀ ଇସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପଢନ୍ତ୍ :ନି
ତୋର : ତର
ତତେ ଅ ଆ ଲେଖିଆସେ: ହଁ : ତକଇ ଅ ଆ ଲେଖି ଆସଇ୍ ହଇ
ନା : ନାଇଁ
ତୋତେ ସାର୍ ଭଲ ଲାଗନ୍ତି:ହଁ ସେ ଭଲ : ତକଇ ସାର୍ ଭଲ୍ ଲାଗଇ:ହଇ ସିଏ ଭଲ
ତତେ କଣ ଖେଳ ଆସେ:କବାଡ଼ି : ତକଇ କିସ୍ ଖେଳ ଆସଇ :
ମୋତେ ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳାଇବୁକି : ହାଁ :ମକଇ ସାଙ୍ଗରେଖେଲାବେକି:କବାଡି ହଇ

କେତେବେଳେ ଖେଳିବ	: କେତେପର ଖେଲିବ
ଆଉ କିଏ ସବୁ ଖେଳିବେ	: ଆରି କିଏ କିଏ ଖେଲିମାଏ
ରାଜୁ	: ରାଜୁ
ତୋର ବଲ୍ ବେଟ୍ ଅଛିକି	: ତୋର୍ କଲ୍ ଗେଟ୍ ଆସିକି ?

ବୁଆ ଆର୍ ମାଆର୍ କଥାବାର୍ତା

ମାଁ : କଣ ପାଇଁ	: କିସ୍ କଇ
ବା : ବାରିକ ଆଇଛି	: ବାରିକଟା ଆସିସି ।
ମା : କଣ ପାଇଁ ଆସିଛି	: କିସ୍ କଇ ଆସିସି
ବା : ସେ ବାଡ଼ ନେବାକୁ	: ସେ ବଡ଼ ନେବାରେ
ମା : ନାହିଁ ସେ ନେଇଛି	: ନାଇ ସିଏ ନିସିନେ
ବା : ଅନ୍ୟବାଡ଼ ଦେବା	: ଅଲ୍ ଗାବାଡ ଦେବା
ମା : ମୁଁ ଜାଣିନ	: ମୁଇଁ ଜାଣିନାଇଁ
ବା : ଗାଁ ବାରିକ ପରା	: ଗାଁ ବାରିକ ଟାପରାଇ
ମାଃ କିଏ ହେଉ	: କିଏ ହେଉ
ବାଃ ପିଲାପାଇଁ ପୂଜା ଅଛିପରା	: ସୁଆଟାର ପୂଜା ଅଛି ପରାଇ
ମାଃ ହେଉ ତୋର ଚିନ୍ତା କାହିଁକି	: ହେଉ ତର୍ ଚିନ୍ତା କାହିଁକି
ବା : ଅଦା, ହଳଦୀ, ସପୁରୀ, ଧାନ ମରିଚ	: ଅଦା, ହଲଦୀ, ସପୁରୀ, ଧାନ୍, ମରଚି
ମାଃ ମୁ ଜାଣେ ପାରିବା	: ମୁଁଇ ଜଣେ ପାର୍‌ବା
ବା : ପାରିବା ନାହିଁ	: ନା ପାରଅଇଁ
ମା : ଦୁହେଁ ଯିବା	: ଦିହେଁ ଯିବା
ବା : ମୁଁ ପରା କାଠ ହାଣିବି	: ମୁଁଇ ପରାଇ କାଠ୍ ହାଣ୍‌ମି
ମାଃ ପିଲା ଧରିବି ନା କାମ କରିବି	: ମୁ ଛୁଆ ଧେର୍‌ବି ନା କାମ କରିବି
ବା : ଯାଆ, ହାଟକୁ	: ହାଟ୍‌କଇ ଯା
ମାଃ ହାଟ ଥାଉ ମୁଁ ପାରିବି ନାହିଁ	: ହାଟ ଥାଉ ମୁଁ ନା ପାରଇଁ
ବାଃ ବେଶି ଗରିବ ମାଇକିନା	: ବଡ଼େ ଗରିବ ମାଇକିନା
ମା : ତୁ ବେଶି ଭଲ ଅଣ୍ଡରା	: ତୁଇ ବଡେ ଭଲ ଅଣ୍ଡିରାଟା
ବାଃ ବେଶି କଥା କହନି ଯା	: ଜବରକଥା ନା କହୁ ଯା
ମାଃ ତୁ ଚୁପ ଥାଆ	: ତୁଇ ଚପ୍ ହେଇଥା

ବା: ଚୁପ ତ ଅଛି : ଚପ୍ ତା ଆସଇଁ

ମା: ଆସଲୋହୁଣ୍ଡି ଜଙ୍ଗଲ ଯିବା : ଆଇଲୋହୁଣ୍ଡି ଜଙ୍ଗଲ ଯିବେ ହେନେ

ବା: ଭଉଣି ଜଙ୍ଗଲ ଯିବୁ : ଭଉଣି ଜଙ୍ଗଲ ଯିବେକି

ମା : ମା ସହିତ ଯିବ : ମା ସାଙ୍ଗେ ଯିବେ

ବା : କାଲି ହାଟରୁ ଶୁଖୁଆ ଆଣିବା : କାଲିକି ହାଟରୁଁ ଶୁଖୁଆ ଆଣିମାଇ

ମା: ବେଶି ମନ କରୁନା : ଜୋର ମନ୍ କରନା

ବା: ମୁଁ ପତର ଆଣିବି : ମୁଁଇ ପତର୍ ଆଣ୍‌ମି

ମା: ହେଲେ ମୁ ଯାଉଛ : ହେଲେ ମୁଁଇ ଯାସଇଁ

ବା: ଦୁଆର ବନ୍ଦ କର : ଦୋଗାଲ୍ ବନ୍ଦ କର

ମା: ଟାଙ୍ଗିଆ ଧରିଲୁ : ବୁଡିଆ ଭଇଲେ କି ?

ବା: ନାହିଁ କାଟି ଟାଙ୍ଗିଆ ଆଣିଦେ : ନାଇ କାଟି ବୁଡିଆ ଆଣିଦେ

ମା: ଯା ଆଣିଯା : ଯା ଆଣଯା

ବା: ତତେ ଜୁଆର ବାପା : ବୁଆ ତକଇ ଜୁହାର୍

ଶିକ୍ଷକ ଅଭିଭାବକ (ମାଷ୍ଟର୍ ଆରି ଛୁଆର ମା' ବୁଆ)

ଶି : ବଦ୍ଦୁବାବୁ ଭଲ : ଭଲ୍ ବଦ୍ଦୁବାବୁ

ଅ : ନମସ୍କାର ଆଜ୍ଞା : ଜୁହାର୍ ଆଜ୍ଞା

ଶି : ଗାଁ ଖବର କେମିତି : ଗାଁ ଖବର କେମନ୍ତ୍

ଅ : ସେମିତି ଆଜ୍ଞା : ସିମିତି ଆଜ୍ଞା

ଶି : ତୁମର ଚାଷ ଭଲ ହୋଇଛି : ତୁମର ଋଷ ଭଲ ହିସି

ଅ : ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା : ନାଇଁ ଆଜ୍ଞା

ଶି : କଣ ହେଲା ପିଲା ଆସିଲା ନାହିଁ : କିସ୍ କଇ ପିଲାଟା ନା ଆସିଲା

ଅ : ପିଲାକୁ ଝାଡ଼ା ଆଜ୍ଞା : ପିଲାଟାକଇ ଆଜ୍ଞା ଝାଡା ଧେରିସି

ଶି : ଔଷଧ ଦେଲ କି : ଉଷଦ୍ ଦେଲେ କି ?

ଅ : ଡାକ୍ତର ଖାନାକୁ ନେଲ : ଡାକ୍ତର ଖାନାକୁ ନେଲ

ଶି : କେତେ ଦିନ ହେଲା : କେଦିନ ହେଲାନେ

ଅ : ୭ ଦିନ ହେଲା : ୭ ଦିନ ହେଲା

ଶି : ଏବେ ଭଲ ଅଛି : ଭଲାଗେ ଭଲ୍ ଆସି

ଅ : ଟିକେ ଟିକେ ଭଲ : କୋଟିଏ କୋଟିଏ ଭଲ୍ ହିସି

ଶି : ହେଲେ ପରୀକ୍ଷା ଅଛି : ହେଲେ ପରୀକ୍ଷା ଆସି

ଅ : କଣ କରିବା ଆଜ୍ଞା	:	କିସ୍ କରିବା ଆଜ୍ଞା
ଶି : ତାର ଡାକ୍ତର ସାଟିଫିକେଟ ଲୋଡା	:	ତାର୍ ଡାକ୍ତର ସାଟିଫଇକେଟ୍ ଦରକାର
ଅ : ତୁମ୍ଭେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଆଜ୍ଞା	:	ତୁଇ ଚେଷ୍ଟା କରବେ ଆଜ୍ଞା
ଶି : ଦେଖିବା ଚେଷ୍ଟା କରିବା	:	ଦେଖିବା ଚେଷ୍ଟା କର୍‌ବା
ଶି: ରବିର ବାପାଙ୍କୁ କହିବ	:	ରବିର୍ ବୁଆକେ କହିବେ
ଅ : କଣ ପାଇଁ ଆଜ୍ଞା	:	କିସ୍ କଇ୍ ଆଜ୍ଞା
ଶି : ଆମ ବହିରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବ	:	ଆମର ବହିରେ ଦସ୍ତଖତ କରବେ
ଅ: ସେ ଅନ୍ୟ ଗାଁକୁ ଯାଇଛି	:	ସେ ପର ଗାଁକୁ ଯାଇସି
ଶି : ତାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡାକିଦିଅ	:	ତାର କନିଆକେ ଡାକି ଦେ
ଅ: ସେ ଟିପ ମାରିବ	:	ସିଏ ଟିପ ମାରିୟାକ୍
ଶି: ହଁ ଚଳିବ	:	ହଁ ଚଳିଆକ୍
ଅ: ନୂଆ ଆଜ୍ଞା ଆସିଛନ୍ତି	:	ନୂଆଁ ଆଜ୍ଞା ଆସିସନ୍ତ୍
ଶି: ଆସିବେ ନୂଆରେ	:	ଆସବେ ନୂଆ
ଅ: ହେଲେ ଆମେ କଣ କରିବୁ	:	ହେଲେ ଆମେ କିସ୍ କରମୁ
ଶି : ସମସ୍ତେ ରହିବାକୁ ହେବ	:	ସଭିଏଁ ରହିବା କଇ ହେବାକ୍
ଅ : କଣ କହିବେ ଶୁଣିବା	:	କିସ୍ କହିୟାକ୍ ଶୁଣିମା
ଶି : ଗାଁର ସ୍ତ୍ରୀ କେତେ ଜଣଥିବ	:	ଗାଁରେ କେତେ ମାଇକିନା ଥିମାଏଁ
ଅ : ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ବୁଝିବେ	:	ବହୁମାନେ ମଧ୍ୟ ବୁଝିମାଏଁ
ଶି : ତେଣୁ ଗାଁ ସଫା କରିବ	:	ତେଣୁ ଗାଁ ସାଫା କରିବ
ଅ: ଗାଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍ କରିବା	:	ଗାଁ ପିଲାମାନକଇ ଠିକ୍ କରବାଇ
ଶି: ଆମ ଗାଁ ସ୍କୁଲ ସୁନ୍ଦର କରିବା	:	ଆମ ଗାଁ ଇସ୍କୁଲ ସୁନ୍ଦର କରିବା
ଅ : ହଁ ଆଜ୍ଞା	:	ହଁ ଆଜ୍ଞା

ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ଛାତ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ

ତୋର ନା	:	ତର ନାଉଁ
ମୋର ନାମ ସୁଚ୍ରି	:	ମୋର ନାଉଁ ସୁଚ୍ରି
ତୁମ ଗାଁର ନା କ'ଣ	:	ତୁମର ଗାଁର ନାଉଁ କିସ୍
ତୁମ ବାପା କଣ କରୁଛି	:	ବାପ ତର୍ କିସ 'କରସି ?
ତୁମର କେତେ ଭଉଣି	:	ଭଉଣୀତର୍ ମାନ କେତେ
ତୁମ ସାନ ଭଉଣିର ନାମ	:	ସାନ ଭଉଣୀତର୍ ର ନାଉଁ କିସ୍

ତୁମ ସ୍କୁଲର ନାମ	: ତମର୍ ଇସକୁଲ ନାଉଁ
ନିୟମଗିରୀ ସ୍କୁଲ	: ନିୟମଗିରି ଇସ୍କୁଲ
ପୁଅ ଆଉ ଝିଅ କେତେ	: ପୁ,ଝି କେତେ
ଶି: ଏ ସୁଟ୍ରି	: ସୁଟ୍ରିବେଇ
ପି: କଣ ଦିଦି	: କିସ୍ ଦିଦି
ଶି : ଭଲ ପଢୁଛୁ	: ଭଲ୍ ପଢସସ୍
ପି: ହଁ ଦିଦି	: ହଇ ଦିଦି
ଶି: ତୋ ମାଙ୍କ ନାମ	: ମାହାଁତର ନାଉଁ କିସ୍ ?
ପି: ସମ୍ବାରୀ ଗୁରୁମା	: ସମ୍ବାରୀ ଗୁରୁମାଁ
ଶି: ତୋର ମାମୁଁଘର	: ମାମୁତର ଘର୍ କେଁଠି ?
ପି: ଫୁଲଝର	: ଫୁଲଝର
ଶି: ତ୍ସେ ଗାଁରେ କଣ କଣ ମିଳେ	: ସେ ଗାଁରେ କିସ୍ କିସ୍ ମେଳଇ
ପି: ମୋ ମାମୁଁ ଗାଁରେ ଲିଚୁ ମିଳେ	: ମର ମାମୁଁ ଗାଁରେ ଲିଚୁ ମେଳଇ
ଶି: ବେଶି କମଳା ଗଛ ଅଛିକି	: ଢୁର କମଳା ଗସ୍ ଆସିକି ?
ପି: ହଁ ଗୁରୁମା	: ହଇ ଗୁରୁମା
ଶି : ତୁମର କେତେ ଜଣ ଗୁରୁମା	: ତମର କେତେଜଣ ଗୁରୁମା ଆସନ୍ତି
ପି: ଆମର ୪ ଜଣ ଗୁରୁମା	: ଆମର ୪ ଖଣ୍ଡ ଗୁରୁମା
ଶି: କେତେଟି ଘର	: କେତେଟା ଘର୍
ପି: ୨ଟି ଘର	: ୨ଟା ଘର୍
ଶି: ତୁମ ସ୍କୁଲରେ କଣ ଦେଉଛନ୍ତି	: ତମର ଇସ୍କୁଲରେ କିସ୍ ଦେସନ୍ତି ?
ପି: ବହି, ଖଡ଼ି, ପେନ୍ସିଲ	: ବହି, ଖଡି, ପେନ୍ସିଲ
ଶି: ଏ ବର୍ଷ କେତେ ଜଣ ପିଲା	: ଏସୁଁ କେତେ ଜଣ ପିଲା ?
ପି: ୩ ଜଣ ନୂଆରେ ଗଲେ	: ୩ ଜଣ ନୂଆରେ ଗଲାଇ
ଶୀ : ଆଉ ପିଲା ଅଛନ୍ତି	: ଆଉ ପିଲା ଆଛନ୍ତି
ପି: ହଁ ଗୁରୁମା	: ହଇ ଗୁରୁମା
ଶି : ସେ ରିନା ସାଙ୍ଗ କହୁଛି	: ସି ରିନା ସାଙ୍ଗ କହସନ୍ତି
ପି: ଗୁରୁମା କହୁଛନ୍ତି ଯେ	: ମାଷ୍ଟରାଣୀ କହସନ୍ତି ଯେ
ଶି: ସେମାନେ ବୁଝିବା ଲୋକ	: ସିଏ ବୁଝିବା ଲକ୍
ପି: ହଁ ଦିଦି ତାଙ୍କ ଘରେ	: ହଁ ମାଷ୍ଟ୍ରରାଣୀ ତାଙ୍କର ଘରେ
ଶି: ଆଉ କଣ	: ଆଉ କିସ୍

ପି: ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ଗୁରୁମା : ଆଉ କିସି ନାଇ ଦିଦି

ଶି: ଯିବି : ଯିବି

ପି: ହଁ ଯାଆନ୍ତୁ ଗୁରୁମା : ହଇ ଯାଅ ଗୁରୁମା

ଶିକ୍ଷକ ପିଲା (ମାଷ୍ଟୁର୍ ପିଲା)

ଶି: ପିଲାମାନେ : ପିଲାମାନେ

ପି: ଆଜ୍ଞା : ଆଜ୍ଞା

ଶି: ତୁମ ପର୍ବତର : ତୁମର ପର୍ବତର ନାଁ

ପି: ଖଣ୍ଡାଧାର : ଖଣ୍ଡାଧାର

ଶି: ଗାଁର ଝରଣା ନାମ : ଗାଆଁର ଝରଣା ନାଉଁ

ପି: ଗଦଗଦା ଝରଣା : ଗଦଗଦା ଝରଣା

ଶି: କଣ କଣ ପୂଜା କରୁଚ : କିସ୍ କିସ୍ ପୂଜା କରସ

ପି: ମାଟିଇକୁ ପୂଜା କରୁଛୁ : ମାଣ୍ଟି କୟପୂଜା କରସୁଁ

ଶି: ବଡ଼ ପୂଜା କଣ : ବଡ଼ ପୂଜା କିସ୍

ପି: ଧରଣୀ ପୂଜା : ଧରଣୀ ପୂଜା

ଶି: ପୂଜା ପାଇଁ ଆଣିଛ : ପୂଜାଲାଗି ଆସିସ

ପି: ନଡ଼ିଆ, କଦଳୀ : ନଡ଼ିଆ, କଦଳୀ

ଶି: ଖଣ୍ଡାଧାର : ଖଣ୍ଡାଧାର

ପି: ପାହାଡ଼ର ନାମ : ପାହାଡ଼ର ନାଉଁ

ଶି: ସେଠାରେ କଣ ମିଳେ : ସେଠି କିସ୍ ମିଳଇ

ପି: ଔଷଧ, ଫଳ, ମୂଳ : ଉଷଦ୍, ଫଲ, ମୂଲ୍

ଶି: ମେରିଆ ପର୍ବ କ'ଣ : ମେରିଆ ପରବ୍ କିସ୍

ପି: କନ୍ଧଙ୍କ ବଡ଼ ପର୍ବ : କନ୍ଧଲାର ବଡ଼ ପରବ୍

ଶି: ଚୈତ୍ର ମାସରେ : ଚଇତ୍ ମାସ୍ରେ

ପି: ବିହନ ପର୍ବ : ବିହନ ପରବ

ଶି: ଡ଼ାକ୍ତର ଦେଖିଛ : ଡାକ୍ତର ଦେଖିସ

ପି : ଔଷଧ ଦେଉଥିଲେ : ଉଷଦ୍ ଦେଥିଲାଇ

ଶି: ଟଡେକୁ ଔଷଧ ଦେବା ଆଜ୍ଞା : ଆଜ୍ଞା ଟଡେକୁ ଉଷଧ୍ ଦେବାଇ

ପି: ମତେ ମଧ ଦେଖିଲେ : ମକଇ ହିଁ ଦେଖିଲାଇ

ଶି: ବାମପଟେ ଯିବା : ସେବେରି ପଟେ ଯିବା

ପି: କାହିଁକି	:	କିଲାଗି
ଶି: ଛକ ରାସ୍ତା ଦେଖିଛୁ	:	ସକ ଜାଗା ଦେଖିସସ୍
ପି: ଚାରି ପଟର ରାସ୍ତା	:	ଚରି ବାଖର୍ ରାସ୍ତା
ଶି : ରାସ୍ତାରେ ଲାଇଟ୍ ଜଳୁଥାଏ	:	ରାସ୍ତାରେ ଲାଇଟ୍ ଜଳଥାଏ
ପି: ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରେ ଦେଖିଛୁ	:	ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠି ଦେଖିସୁଁ
ଶି: କାହିଁକି ଜଳିଥାଏ	:	କିଲାଗି ଜଳିଥାଇ
ପି: ବଡ଼ ବଡ଼ ସହର	:	ମେରୁ ମେରୁ ସହର
ପି: ହଁ ବାଙ୍କ ଟାଙ୍କ	:	ହଇ ବାଙ୍କ ଟାଙ୍କ
ଶି: ଟିକଟ ଦେବା ଘର	:	ଟିକଟ୍ ଦେବାର ଘର
ପି: ରେଲ ଷ୍ଟେସନ	:	ରେଲ ଟେସନ୍
ଶି: ଷ୍ଟେସନ ମାଷ୍ଟ୍ର	:	ଷ୍ଟେସନ୍ ମାଷ୍ଟର
ପି: କଲିକତା ସହର	:	କଲିକତା ସହର
ଶି: ଆଶା ଦିଦି	:	ଆଶା ଦିଦି
ପି: ଗାଁର ଭଲ ମନ୍ଦ ବୁଝେ	:	ଗାଁର ଭଲ୍ ମନ୍ଦ ବୁଝଇ
ଶି: ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦି	:	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ମୁଷ୍ଟୁରାଣୀ
ପି: ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଦିଏ	:	ଛୁଆ ନାକଇ ଖାଦ୍ୟ ଦିଏ

ଶିକ୍ଷକ ଅଭିଭାବକ (ମାଷ୍ଟର୍ ଅଭିଭାବକ)

ଆସ	:	ଆଇ
ତୁମନା	:	ତର ନାମ୍
ନିଦୁର	:	ନିଦୁରୁ
ମୁଁ ରାମର ବାପା	:	ମୁଁଇ ରାମର ବୁଆ, ବୁଓ୍ୱା
ତୁମର ନାମ	:	ତର ନାମ୍
ମୋର ନାମ	:	ମର୍ ନାଉଁ
ତୁମ ଗାଁ	:	ତମର ଗାଁ
ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ	:	ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ
ମୁଁ ଚଷ କରେ	:	ମୁଁଇ ଚଷ୍ କରଇ
ମୋର ଜମି ବାଡ଼ି ଅଛି	:	ମର ଜମିବାଡ଼ି ଆସି
ନା	:	ନାଇଁ
କିମିତି ଗୁଜରାଣମେଂଟ	:	କେମନ୍ତ ଗୁଜୁରାଣ ମେଂଣ୍ଡାଅ

କୁଲିକରି : ମଜୁରି କରି

ଚାକିରୀ : ଚାକିରୀ

ଭାଗଚାଷ : ଭାଗ୍‌ଚାଷ୍

କାହାଠାରୁ ଭାଗନିଅ : କାହାରଠାଣୁ ଭାଗନେଅଁ

ବଡ଼ଙ୍କ ପ୍ରଧାନ : ବଡ଼ଙ୍ଗ୍ ପ୍ରଧାନ୍

କେତେ ଜମି ଚାଷ କରୁଛ : କେତ୍‌ଟା ଜମି ଚାଷ୍ କରୁସସ୍

୨ ଏକର : ୨ ଏକର୍

କଣ କଣ ଚାଷ କରୁଛ : କିସ୍ କିସ୍ ଚାଷ କରୁସସ୍

ଧାନ ଆଉ ମୁଗ : ଧାନ୍ ଆଉ ମୁଗ୍

ନିଜର ବଳଦ ଅଛିକି : ନିଜର ବଳଦ ଅଛିକି

ନାଁ, ଭଡାରେ ଆଣେ : ନାଇଁ, ଭଡ଼ାରେ ଆଣଇଁ

ଦିନକୁ ୨୦ ଟଙ୍କା : ଦିନ୍‌କି ୨୦ଟଙ୍କା

ରାସାୟନିକ ସାର ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି କି : ରାସାୟନିକ ସାର ବେଭାର କରସ କି ?

ହଁ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଯାହା ମିଳେ : ହଇ ସରକାରଚୁ ଯାହା ମିଳଇ

କିଟନାଶକ କଣ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି : ପୋକ ମାରୀ ବେଭାର କରୁସନ୍ତି

ବଜାରୁ ମିଳୁଥିବା କୀଟନାଶକ : ହାଟ୍‌ରୁ ମିଳୁଥିଆକ୍ ବିଶ୍

ଚାଷରେ ଘର ଚାଲୁଛି : ଚାଷରେ ଘର୍ ଚାଲସି

ନା : ନାଇଁ

ତାହାଲେ ଆଉ କଣ କରନ୍ତି : ତାହାଲେ ଆଉ କିସ୍ କରନ୍ତି

କାଠ ବିକ୍ରି କରେ : କାଠ୍ ବିକ୍ରି କରଇ

କେଉଁଠୁ ଆଣ : କେଁଠୁ ଆଣ

ଜଙ୍ଗଲରୁ : ବଣରୁ

ଆପଣ କଣ କରନ୍ତି : ଆପଣ କିସ୍ କରନ୍ତି

ମୁଁ ଘର କାମ କରେ : ମୁଁ ଘରକାମ୍ କରଇଁ

ତୁମ ଗାଁରେ କେତେଲୋକ : ତୁମର ଗାଁରେ କେତେ ଲକ୍

୨୫-୩୦ ଘର : ୨୫-୩୦ ଘର୍

ଅଧିକାଂଶ ଚାଷ କାମ କରନ୍ତି : ଅଧାଲୋକ୍ ଚାଷକାମ୍ କରନ୍ତି କି

ନା : ନାଇ

ତାହାହେଲେ କଣ କରନ୍ତି : ତାହାଲେ କିସ୍ କରନ୍ତି

କେତେ ମଜୁରୀ କରନ୍ତି ଆଉକେତେ

ଋଷ କରନ୍ତି	:	କେତେ ମଜୁରୀ କରନ୍ତି ଆଉ କେତେ ଋଷ୍ କରନ୍ତି
ନିଜର ଘର ଅଛିକି	:	ନିଜର ଘର ଆସିକି
ହଁ	:	ହଇ
କେତେ ବଖରା	:	କେତେ ବଖରା
୨ ବଖରା	:	୨ ବଖରା
ଝାଟିମାଟି ଘର ଆଜ୍ଞା	:	ଝାଟି ମାଟି ଘର୍ ଆଜ୍ଞା
ବି.ପି.ଏଲ୍ କାର୍ଡ କରିଛନ୍ତି କି	:	ବି.ପି.ଏଲ୍. କାର୍ଡ଼ କରିସନ୍ତ୍ କି
ନାହିଁ ସାରେ ଆମେ ମୂରୁକଲୋକ	:	ନାଇଁ ସାରେ ଆମେ ମୁରୁଖ୍ ଲୋକ୍
ବିପିଏଲ୍ କହିଲେ କଣ	:	ବିପିଏଲ୍ କହିନେ କିସ୍
ଗାଁରେ ନଳକୂଅ ଅଛି	:	ଗାଁରେ ଟାଙ୍କି ଆଛି
ହଁ	:	ହଇ
ରୋଗହେଲେ କେଉଁଠି କି ଯାଅ	:	ରୋଗ୍ ହେଲେ କେଁ ଠିକି ଯାଅ
କବିରାଜ ପାଖକୁ ଯାଉ	:	କବିରାଜ୍ ପାଖକି ଯାଉଁ
ରାମକୁ କାହିଁକି ପାଠ ପଢାଇଲା	:	ରାମକୁ କି ଲାଗି ପାଠ୍ ପଢ଼ାଲାଏଁ କି
ପାଠପଢ଼ି ବଡ଼ ହାକିମ ହେବି	:	ପାଠ ପଢ଼ି ମେରୁ ହାକିମ୍ ହେବି
ରାମର ଭାଇ ଭଉଣି ପାଠ ପଢୁଛନ୍ତି କି	:	ରାମର୍ ଭାଇ୍ ଭଉଣୀ ପାଠ୍ ପଢୁସନ୍ତ୍ କି
ବା	:	ବୂଆ, ବୁଓ୍ୱା
କଣ ପାଇଁ	:	କିସ୍ କଇ
ବୟସ ହୋଇନି	:	ବୟସ ନାହେଇ
ରାମ କଣ ଭଲ ପଢୁନି	:	ରାମ୍ କିସ୍ ଭଲ୍ ନା ପଢଇ
ହଁ ସେ ଆହୁରି ଭଲ ପଢ଼ିବ	:	ହଇ ସିଏ ଆହୁରି ଭଲ୍ ପଢ଼ିଆକ୍
ସେ ସବୁବେଳେ ସ୍କୁଲ ଆସିବ	:	ସିଏ ସଦାବେଳେ ଇସ୍କୁଲ ଆସିଆକ୍
କଣ ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ସ୍କୁଲ ଆସୁନ	:	କିସ୍ କଇ ସଦାବେଳେ ଇସ୍କୁଲ ନା ଆସଇ
ତାର ଦେହ ଭଲ ରହୁନି	:	ତାର୍ ଦେହ ଭଲ୍ ରହଇ ନାଇଁ
ତାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ଯତ୍ନ ନିଅ	:	ତାର ଦେହେଟା ଯତନ୍ ନେଅ
ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟ ସହ ବ୍ୟାୟାମ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି	:	ଭଲ୍ ଖାଇଦ ସାଙ୍ଗ୍‌ରେ ବ୍ୟାମ୍ କରନ୍ତ୍
ହଁ ଆଜ୍ଞା	:	ହଇ ଆଜ୍ଞା
ଖାଦ୍ୟ ଓ ବହି ମିଳୁଛି ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ	:	ଖାଇଦ ଓ ବହି ମିଳସି ନି ଯା
ଏହାଛଡ଼ା ଟଙ୍କା କଣ ମିଳୁଛି କି	:	ଇଲା ସଡା ଟଙ୍କା ମିଳସି କି
ନାହିଁ	:	ନାଇଁ

ରାମଟା ଦୁଷ୍ଟ ଟିକିଏ ଦେଖିବେ	:	ରାମଟା ଖେଁଚଲ ଟିକେ ଦେଖିବେ
କିଛି ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ନାହିଁ	:	କିଛି ବେସ୍ତ ହେବାର ନାହିଁ
ଏଥର ଆସୁଛି ନମସ୍କାର	:	ଇଥର ଆଅସଇଁ ଜୁହାର

ଶିକ୍ଷକ ଓ ପିଲା ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ (ମାଷ୍ଟର୍ ଆର୍ ପିଲା ବାର୍ତ୍ତା)

ନାଁ କଣ	:	ନାଉଁ
ରାମ	:	ରାମ୍
ବାପାଙ୍କର ନାମ .	:	ବୁଆର ନାଉଁ
ଦଶରଥ	:	ଦଶରଥ୍
ମାଁଙ୍କ ନାମ	:	ମା'ର୍ ନାଉଁ
ରାଧା	:	ରାଧା
ବାପା କଣ କରନ୍ତି	:	ବାପା କିସ୍ କରନ୍ତି
ଋଷ	:	ଋଷ୍
ମାଁ	:	ମାଁ
ପଟି ବୁଣନ୍ତି	:	ପଟିଆ ଗନ୍ଥନ୍ତି
ତୋ ବୟସ କେତେ	:	ତର ବୟସ କେତେ ହେଆକ
ଚୁପ୍ ରହିବା	:	ଚପ୍ ରହିଆ
କେମିତି ଆସିଲୁ	:	କେମନ୍ତ କରି ଆସିଲେ
ବାପା ସାଙ୍ଗରେ	:	ବୁଆ ସାଙ୍ଗରେ
କଣ ଖାଇଛ	:	କିସ୍ ଖାଇସସ୍
ପଖାଳ ଭାତ	:	ପଖାଳ ଭାତ୍
ତୋ ଘରେ ଆଉ କିଏ ଅଛି	:	ତର୍ ଘରେ ଆରି କିଏ ଆସି
ଭାଇ ଭଉଣୀ	:	ଭାଇ ଭଉଣୀ
କେତେଟି ଭାଇ ଭଉଣୀ	:	କେତେ ଝଣ୍ ଭାଇ ଭଉଣୀ
ଦୁଇ ଭାଇ ତିନି ଭଉଣି	:	ଦୁଇ ଭାଇ ତିନି ଭଉଣୀ
ସେମାନଙ୍କ ନାମ କଣ	:	ତାଙ୍କର ନାଉଁ କିସ୍
ସେମାନେ କଣ କରନ୍ତି	:	ସେମାନେ କିସ୍ କରନ୍ତ
ବଡ଼ଭାଇ କାମ କରୁଛି ଆଉ ସବୁ ଘରେ ଅଛନ୍ତି	:	ବଡ଼ଭାଇଟା କାମ୍ କରଇ ଆରି ସବୁ ଘରେ ଆସନ୍ତ୍
ସେ କଣ କରୁଛି	:	ସିଏ କିସ୍ କରୁସି

କାଠହାଣେ	:	କାଠ୍ ହାଣଇଁ
ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ	:	ଗୋବିନ୍ଦ ପଲ୍ଲୀ
ପାଠ ପଢିବୁକି	:	ପାଠ ପଢିବେକି ?
ହଁ	:	ହଇ
ଚାଲ ପଢିବା	:	ଚ୍ଚଲ୍ ପଢିବା
ଏହିଘରେ ତୁ ପଢିବୁ	:	ଇ ଯରେ ତୁଇଁ ପଢ଼ିବେ
ତା ନା କ'ଣ	:	ତାର ନାଉଁ କିସ୍
ରଘୁ	:	ରଘୁ
ରଘୁ ରାମକୁ ଜାଣିଛୁ	:	ରଘୁ ରାମ୍‌କି ଜାଣଇଁ
ହଁ	:	ହଇ
ଆଜି ପଢ଼ିବା ଅ ଆ	:	ଆଜ୍ ପଢ୍‌ବା ଅ, ଆ
କଳାପଟାକୁ ଦେଖ	:	କଳାପଟାକି ଦେଖ
ଏଇଟା କଣ କହିଲ ଦେଖି	:	ଏଟା କିସ୍ କଉ ଦେଖିଆ
କଣ ସାର୍	:	କିସ୍ ଆଜ୍ଞା
ଏଇଟା ଅ	:	ଏଟା ଅ
ପାଣି ପିଇବି ସାର୍	:	ପାଣି ପିଇବି ଆଜ୍ଞା
ମାଟିଆରେ ଅଛି	:	ମଂଠିଆକେ ଆସି
ଆଜିଲାଗି ଏତିକି	:	ଆଜି ଲାଗି ଏତିକି
କାଲି ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବ	:	କାଲ୍‌କି ଇସ୍କୁଲକି ଆସ୍‌ବା
ରଘୁ ସକାଳୁ ଉଠି ତୁ କଣ କରୁ	:	ରଘୁ ସକାଳୁ ଉଠି ତୁଇ କିସ୍ କରସ୍
ସକାଳୁ କେତେବେଳେ ଉଠୁ	:	ସକାଳେ କେତେବେଳେ ଉଠସ୍
ପିଲା ସକାଳୁ ଶିଘ୍ର ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର	:	ସୁଆ ସକାଳୁ ବେଗି ଉଠ୍‌ବାକି ଚେଷ୍ଟା କର
କଣ ପାଇଁ ସାର୍	:	କିସ୍ ଲାଗି ଆଜ୍ଞା
ଦେହ ଭଲ ରହିବ	:	ଦେହ ଭଲ୍ ରହିବାକ୍
ସକାଳୁ ଉଠି ମା,ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କର	:	ସକାଳୁ ଉଠି ମାଁ, ବୁଆକି ଜୁହାର କର
ଦାନ୍ତ ଭଲ ଭାବେ ଘସ	:	ଦାନ୍ତ ଭଲ୍ କରି ଘଂସ୍
ନିତ୍ୟ କର୍ମ ସାରି ଖାଇ	:	ନିତି କାମ୍ ସାରି କିଛିଟା ଖାଅ
ଖଡ଼ି ସିଲଟ୍ ଧରି ସ୍କୁଲକୁ ଆସ	:	ଖଡି ସିଲଟ୍ ବୁହି ଇସ୍କୁଲକି ଆସିବ

ଗ୍ରାମର ଲୋକଙ୍କ କଥୋପକଥନ (ଗାଁ ଲୋକର୍ ବାର୍ତ୍ତା)

ଜାନି କଣ କରୁଛ	:	ଜାନି କିସ୍ କରୁସସ୍
ଘରେ ଅଛିରେ	:	ଘରେ ଆଛଇଁ
ଦାଣ୍ଡକୁ ଆସ	:	ଦାଣ୍ଡକି ଆଇ
ବସିବା ଭଲ ମନ୍ଦ ହେବା	:	ବସିବା ଭଲ ମନ୍ଦ ହେବା
ଆରେ ଆସୁଛି	:	ଥା ଆଅସଇଁ
କି କିଥା ଅଛିରେ	:	କିସ୍ କଥା ଆସି
ପର୍ବକଥା	:	ପରବ୍ କଥା
ବାରିକ ସବୁ ଲୋକକୁ ଡାକେ	:	ବାରିକ ସବୁ ଲୋକ୍‌ଗାକେ ଡାକଇ୍
କଟଲୁ, ବେରା, ରଙ୍ଗ, ସିକୁଣୁ	:	କଟଲୁ, ବେରା, ରଙ୍ଗ, ସିକୁଣୁ
ଆସରେ	:	ଆଇ
ଆର ହାଟରେ ପର୍ବ କଣ କରିବା	:	ଆର ହାଟକି ପରବ୍ କିସ୍ କରବା
କେବେ ପର୍ବ ପାଇଁ କଥା ହେଲ	:	କେଁଦିନ ପରବ୍ ଲାଗି କଥା ହେଲ
ଆଇବା ହାଟ	:	ଆର ହାଟ୍
ବାରିକ ଟଙ୍କା ଚନ୍ଦାକର ରେ	:	ବାରିକ ଟଙ୍କା ଚାନ୍ଦା କରରେ
ଶହେ ଟଙ୍କା ଘରପ୍ରତି	:	ଘରକା ଶହେ ଟଙ୍କା
ଶନିବାର ଦିନ ପୂଜା ହେବ	:	ଶନିବାର ଦିନ୍ ପୂଜା ହେବାକ୍
ପୂଜା ପାଇଁ କଣ ଦରକାର	:	ପୂଜା ଲାଗି କିସ୍ ଦରକାର
ପୂଜା ଜାଗାରେ ଛାମୁଣ୍ଡାକର	:	ପୂଜା ଜାଗାରେସେମେଣ୍ଡା କର୍
ଘରକୁ ଜଣେ ବାହାର	:	ଘରକୁ ଜଣେ ବାହାର
କିଏ ନ ଆସିଲେ ଦଣ୍ଡ	:	ଯିଏ ନ ଆସିଲେ ଟଣ୍ଡ
ଝିଅ, ପୁଅ, ଲିପା ଲିପି କର	:	ଝିଅ, ପୁଅ ଲେସାଲେସି କର
ଶନିବାର ପର୍ବ	:	ଶନିବାର ଦିନ ପରବ୍
ରାତି ଯାକ ବସିବ	:	ରାତ୍ ଜାକ ବସିବ
ଏ ବର୍ଷର ପର୍ବ ସରିଲା	:	ଇ ବର୍ଷ ପରବ ସଲା

ରିବିନି ବାବୁ ଏବଂ ଗ୍ରାମର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ କଥୋପକଥନ (ରବିନ୍ ବାବୁ ହେଲା ଗାଁ ଲୋକର କଥା)

ରି : ନାୟକବାବୁ	:	ନାୟକ ବାବୁ
ବାଃ ନମସ୍କାର ଆଜ୍ଞା	:	ଜୁହାର ଆଜ୍ଞା

ରି: ଆଣ ଖଟ ବସିବା	: ଖଟ୍ ଆଣ ବସିବା
ବା: ଆଣରେ ଖଟିଆ	: ଆଣ୍ରେ ଖଟିଆ
ରି: ଗାଁ ଖବର କଣ	: ଗାଁର ଖବର କିସ୍
ବା: ସବୁ ଭଲ ଆଜ୍ଞା	: ସବୁ ନିକ ଆଜ୍ଞା
ରି: ସରକାରଙ୍କ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ନିୟମ ଶୁଣିଛ	: ସରକାରଙ୍କ ଭିନ୍ନେଭିନ୍ନେ ନିୟମ୍ ଶୁଣିସସ୍
ବା: କଣ କଣ ଆଜ୍ଞା	: କିସ୍ କିସ୍ ଆଜ୍ଞା
ରି: ଗାଁର ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ ପଟ୍ଟାହେବ	: ଗାଁର ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ପଟା ହେବାକ୍
ବା: କେମିତି କେମିତି ପଟା	: କେମନ୍ତ କେମନ୍ତ ପଟା
ରି: ଏ ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ କିଏ କରିଛ:	ଇ ଜଙ୍ଗଲ ଜମି କିଏ କରିସ
ବା: ଏ ଟା ମୋର ଭାଇ	: ଏଟା ମୋର ଭାଇ
ରି : ଏ ସବୁ ପଟ୍ଟା ଦିଆଯିବ	: ଏ ସବୁ ପଟ୍ଟା ଦିଆଯିଆକ୍
ବା: ହେଲେ କିସ କରିବୁ	: ହେଲେ କିସ୍ କରିବେ
ରି: ଗାଁରେ ବୈଠକ କରିବ	: ଗାଁରେ ସଭା କରିବ
ବା: ସମସ୍ତେ ରହିବୁ	: ସଭିଏ ରହିବା
ରି: ଗାଁରେ ୧୦ ଜଣ ସଭ୍ୟ ବାଛିବ	: ଗାଁରେ ୧୦ଜଣ ଲୋକ ବାସିବା
ବା: ତାପରେ କଣ ହେବ	: ତାପରେ କିସ୍ ହେଆକ୍
ରି: ଗୋଟିଏ ସିଲ୍ କରିବ	: ଗୁଟେ ସିଲ୍ କରବ
ବା: ଏସବୁ କଲେ କଣ ହେବ	: ଏସବୁ କଲେ କିସ୍ ହାକ୍
ରି: ତହସିଲ ବାବୁ ପାଖକୁ ଯିବ	: ତହସିଲ ବାବୁ ପାସକେ ଯିଆକ୍
ବା: ଆମେ କଣ କରିବୁ	: ଆମେ କିସ୍ କରମୁଁ
ରି: ତୁମେ ସମସ୍ତେ କାହାର ଜାଗାଦେଖାଅ	: ତୁମେ ସଭିଏ କାର୍ ଜାଗା ଦେଖାଅ
ବା: ଯିଏ ଜାହାର ଜାଗା ପାଖରେ ଥାଅ	: ଯୁଝାର ଯୁଝାର୍ ଜାଗା ପାଖରେ ଥାଅ
ରି : ଚେନ ଧରି ମାପ	: ଚେନ୍ ଧରି ନାପ
ବା: ମୋର ୫ ଏକର	: ମର ୫ ଏକର୍
ଗି: ତୁମର ନାମ କଣ	: ତର ନାଉଁ କିସ୍
ବା: ମୋର ନାମ, ବାପାର ନାମ	: ମର ନାମ୍ ବୋଆର୍ ନାମ୍
ରି: ସେଠି କେତେଜଣ କରିଛ	: ସେଠି କେତ୍ଝଣ କରିସ
ବା: ଆମେ ୮ ଜଣ କରିଛୁ	: ଆମେ ୮ ଝଣ କରିମୁଁ
ରି: ହେଲେ ନାୟକ ବାବୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ୫ଏକର	: ହେଲେ ନାୟକ ବାବୁ ସବକର ୫ ଏକର
ବା: ହଁ ଆଜ୍ଞା ସେମିତି କର	: ହଇ ଆଜ୍ଞା ସିମିତି କର

ରି: କାଗଜପତ୍ର ଠିକ୍ କର : କଗଜ୍ ପତର୍ ଠିକ୍ କରଇ

ବା: ଆମେ ଜାଣିପାରିବୁ ନାହିଁ : ଆମେ ନା ଜାଣି ପାରୁଁ

ରି: ସମସ୍ତେ ଅଫିସ୍‌କୁ ଆସ : ସବିଏ ଅପିସ କୟ ଆସ

ବା: କାଲି ଆସିବୁ ଆଜ୍ଞା : କାଲିକି ଆସିମୁଁ ଆଜ୍ଞା

ପୋଲିସ୍ ଏବଂ ଗ୍ରାମର ବାସିନ୍ଦା (ପୋଲିସ୍ ଏବଂ ଗାଁ କଥାବାର୍ତ୍ତା)

ପୋ: ସେ ଲୋକକୁ ଜାଣିଛ : ସେ ଲୋକଟାକଇ ଜାଣିସସ୍

ବା: ହଁ ସାର୍ : ହଇ ଆଜ୍ଞା

ପୋ: ତା ନାମ ବୁଟିଆ : ତାର ନାଉଁ ବୁଟିଆ

ନା: ତାଘର ଆମ ଘର-ପାଖ : ତାର୍ ଘର୍ ଆମର୍ ଘର ପାଖ୍

ପୋ: ସେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜାଣ : ସେ ମଲାଲୋକ୍‌କୁ ଜାଣ

ବା: ସେ ମରିଗଲା : ସିଏ ମରିଗଲା

ପୋ: ସେ କାଲି ଏଠାରେ ଥିଲା : ସିଏ କାହ୍ଲର ଇଠି ଥିଲା

ବା: ହଁ ସାର୍ : ଆଜ୍ଞା

ପୋ: ତାକୁ ଟାଙ୍ଗିଆରେ ହାଣି ଦେଇଛ: ତାକଇ ବୁଡିଆରେ ହାଣି ଦିସ

ପୋ: ତାଙ୍କ ମୃତଦେହ ସେଠାରେ ଅଛି: ତାର୍ ମଲାଦେହ ସେଠି ଆସି

ବା: ଗାଁ ଲୋକ ଯିବୁ : ଗାଁ ଲୋକ୍‌ଗା ଯିମୁଁ

ପୋ: ସେ ଚୋରି କରେକି : ସିଏ ଚୋରାଇକି ?

ବା: କେମିତି ଜାଣିବୁ ଆଜ୍ଞା : କେମନ୍ତ ଜାଣି ମୁଁ ଆଜ୍ଞା

ପୋ: ଚୋରି ଜିନିଷ ସେଠାରେ ଅଛି : ଚୋରା ଜିନିଷ ସେଠି ଆସି

ବା: ଥାଇପାରେ : ଥାଇପାରଇ

ପୋ: ଥାନାବାବୁ ପାଖରେ ଆସ : ଥାନାବାବୁ ପସକୟ ଆସ

ବା: କାଲିକି ଆସିବୁ ଆଜ୍ଞା : କାଲ୍‌କି ଆସିମୁଁ ଆଜ୍ଞା

ପୋ: ତୁମଗାଁରେ ସରପଂଚ କିଏ : ତମର ଗାଁରେ ସରପଂଚ କିଏ

ବା: ଅଛନ୍ତି ସାର୍ : ଆସନ୍ତ ଆଜ୍ଞା

ପୋ: ଗାଁରେ ବୈଠକ କରୁ : ଗାଁରେ ମିଟିଂ କରୁଁ

ବା: ଭଲମନ୍ଦ କଥାହେଉ : ଭଲମନ୍ଦ କଥା ହେଉଁ

ପୋ: ଅସୁବିଧା ହେଲେ ଜଣାଅ : ଅସୁବିଧା ହେଲେ ଜଣାଅଁ

ବା: ସେମିତି ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ ନାହିଁ : ସେମିତି ଖେଂଚନ ଲୋକ ନାଇଁ

ପୋ: ଗାଁରେ ମଦ ରାନ୍ଧୁଛ : ଗାଁରେ ମଦ୍ ରାନ୍ଧୁସ

ବା: ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା	:	ନାଇଁ ଆଜ୍ଞା
ପୋ: ମଦ କେଉଁଠି ମିଳୁଛି	:	ମଦ୍ କେଁଠି ମେଲସି
ବା: ସେ ହାଟରେ ଆଜ୍ଞା	:	ସେଇ ହାଟ୍‌ରେ ଆଜ୍ଞା
ପୋ: ମଦ ପିଇ ଗଣ୍ଡୋଗଳ ହେଉଛି	:	ମଦ୍ ପିଇ ଗୋଣ୍ଡୋଗୋଳ ହେସି
ବା: ସେତେ ନାହିଁ	:	ସେତେ ନାଇଁ
ପୋ: ଗାଁରେ ମିଳା ପାଠ ପଢିଛନ୍ତି	:	ଗାଁରେ ମିଳାପାଠ୍ ପଢିସନ୍ତ୍
ବା: ହଁ ପଢୁ ଅଛି	:	ହଇଁ ପଢୁସି
ପୋ: ସରପଂଚ ବାବୁ ଭଲ	:	ସରପଂଚ ବାବୁତା ଭଲ
ବା: ଗାଁର ପିଲାତ ଆଜ୍ଞା	:	ଗାଁର ଛୁଆ ତା ଆଜ୍ଞା
ପୋ: ଆସୁଛୁ	:	ଆସୁସଇଁ
ବା: ହୋଇ ଯାଆନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା	:	ହଇଁ ଯାଅ ଆଜ୍ଞା

ବୁଆ ଓ ପୁଅ କଥୋପକଥନ

ବା: ରେ ଶ୍ୟାମା	:	ଏ ଶ୍ୟାମା
ପୁ: ବାପା	:	ବୁଆ
ବା: ଉଠେ	:	ଉଠଇ
ବା: କାହିଁକି	:	କି ଲାଗି
ବା: ସକାଳ ହେଲା	:	ରାତି ପାହିଲା
ପୁ: କୁଆଡେ ଯିବି	:	କେନ୍‌ଠିକି ଯିବି
ବା: ବଳଦ ଛାଡେ	:	ବଳଦ ସାତ୍
ପୁ: ବଳଦ କୁଆଡ଼େ ନେବି	:	ବଳଦ୍ କେଁ ପଟେ ନେବି
ବା: ପଡ଼ିଆକୁ ନେ	:	ପଡ଼ିଆକେ ନେ
ପୁ: ମୁହଁ ଧୁଇନି	:	ମୁହଁ ଧଇନାଇଁ
ବା: ଯା ବେଗିଯା	:	ଯା ବେଗିଯା
ପୁ: କୁଆଡ଼େ ଯିବି	:	କେଁ ବାଟେ ଯିବି
ବା: ହଳ କରିବା	:	ହଳ କରିବା
ପୁ: ଲଙ୍ଗଳ ବାନ୍ଧିଦେ	:	ଲଙ୍ଗଳ ବାନ୍ଧିଦେ
ବା: ହଳ ବାନ୍ଧିବା ଆସୁନି	:	ହଳ ବାନ୍ଧିବା ନା ଆସଇ
ବା: କେବେ ଶିଖିଚ	:	କେଁ ଦିନ ଶିଖିସ
ପି: କହିଲେ ସିନା	:	କହିନେ ସିନା

ବା: କେତେ କହିବି	:	କେତେ ଥର କହିବି
ପି: ଏମିତି ବାନ୍ଧେ	:	ଇମିତି କରି ବାନ୍ଧ
ବା: ହଳ କରେ	:	ହଳ କରଇଁ
ପି: ଖରାହେଲା	:	ଖରା ହେଲା
ବା: ବଳଦ ଫିଟେଇ ଦେ	:	ବଳଦ ଯା ଫିଟାବେ
ପି: ଖାଇବାକୁ ଯିବା	:	ଖାବାକଇ ଯିବା
ବା: ଖାଇସାରି ବଳଦ ଚରାଇବୁ	:	ଖାଇସାରିନେ ବଳଦ ଚରାଇ ଯିବେ
ପି: ହାଲିଆ ଲାଗୁଛି	:	ଥକା ଲାଗସି
ବା: ଆଉ କିଏ ଯିବ	:	ଆଉ କିଏ ଯିବାକ୍
ପି: କିଏ ଜାଉଛି	:	ଜାଉଛି କିଏ

ମାଷ୍ଟର ଆରି ଛୁଆ ଭିତରେ କଥାବାର୍ତା

ଶି: କଟଲୁ	:	କଟଲୁ
ପି: ଗୁରୁ	:	ଗୁରୁ
ଶି: ଭଲ ଅଛୁ	:	ନିକ ଆସସ୍
ପି: ହଁ ଗୁରୁ	:	ହଂକା/ହଇ/ହଁ ଗୁରୁ
ଶି: ପଢୁଛୁ କି	:	ପଢ଼ସସ୍ କି ?
ପି: ହଁ ଗୁରୁ	:	ହଂକଂ ଗୁରୁ
ଶି: କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢୁଛୁ	:	କେଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢସସ୍
ପି: ଦ୍ୱିତୀୟ	:	ଦୁତୀୟ
ଶି: ଭଲ ପଢୁଛୁ	:	ନିକ ପଢସସ୍
ପି: ପଢ଼ା ହେଉଛି	:	ପଢା ହେସି
ଶି : କଣ ଦେଉଛନ୍ତି	:	କିସ୍ ଦେସନ୍ତି
ପି: ପେଂଟ, ସାର୍ଟ ଓ ଖାଇବା	:	ପେଂଟ୍ ସାର୍ଟ ଓ ଖାଇବା
ଶି: ଭଲ ଲାଗୁଛି	:	ନିକ ଲାଗସି
ପି: ତୁମର ଗୁରୁ କେତେ ଜଣ	:	ତୁମର ମାଷ୍ଟ୍ରର କେତେ ଝଣ
ଶି: କି କି ପାଠ ହେଉଛି	:	କିସ୍ କିସ୍ ପାଠ୍ ପଢା ହେସି
ପି: ହସ, ଖେଳ, ଚିତ୍ର, ସାହିତ୍ୟ	:	ହସ, ଖେଳ, ଚିତ୍ର, ସାହିତ୍ୟ
ଶି: ଭଲ ଖାଇବା ମିଳୁଛି	:	ଭଲ ଖାବାକଇ ମେଳସି
ପି: ହଁ ଭଲ ଖାଇବା ମିଳୁଛି	:	ହଁ ଭଲ୍ ଖାବାକଇ ମେଳସି

ଶି : ଶ୍ରେଣିରେ କେତେ ଜଣ	:	ଶ୍ରେଣୀରେ କେତେ ଝଣ
ପି: ୪୦ ଜଣ ଛାତ୍ର	:	୪୦ ଝଣ ଛାତ୍ର
ଶି: ତମ ସ୍କୁଲରେ କଣ ଖେଳ ଖେଳୁଛ:		ତମ ଇସ୍କୁଲରେ କିସ୍ କିସ୍ ଖେଲ୍ ଖେଲସ
ପି : କବାଡ଼ି, ନୁଚୁକାଳି, କେରମବଡ୍ଡୁ:		କବାଡି, ନୁଚକାଳି, କେରମବୁଡ଼, ବାସ୍କେଟ ବଲ୍
ଶି: ଅନ୍ୟ ଖେଳ କଣ ଖେଳୁଛ	:	ଅଲଗା ଖେଲ୍ କିସ୍ ଖେଲସ
ପି : ପାଟିରେ ଘମଘରେ ଅଣ୍ଡା ଧରିବା ଗତି	:	ପାଟିରେ ଘମଘରେ ନିହ୍ନା ଧରିବାଗଢି ଧରିବା
ଶି : ଖେଳି ସାରିବା ପରେ କଣ କରୁଛ:		ଖେଳି ସାରିନେ କିସ୍ କରୁସ
ପି: ହାତଗୋଡ଼, ଧୋଉଛୁ	:	ହାତ୍ ଗୋଡ଼ ଧୋଇ ହେଉଁସୁ
ଶି: ଆଉ କଣ କରୁଛୁ	:	ଆଁଉ କିସ୍ କରୁସୁ
ପି: ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛ	:	ପ୍ରାର୍ଥନା କରସ

ଗାର୍ଡ ବାବୁ ଆସି ଗାଁର ମୁଖିଆ ଭିତରେ କଥାବାର୍ତା

ଗା: ଜାନି ବାବୁ	:	ଜାନିବାବୁ
ମୁ : ଆଜ୍ଞା	:	ହଜୁର୍
ଗା: କମଣ କିଏ କରିଛି	:	ଏ କମାଣି କିଏ କରିସି
ମୁ: ଆମ ଗାଁ ଲୋକ	:	ଆମ ଗାଆର୍ ଲୋକ
ଗା: ରାସ୍ତା ପାଖରେ	:	ଏ ରାସ୍ତା ପାଖରେ
ମୁ: ଆଉ କମଣ ନାହିଁ	:	ଆଉ କମାଣି ନାହିଁ
ଗା: ଏସବୁ ସରକାରର	:	ଇଲା ସରକାରର୍
ମୁ : ହଁ ଆଜ୍ଞା	:	ହଇ ଆଜ୍ଞା
ଗା: ତୁମେ ହାଣିବା କଥାନାହିଁ	:	ତମେ ନା ହାଣିବା କଥା
ମୁ: ବଂଚିବୁ କେମିତି ଆଜ୍ଞା	:	କେମନ୍ତ ଜିଇଁବୁ ଆଜ୍ଞା
ଗା: କହିବାର କଥା	:	କହିବାର କଥା
ମୁ: ଗାଁର ଘର ବଢିଲା	:	ଗାଆଁର ଘର ବଢିଲା
ଗା: ତୁମେ ସରକାରଙ୍କ ଟଙ୍କା ପୈଠକର:		ତମେ ସରକାରଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ବୁଝାଅ
ମୁ: ଗାଁ ଲୋକଙ୍କୁ କହିବୁ	:	ଗାଆଁର ଲକଙ୍କା କଇ କହିମୁ
ଗା: ସମସ୍ତେ ମିଶି କଥା ହେବ	:	ସଭିଏଁ ମିଶିକରି କଥା ହେବ
ମୁ: କାଲି କଥା ହେବା	:	କାଲିକି କଥା ହେବା

ଗା: ଆମର ରେଞ୍ଜର ଆସିଛି	: ଆମର୍ ରେଞ୍ଜର ଆଇସି
ମୁ: ଆମର କଥା ଶୁଣିବେ	: ଆମର କଥା ଶୁଣିବକଇ
ଗା: ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଥାନାକୁ ପଠାଇଦେବେ	: ସଭିକି ଥାନାକି ପଠାବାକ୍
ମୁ: ମରିଯିବୁ ଆଜ୍ଞା	: ମରିଯିବୁ ହଜୁର୍
ଗା: ପାହାଡ଼ ତଳେ ଗଛ ଲଗାଇବା	: ପାହାଡ଼ ତଳେ ଗସ ଲଗବା
ମୁ: ଗଛ ଲଗାଇଲେ ଭଲ	: ଗସ୍ ଲଗାଂଲେ ନିକ
ଗା: ଟେକି ଗଛ ଲାଗିବ	: ଟେକା ଗଛ ଲାଗିଆକ୍
ମୁ: ବେଶି କମଣ ହାଣିବ ନାହିଁ	: ବେଶି କମାଣି କାଟିବ ନାହିଁ
ଗା: କମଣ ହାଣିବା ଦ୍ୱାରା ବର୍ଷା କମିଯାଇଛି	: କମାଣି କାଟିଲେ ବର୍ଷା କମିଯାଉସି
ମୁ: ହେଲେ ପଡ଼ିଆ ଜମି ଦିଅ	: ହେଲେ ପଡ଼ିଆ ଜମି ଦେଅ
ଗା: ସରକାରି ଜାଗା ଗୁଡ଼ିକ ଦିଆଯିବ	: ସରକାରି ଜାଗା ସବୁ ଦିଆଯିବାକ୍
ମୁ : ପାହାଡ଼ ତଳ ତଳ ଜାଗା ଦିଅ	: ପାହାଡ଼ ତଲ୍ ତଲ୍ ଜାଗା ଦିଅ
ଗା: ତୁମେ ମାନେ ଠିକ୍ କର	: ତୁମେ ମାନେ ଠିକ୍ କର
ମୁ: ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପଟା ଦିଅ	: ଆମକୁ ପଟା ଦିଅ
ଗା: ସରକାର ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ପଟାଦେବ	: ସରକାର ଆମର ପଟା ଦେବାକ୍
ମୁ: ଆମେ ଆମର ତାଲିକା କରିବୁ	: ଆମେ ଆମର ତାଲିକା କରିବୁ
ଗା: କିଏ କିଏ କରୁଛନ୍ତି ଲେଖିଦିଅ	: କିଏ କିଏ କରସନ୍ତି ଲେଖିଦେ
ମୁ: ଗାଁରେ ବସି କଥା ହେବୁ	: ଗାଆଁରେ ବସି କଥା ହେମୁଁ
ଗା: ଠିକ୍ କରି ଦିଅ	: ଠିକ୍ କରି ଦିଅ
ମୁ: କାହାକୁ ଦେବ	: କାହାକଇ ଦେବୁ
ଗା: ଆରାଇ ବାବୁଙ୍କୁ ଦିଅ	: ଆରାଇ ସାରଙ୍କୁ ଦେଅ
ମୁ: ଆଜି କା ଯିବୁ	: ଆଜି ହିଁ ଯିମୁ

ବୁଆ ଆରି ଝି ର କଥାବାର୍ତା

ବାପା : ରେ ସୁଚିତ୍ରି	: ଏ ସୁଚିତ୍ରି
ଝିଅ : ବାପାରେ	: ବୁଆରେ
ବାପା: ଭାତ ଜାଉ ଆଣେ	: ଭାତ ଆଣ୍
ଝିଅ : ପଖାଳ ଭାତ ଜାଉଅଛି	: ପଖାଳ ଭାତ ଜାଉଆସି
ବାପା: ତରକାରୀ ଅଛିକିରେ	: ତୁଣ ଆସିକି

ଝିଅ : ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ ଲୁଣ : ମରଚି ଗୁଣ୍ଡ ନୁଣ୍

ବାପା : ଆଣେରେ : ଆଣ୍‌ରେ

ଝିଅ : ବାପା ଖମଣ କୁ ଯିବି : ବୁଆ କମାଣ୍ କି ଯିବି

ବାପା: ଖମଣରେ ମା ଥିବ : କମାଣିରେ ମା ଥିଆକ

ଝିଅ: ବେଗିଯିବି : ଝଟ୍‌ଯିବି

ବାପା: ମୁଁ ଟାଙ୍ଗିଆ ଧରିଯିବି : ମୁଁ ଟାଙ୍ଗିଆ ଧରିଯିବି

ଝିଅ : ବାପା ତୁ ଆସିଲେ କାଠ ଧରିବୁ:ବୁଆ ତୁଇ ଆସିଲେ କାଠ୍ ଧରିବୁ

ବାପା : ତୋର ମା ଆସୁ : ତର୍ ମା ଆସୁ

ଝିଅ : ମୁଁ ପତ୍ର ଆଣିବି : ମୁଇଁ ପତର ଆଣିମି

ବାପା : କହିବାର କଥା ଥିଲା : କହିବାର୍ କଥା ଥିଲା

ଝିଅ : ସେ ଗାଁର ମାଉସି ଆସିଛି : ସେ ଗାଆଁର ମାଉସି ଆସିସି

ବାପା : ମାଉସୀ ସାଥିରେ ଆଉ କେତେଜଣ : ମାଉସି ସାଙ୍ଗ୍‌ରେ ଆହୁରି କେତେ ଝଣ

ଝିଅ : ଆମର ସାନ ମାଉସୀ ମାନେ : ଆମର୍ ସାନ୍ ମାଉସି ମାନେ

ବାପା : ତୁମେ ନାଚିବ : ତୁଇ ନାଚିବେ

ଝିଅ : ନାହିଁ ବାପା : ନାଇଁ ବୁଆ

ବାପା: ମୋର ମାଉସୀକୁ ଜାଉ ଦେ : ମୋର ମାଉସିକୁ ଜାଉ ଦେବେ

ଝିଅ : ତରକାରୀ ନାହିଁ : ତୁଣ ନାଇଁ

ବାପା : ଦାଦାଘରୁ ଆଣେ : ଦାଦା ଘରୁ ଆଣ୍

ଝିଅ : ତାଙ୍କ ଘରେ କିଏ ନାହିଁ : ତାଙ୍କ ଘରେ ତ କେହି ନାହିଁନେ

ବାପା : ବାଡ଼ରୁ ସାଗ ଆଣେ : ବାଡ଼ିରୁ ସାଗ୍ ଆଣଇଁ

ଝିଅ : ଅପେକ୍ଷା କର ରାନ୍ଧୁଛି : ଘଡ଼ିଏକେ ରହ ରାନ୍ଧଛଇଁ

ବାପା : ତୁମ ଗାଁ ଖବର ଭଲ କି : ତମର ଗାଆଁର ଖବର ଭଲ୍ କି

ଝିଅ : ବାପା ମାଉସୀ ମକା ଆଣିଛି : ଏ ବୁଆ ମାଉସି ମକା ଆଣିସି

ବାପା : ତାଙ୍କ ଗାଁରେ ବେଶି ହେବ : ତାଙ୍କର ଗାଁରେ ଢବର ହେବ

ଝିଅ : ବାପା ମାଉସୀଙ୍କୁ ଶାଢୀ କିଣିଦିଅ: ଏ ବୁଆ ମାଉସିଙ୍କୁ ଲୁଗା କିଣି ଆଣିଦେ

ବାପା : ମଦ୍ ଖାଇଲେ ଭଲ୍ ନାହିଁ : ମଦ୍ ଖାଇଲେ ଭଲ୍ ନାହିଁ

ଝିଅ : ଦୂରରୁ ଆସିଛି ମୋର ମାଉସୀ : ଦୁରିଆ ଜାଗାରୁ ମାଉସି ମୋର ଆସିସି

ବାପା : ଜଙ୍ଗଲକୁ ନେଇଁଯା : ଝାଲ କୟ୍ ଡ଼ାକି ନେମେ ।

ଝିଅ : ବାପା ଆମେ ପତ୍ର ଆଣିବୁ : ଏ ବୁଆ ଆମେ ପତର୍ ଆଣିମୁ

ବାପା: ଡ଼ଙ୍ଗର ଠୁ କରଡ଼ି ଆଣ : ଜଙ୍ଗଲରୁ କରଡି ଆଣିବ

ଝିଅ : ହଁ ଆଣି ଆସିବ : ହଁ ଆଣିବୁ

ବାପା : ମୋର ମାଉସୀ ବେଶି ଭଲ : ବେଶି ନିକ ମାଉଁସୀ ମୋର

ଝିଅ : ମାଙ୍କୁ ଡ଼ାକି ଆଣିବି : ମାଆଙ୍କୁ ମୁଇଁ ଡ଼ାକି ଆଣିମି

ବାପା: ବେଗେ ଯା : ଝାଇ ଝାଇ ଯା

ଝିଅ : ହଁ ହଁ : ହଇ ହଇ

ହସଖେଳ

ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ (ଭାଗ-୧)

ପାଠ-୧

ଦେଖ୍ ହେଲା କଉ

ମାଛ : ମାଛ୍

ମୟୂର : ମଝୁର୍

ବାଘ : ବାଗ୍

ହାତୀ : ହାତୀ

ମାହୁନ୍ତ : ମାହାନ୍ତିଆ

ହାତୀକୁ ଯିଏ ପୋଷେ ତାକୁ ମାହୁନ୍ତ କୁହାଯାଏ : ହାତୀକୁ ଯିଏ ରଖେଇ, ତାକଇ ମାହାନ୍ତିଆ କହନ୍

ମୟୂରକୁ ଦେଶର ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀ ବୋଲି କୁହାଯାଏ : ମଝୁର୍‌କୁ ଦେଶର ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀ ବୋଲି କହନ୍ତି

ପାଠ-୨

ଟୁନା ଟୁନି

ଘଉଳ	:	ଘଉଲ୍
ଚୂନା	:	ଚୂନ୍
ବାଟିଲେ	:	ବାଟିଲାଇ
ଅନା	:	ଦେଖ୍
ଉପରେ	:	ଉମ୍ପରେ
ମାଠିଆ	:	ମାଠିଆ
ଚଟ	:	ଆସିନ୍
ଭାଗି	:	ଉଜନ୍
ହାଲୁକା	:	ଉଲ୍ଲାସ୍
ଛବି	:	ଚିତର, ସବି
ଚାବି	:	ଚାବି
ଧୋତି	:	ଧୋତି
ପୋଷାକ	:	ଲୁଗାପଟା
କବିତା	:	ଗୀତ୍
ଲଗାଇ	:	ଲଗାଇ
ଚାଖିବା	:	ଘଖିବା
ଆବୃତ୍ତି	:	ଗାଇମା
ଆବଶ୍ୟକ	:	ଦରକାରି
କାର୍ଯ୍ୟ	:	କାମ୍
ପ୍ରତ୍ୟେକ	:	ସବୁ
ଆଲୋଚନା	:	କଥାବାର୍ତ୍ତା
ଅନ୍ୟୂନ	:	ଅନ୍ୟୂନଁ
ପ୍ରାକ୍	:	ପୁରୁଣା, ପୂର୍ଣ୍ଣା
ବିଭିନ୍ନ	:	କେତେ ପ୍ରକାର
କଳ୍ପନା	:	ଭାବିବା
ପରିବେଶ	:	ପରିବେଶ
ବ୍ୟବହାର	:	ବେଭାର

ସଦସ୍ୟ	:	ଲକ୍
ଦକ୍ଷତା	:	ତାକତ୍
ବିକାଶ	:	ବିକାଶ୍
ଚୂନା : ମାଣ୍ଡିଆକୁ ଚୂନା କରିବା	:	କଦକୁ ଚୁନ୍ କରବା
ଭାରି	:	ଓଜନିଆ
ଆବଶ୍ୟକ	:	ଦରକାର
ଆମକୁ ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ	:	ଆମକଇ ଖାଇଦ ଦରକାର୍
ଗୁଣିଆ ମାନେ କଳ୍ପନା କରି କହନ୍ତି	:	ଗୁଣିଆ ମାନେ ଭାବିକରି କହନ୍ତି୍

ପାଠ-୩

ଢେଲି ପାଣିକୁ ଡ଼ରେ

ବଣ	:	ଝାଲ
ଝରଣା	:	ଝରଣା
ଗରଗର	:	ଗରଗର
ଭୟରେ	:	ଡ଼ରରେ
ଅଭ୍ୟାସ	:	ଅଭ୍ୟାସ୍
ମଗର	:	ମଙ୍ଗର
ନାଲି	:	ନାଲି
ହଳଦୀଆ	:	ହଳଦୀଅ
ଯୋଡିବା	:	ମିଶାବା
ଅଡାଇବା	:	ଉଟ୍କାଇବା
ବେଙ୍ଗ	:	ବେଙ୍ଗ୍
ଝିଂଟିକା	:	ଝିଟିକା, ଫିଳିଙ୍ଗା
ବିଷୟ	:	ବିଷୟ
ଶିକ୍ଷକ	:	ମାଷ୍ଟର୍
ଅଭିଭାବକ	:	ମା, ବୁଆ
ସୂଚନା	:	ସୂଚନା
କରାଇ	:	କରବା
କରାଯିବ	:	କରାଯିବ

ବୁଝାଇଦେବା	:	ବୁଝାବା
ପରିଚାଳନା	:	ପରିଚାଳନା
କୋଠରି	:	ବଖରା
କଥୋପକଥନ	:	କଥାବାର୍ତା
ସରଳ	:	ସାଧାସିଧା
ଇତ୍ୟାଦି	:	ହେତିକ

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର

ବଣରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ ବାସ କରନ୍ତି	:	ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ ରହନ୍ତି
ଲୋକଟି ବାଘକୁ ଦେଖି ଭୟଭୀତ	:	ଲକ୍‌ଟି ବାଘଟିକୁ ଦେଖି ଡ଼ରିଗଲା
ବେଙ୍ଗ ବର୍ଷା ଆସିଲେ ବୋବାଏ	:	ବେଙ୍ଗ୍ ବର୍ଷା ହେନେ କି ଗଗଇ୍
ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ସ୍କୁଲର ଦାୟିତ୍ୱ ପରିଚାଳନା କରନ୍ତି	:	ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ଇସ୍କୁଲ୍‌ର ସବୁ କାମକୁ ତୁଲାନ୍ତି
ଆମ ଘରେ ତିନିଟି କୋଠରି ଅଛି	:	ଆମର୍ ଘରେ ତିନିଟା ବଖରା ଆସି

ପାଠ-୪

ବାଇଁଶ୍ ରାଣୀ

କଦଳୀ	:	କଦଲୀ
କମଳା	:	କମଲା
ପଗଡ଼ି	:	ପାଗ୍
ପର	:	ପର
ଚଷମା	:	ଚଚ୍‌ମା
ଅଙ୍ଗ	:	ଅଂଶ
ସମ୍ପର୍କ	:	ବଂଧୁ ବାନ୍ଧିବା, ସମନ୍ଧ

ପାଠ-୫

ପିଆଜ	:	ପିଆଜ୍
ଚପଲ	:	ଜୁତା, ଚଟି
କଲମ	:	ପେନ୍, କଲମ

ବଳଦ	:	ବଳଦ୍
ଦା	:	ଦାଆ
ମଲମ	:	ମଲମ୍
ଢୋଲ	:	ବାଇଦ, ଢ଼ଲ
ଏକରେ ଦୁଇ ଯୋଡ଼ିଲେ ତିନି ହେବ	:	ଏକ୍‌ରେ ଦୁଇ ମିଶିନେ ତିନ୍ ହେବାକ୍
ହାତ ଗୋଟିଏ ଦେହର ଅଙ୍ଗ ଅଟେ	:	ହାତ୍ ଗୋଟିଏ ଦେହର ଅଂଶ ଅଟଇ
ଦେହର କ୍ଷତ ସ୍ଥାନକୁ ଔଷଧ ଲଗେଇବା	:	ଦେହର୍ ଘା ଜାଗାକୁ ଇଷଦ୍ ଲଗେଇବା
ଔଷଧକୁ ମଲମ କୁହାଯାଏ	:	ଲଗ୍‌ବା ଉଷକି ମଲମ୍ କହନ୍ତି

ପାଠ-୬

କହିଲ ଦେଖି

ମୋର୍	:	ମର୍
ବତାଇ	:	ବତାଇ
ଜେଜେ	:	ଦଦା
ଅରଟ	:	ଅରଟ
ଅସରପା	:	ସମାଲ୍‌ପକ୍
କୁଣ୍ଡ	:	କୁଣ୍ଡ୍

ପାଠ-୭

ମୁନି ହାଟକୁ ଯାଇଥିଲା

ସଅଳ	:	ଝାଇଝାଇ

ପାଠ-୮

ରାଜାଙ୍କ ଭୋଜି

ପରଜା	:	ପରଜା
ରାଜଉଆସ	:	ରାଜ୍‌ଉଆସ୍
କଳି	:	କଲ୍‌ହ
ଦରବ	:	ଦରବ୍
ଢାଙ୍କୁଣୀ	:	ଡାବୁଣୀ

ଉଆସ	:	ଉଆସ୍
ପରଷି	:	ବାଂଟିବା
ଜଟ	:	ଜଟ
ମାଙ୍କଡ଼	:	ମାଙ୍କଲ୍
ଓଧ	:	ଉଦ୍
ଜଳ	:	ପାଣି
କାଙ୍କଡ଼	:	କାଙ୍କଲ

ପାଠ-୯

ସପନି ଅଜାଙ୍କ ସପନ ଦେଖା (ସପନି ଦଦାର ସପନ୍ ଦେଖା)

ଶୀତ	:	ଜାଡ଼୍
ଉଷୁମ	:	ଗରମ୍, ଉଷୁମ
ବିଛଣା	:	କନ୍ଥା ପଟିଆ
ଭୁଷୁଡ଼ି	:	ଧସ୍କିବା
ହାଉଳି	:	ଭମକାୟ୍ ହେବା
ନବ	:	ନୂଆ
ଜପ	:	ଜପ
ହରଷ	:	ହରଷ୍
ସରସ	:	ସୁନ୍ଦର, ବଢ଼ିଆଁ, ସରସ
ଆହ୍ଲାଦ	:	ଆହ୍ଲାଦ
ସତର	:	ସତର
ହାତୁଡ଼ି	:	ମାରତୁଲ୍
ଶବର	:	କେଲା
ପୋଷାକ	:	ଲୁଗାପଟା
ବର୍ଷାତି	:	ରେନିକୁଟ୍, ବର୍ଷାତି
ପାହାଡ଼	:	ବଣ୍, ପାହାଡ଼
ଛକ	:	ଦବାଟି
ବଣ	:	ଜଙ୍ଗଲ୍
ତରା	:	ତରା
କଳ	:	କଲ୍

ପତର	:	ପତର୍
ଅତର	:	ଅତର୍
ବହଲ	:	ବହଳିଆ
ଗହଲ	:	ଗହଳିଆ
ଲାଭ	:	ଲାଭ୍

ପାଠ : ୬, ୭ , ୮ ଏବଂ ୯ର ର ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର

କାନ୍ଥରେ ଅସରପା ଚାଲୁଛି	:	କାନ୍ଥରେ ସମାଲି ଚାଲସି
ବାପାର ବାପାଙ୍କୁ ଜେଜେ କୁହାଯାଏ	:	ବୁଆର ବୁଆକୁ ଦଦା କହୁଁ
ଏକ ପ୍ରକାର ଔଷଧ ସାପ କାମୁଡ଼ିଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଲଗେଇଲେ ଛାଡ଼ିଯାଏ	:	ଏକ ଜାତିର ଉଷଧ୍ ସାପ୍ ଚବିଥିବା ଜାଗାରେ ଲଗାନେ ଛାଡ଼ିଯାଇ
ରମେଶଙ୍କୁ ଚଂଚଳ ଆସିବାପାଇଁ କୁହାଗଲା	:	ରମେଶଙ୍କୁ ବେଗିବେଗି ଆସିବା କଇ- କହିଲାଇ
ରଜା ପରଜା ମାନଙ୍କୁ ସୁଖରେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ	:	ରଜା ଲୋକ ମାନଙ୍କର ନିକରେ ଦେଖଥିଲା
ସାରା ଦେବଗଡ ରାଜଉଆସ ଥିଲା	:	ଦେବଗଡ ସାରା ରାଜଉଆସ ଧିଲା
ସମାନ ଭାଗରେ ବାଂଟି ନିଅ	:	ଏକା ଏକା କରି ବାଂଟି ନିଁ
ନଦୀରେ ରହିବା ମୂଷାକୁ ଓଧ କୁହାଯାଏ	:	ପାଣିରେ ରହଇ ମୂଷାକୁ ଉଦ୍ କହନ୍ତି
ଶୀତଦିନେ ଉଷୁମ ଜାଗାରେ ରହିବାକୁ ଭଲଲାଗେ	:	ଥଣ୍ଡା ଦିନେ ଗରମ୍ ଜାଗାରେ ରହିବାକଇ ନିକ ଲାଗଇ
ଗଣେଷ ପୂଜାରେ ପିଲାମାନେ କରି ନାଚୁଛନ୍ତି	:	ଗଣେଷ ପୂଜାରେ ପିଲାମାନେ ନିକ କରି ନାଚନ୍ତି
ରାଜା ପରଜା ମାନଙ୍କୁ ସୁଖରେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ	:	ରଜା ଲୋକମାନଙ୍କର ନିକରେ ଦେଖ ଥିଲା
କଳ୍ପନା ମଧ ନାଚ ଦଳରେ ଭଲ କରିଥିଲା	:	କଳ୍ପନା ହିଁ ନାଚ ଭିତରେ ନିକ କରିଥିଲା

କୁଶ ପଥରକୁ ହାତୁଡ଼ିରେ ଭାଙ୍ଗିଦେଲା	: କୁଶ ଟାଙ୍ଗରଟାକୁ ‚ .ଗ୍‌ତୁଲ୍‌ରେ ଭାଙ୍ଗିଲା
ବଣରେ ରହେ ଗୟଳ	: ବଣରେ ଗୟଲ୍ ରହଇ

ପାଠ-୧୦

ଉଇ (ଲିମ୍ବୁ / ଲେମ୍ବୁ)

ଲହ	: ଦେଉଲ୍
ବିନ୍ଦୁ	: ଟିପ୍‌ଟିପ୍
ଲାଞ୍ଜ	: ନେଞ୍ଜ୍
କିପରି	: କେମନ୍ତ
ଅଲଗା	: ଠାଣେଠାଣେ
ପକ୍ଷୀ	: ଚଳଇ
ପାଳିବା	: ରଖିବା
ଜିଭ	: ଜିର୍‌ଭା
ଲାଙ୍ଗୁଡ଼	: ନେଞ୍ଜ୍
ଶୁଣ୍ଢ	: ଥର
ଥଂଟ	: ଥଂଟ
ଝାଡ଼ିବା	: ଝାଳିବା
ଧୋଇବା	: ଧଇବା
ଘଷିବା	: ମାଜିବା
ଗରମ	: ଗରମ
ମାଛି	: ମାସି
ବହୁତ	: ଜବର୍
ଯେପରି	: ଯେମନ୍ତ
ଉପରେ	: ଉପ୍‌ରେ
ଗଣିବା	: ହିସାବ କରିବା

ପାଠ-୧୧
କିଟିରି ମିଟିରି (କିଟିରି ମିଟିରି)

ଜଗିଥିଲା	:	ଜଗିଥିଲା
ଖେଳଣା	:	ପୁତୁଲା
ରଙ୍ଗିନ	:	ରଙ୍ଗିଆ
ଜିନିଷ	:	ଦରବ୍
ସମ୍ପର୍କ	:	ଚିହ୍ନା, ଜଣା, ସମନ୍ଧ
ବାଇଗଣ	:	ବାଇଗଣ୍
ଘାସ	:	ଜୁଡ୍
ପରିବା	:	ପରିବା
ଏହିପରି	:	ଇମିତି
ଚଢେଇ	:	ଚଳଇ
ବଳଦ	:	ବଳଦ୍
ପ୍ରଜାପତି	:	ଫେମ୍ପେଲା
ଫୁଟିବା	:	ଫୁଟିବା
ଗୀତ	:	ଗିତ୍

ପାଠ-୧୨
ଦୀପାବଳି

ଦୀପାବଳି	:	ଦିଆଲି
କୁଣିଆଁ	:	କୁଣିଆଁ
ବହୁତ	:	ଜବର୍
ଭିଡ଼	:	ଠେଲାଠେଲି
ମହମବତୀ	:	ମହମବତୀ
ସାହାଯ୍ୟ	:	ଧରମ୍
ସଜାଇ	:	ସଜାଡିବା
ପାଳିବା	:	ପୋଷିବା
ମନ୍ଦାର	:	ମନ୍ଦାର

ପାଠ-୧୩

ଚତୁରା କୁକୁଳି

କୁକୁଡ଼ା	:	କୁକୁଳି
କୁକୁର	:	କୁକର
ମୀତ	:	ମୈତ୍ର
ଭଲପଡ଼େ	:	ନିକ ପଡଇ
ଦିନଯିବା	:	ବେଲ୍‌ବୁଡିବା
ହାଲିଆ	:	ଥକିବା
ଭୟ	:	ଡ଼ର
ଭାବିବା	:	ଚିନ୍ତାକରିବା
ଚନ୍ଦିବା	:	ଠକିବା
ଚାଲାକି	:	ଚତୁର୍
ବୁଝିବା	:	ବୁଝିବା
ରହ	:	ରଇଥା
ଭାରି	:	ଓଜନ
ଦେହ	:	ଦେହ
ରଡ଼ି	:	ପାଟି କରିବା
ଗୟଲ	:	ଗୟଲ
ନୟନ	:	ଆଁଖି
ଜାତୀୟ	:	ଜାତୀୟ
ଭାରୁଆ	:	ଭାରୁଆ
ଶୟନ	:	ଶୁଇବା
ଚୟନ	:	ବାଛିବା
ଗାୟକ	:	ଗାଉଣି
ବୟସ	:	ବୟସ
ଭରସା	:	ଭରସା
ତୀର	:	କାଣ୍ଡ୍
ଫିଙ୍ଗିବା	:	ଫିଙ୍ଗିବା
ତାରା	:	ତରା
ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ଇସ୍କୁଲ୍
ମନ୍ଦିର	:	ଦେଉଲ୍

ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ କରି ସିଧା ଗାର ଟାଣ	:	ଟିପି ଟିପି କରି ସିଧା ଗାର୍ ଟାଣ୍
ହାତୀ ଶୁଣ୍ଢଟି ବହୁତ ଲମ୍ବା	:	ହାତୀ ଥର୍ ଜବର ଲମା ଆସି
ସାନ ବଡ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅଲଗା କର	:	ସୁରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସୁରୁ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅଲ୍‌ଗା କର୍
ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଅଲଗା	:	ପୁଅ ଆରି ଝିଅ ଅଲଗା
ତେମେ ଏମିତି ଉତ୍ତର ଦେବ ଯେପରି	:	ତୁଇଁ ଇମିତର୍ ଉତର୍ ଦେବେ ଯେମନ୍ତ୍ ଲକଲା
ଲୋକ ଖୁସି ହେବେ		ଖୁସି ହେବାଇ
ଦିଆଲି ମାସରେ ଦିପାବଳି ପର୍ବ ହୁଏ	:	ଦିଆଲି ମାସରେ ଦିଆଲି ପରବ ହୁଏ
ରାମବାବୁ ଆମର ପଡୋଶୀ ଲୋକ ଅଟନ୍ତି	:	ରାମବାବୁ ଆମର୍ ପାଟାର ଲକ ଅଟଇ
ରଥଯାତ୍ରାରେ ଲୋକ ଭିଡ଼ ହୋଇଥିଲେ	:	ରଥ୍ ଯତରାରେ ଲକ୍‌ଲା ଯୋର୍‌ରେ ଭିଡ଼ ଥିଲାଇ
ପାଠ ପଢି ପଢି ଦିନ ବିତିଯାଉଛି	:	ପାଠ୍ ପଢି ପଢି ଦିନ୍ ବିତସି
ସେ ଜଣେ ଭାରୁଆ ଲୋକଟିଏ	:	ସେ ଜଣେ ଭାରୁଆ ଲକଟିଏ
ସେସ୍ଥାନ ଶୟନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ	:	ସିଠାରେ ଶୁଇବାକଇ ନିକ ଅଟଇ

ହସଖେଳ
(ଭାଗ-୨)
ପାଠ -୧
ମନ ବଦଳିଲା (ମନ୍ ବଦଳିଲା)

ଫଗୁଣ	:	ଫଗୁଣ
ଭାରି	:	ଜବର
ଖରା	:	ଖରା
ଭରା	:	ଅଧିକ
ଶିକାର	:	ଶିକାର୍
ଧନୁ	:	ଧୁଣ୍
ଶୋଷ	:	ଶଷ୍
ଦୟା	:	ଦୟା

ଫୋପାଡ଼ିଦେବା	:	ଫିଙ୍ଗିଦେବା
ଖଡ଼ିକା	:	କମି, ଖଳିବା
ଲୁହା ଭାରି ଓଜନ	:	ଲୁହା ଜୋର୍ ଓରଜନ
ଫୁଲ ଫଳ ଭରାଗଛ	:	ଫୁଲ୍, ଫଲ୍ ଥିବା ଗଛ

ପାଠ-୨

ଶଙ୍ଖୀ ବିଲେଇର ଶଙ୍ଖା

ମାଙ୍କଡ	:	ମାଙ୍କଲ୍
ପୁଡ଼ିଆ	:	ପୁଟୁଲି
ବାଉଳା	:	ବାଉଳି ହେବା
ଚୋବାଇ	:	ଚାବଇ
ହସ	:	ହସ
ମୁଦ୍ରା	:	ଟଙ୍କା, ପଇସା
ଖେଳଣା	:	ପୁତୁଲା
ହଂସ	:	ହଂସ
ଶୁଆ	:	ରାଇକା
ମୂଷା	:	ମୂଷା
ଦାମ	:	ଦର
ବୁଢାଟଙ୍କା ପୁଡ଼ିଆ ଧରିଛି	:	ବୁଢାଟା ଟଙ୍କା ମଂଟ ଧେରିସି
ସାପ ଦେଖି ବାଉଳା ହେଲା	:	ସାପ୍ ଦେଖିକରି ବାଉଳି ହେଲା

ପାଠ-୩

ନନ୍ଦିବନ୍ଧି (ନାଗୁଡ଼ୁ) କାଡାଓ୍ୱାରୁ

ଡ଼ଙ୍ଗା	:	ଡ଼ଙ୍ଗା
ବର୍ଷା	:	ବରଷା
ଅସୁବିଧା	:	ହଇରାଣ
ନିଆ	:	ନିଆଁ
ଡ଼ଙ୍ଗା ନଦୀପାର ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ	:	ଡ଼ଙ୍ଗା ନଦି ପାରି ଲାଗି ବ୍ୟବହାର
ମୋତେ ଅସୁବିଧା ହଉଛି	:	ଓ ମକଇ ଅସ୍ୱିଧା ହେସି

ପାଠ-୪

ନେଉଁଳ ମୂଷାର ଘର ଦନା

ଏକଲା	:	ଏକେଲା
ଅଢେଇ	:	ଦୁଇ ଅଧେ
ଠେକୁଆ	:	ଖେଳିଆ
ମୁଁ ଏକଲା ଅଛି	:	ମୁଇଁ ଏକୁଟିଆ ଆସଇଁ
ମୋତେ ଅଢେଇ କେଜି ଦିଅ	:	ମକଇ ଦୁଇ କିଲ ଅଧା ଦିଅ

ପାଠ-୫

ବରଷା

ବରଷା	:	ବରଷା
କଲବଲ	:	ଛଟପଟ୍
ଶୋଷ	:	ଶଷ୍
ଓଠ	:	ଓଡ଼ି
ଆତୁର	:	ଆତୁର୍
ମେଘ	:	ମେଘ୍
ତୋରଣ	:	ତୋରଣ, ଗେଟ୍
ତାକୁ କଲବଲ କରି ମରିଲେ	:	ତାକଇ କଲବଲ କରି ମାରିଲାଇ
ରାଜ୍ୟରେ ମରୁଡ଼ି ଦେଖି ଆତୁର ହେଲେ	:	ରାଜ୍ୟରେ ମରୁଡି ଦେଖିକରି ସାନିଆଁ ହେଲାଏ
ମେଘର ରଙ୍ଗ ନୀଳ	:	ମେଘର ରଙ୍ଗ୍ ନୀଳିଆ
ଛାତରୁ ପାଣି ଝରିଲା	:	ସାତରୁ ପାଣି ଝରିଲା
ତୋରଣ ଖୋଲ	:	ଗେଟ୍ ଖୋଲ୍

ପାଠ-୬

ହନୁ ମାଙ୍କଲ୍‌ର କଦ୍‌ଲୀ ଖିଆ

ହନୁ	:	ହନୁ ମାଙ୍କଲ୍
ଭାରି	:	ଓଜନ
ନଦୀ	:	ନଦୀ
ମୋଟ	:	ସବୁଯାକ

ଧାଡ଼ି	:	ଧାଲି
ଲମ୍ବା	:	ନମ୍
ମାପିବା	:	ନାପିବା
ଓସାର	:	ସାର
ଜିଭ	:	ଜିଭ
ଖଟା	:	ଆମ୍ଳିଲା
ନଦୀକୂଳରେ ଜାମ୍ବୁ ଗଛ	:	ନନ୍ଦିକୁଲ୍‌ରେ ଜାମୁଗସ୍

ପାଠ-୭

ମୂଁଷା ରଜା

ଫୁଲମାଳ	:	ଫୁଲ୍‌ମାଲ୍
ମୁକୁଟ	:	ମକୁଟ୍
ଉଭା	:	ସାମନାରେ ଦେଖାହେବା
ଧୂପ	:	ଧୂପ୍
ଦୀପ	:	ଦୀପ
ଜାଳି	:	ଜାଲନ୍ତି
ମଉଜ	:	ମଜା
ଉଣା	:	କମ୍
ଠାକୁରଙ୍କୁ ଫୁଲମାଳ ଦିଅ	:	ଦେବ୍‌ତାକି ଫୁଲ୍‌ମାଲ୍ ଦେ
ରାଜା ମୁକୁଟ ପିନ୍ଧି ବାହାରିଲେ	:	ରାଜୀ ମକୁଟ୍ ପନ୍ଦିକରି ବାହାରିଲାଇ
ଆମ ଗାଁରେ ଗଣେଷ ଠାକୁର ଉଭା	:	ଆମ ଗାଆଁରେ ଗଣେଷ ଠାକୁର୍ ଦେଖାଉଭାହିଛନ୍ତି
ଠାକୁରଙ୍କୁ ଧୂପ ଦିଆଯାଏ	:	ଦେବ୍‌ତା କି ଧୂପଦିପ୍ ଦେନ୍ତି
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଦୀପ ଦିଅନ୍ତି	:	ବେଲ୍ ବୁଡ଼ିନେ ଦୀପ ଦେନ୍ତି
କାଠ ଜାଳିବା	:	କାଠ୍ ଜାଲ୍‌ନ୍ତି
ଶ୍ୟାମ ମଉଜ କରୁଛି	:	ଶ୍ୟାମ ମଜା କରସି

ପାଠ-୮

ପଲା ପଲା ପୃଥିବୀ ଫାଟିଲା

ଶୃଗାଳ	:	ଶିଆଲ୍
ମୃଗ	:	ମିରିଗ୍
ବାଟଯାକ	:	ବାଟ୍‌ସାରା
ଖାଲିଜାଗା	:	ଖୋଲାଜାଗା
ପାଳନ	:	ପାଳିବା / ମାନିବା
ଶୃଗାଳ କୁକୁଡ଼ା ଖାଏ	:	ଶିଆଲ୍ କୁକୁଳି ଖାଇ
ବାଟଯାକ ଗଛ ଲାଗିଛି	:	ବାଟ୍ ସାରା ଚାଷ ଲାଗିସି
ଖାଲି ଜାଗାରେ ଜିନିଷ ରଖ	:	ଖୋଲା ଜାଗାରେ ଜିନିଷ ରଖ
କୁକୁର ପାଳନ କରିବା	:	କୁକୁର ପୋଷିବା

ପାଠ-୯

ଓ୍ୱିକେଟ୍ ଟା ଉଡ଼ିଲା

ବୁଲିଆସିବା	:	ବୁଲିଆସିବା
ଚୁଲି	:	ଚୁଲି
ତଲଓ୍ୱାର	:	ଖଣ୍ଡା
ଜବାନ	:	ସିପାଇ
ଆସ ବଜାର ବୁଲି ଆସିବା	:	ଆସ୍ ହାଟ ବୁଲି କରି ଆସିବା
ଚୁଲିରେ ଭାତ ବସିଛି	:	ଚୁଲିକେ ଭାତ୍ ବସସି
ରାଜବଂଶରେ ତଲଓ୍ୱାର ଶିକ୍ଷା କରୁଥିଲେ	:	ରାଜ ବଂଶରେ ଖଣ୍ଡା ଚଲାଇବା ଶିଖଥିଲାଇ
ଆମଦେଶକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି	:	ଆମରଦେଶକି ରାକ୍ଷା ରଖନ୍ତି

ପାଠ-୧୦

କାଂଚନ୍‌ର୍ ପାଂଚଟା କଥା

ଦିନକର	:	ଏକ ଦିନ୍‌ର
ହତା	:	ହତା
କମଣ	:	ଦୁଃଖ୍
ଉପାୟ	:	ବୁଦ୍ଧି

ସଂଚୟ : ଏକାଠି

ଏଇଟା ଦିନକର କାମ : ଇଟା ଏକ୍ ଦିନର୍ କାମ୍

ଘର ଭିତରେବହୁ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି : ଘର୍ ଭିତ୍‌ରେ ଜବର ଲକ୍ ଆସନ୍ତି

ମହନ ବେଶି କଷଣରେ ଅଛି : ମହନ୍ ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ଆସି

ପୁଅ ପାଇଁ ବାପା ଟଙ୍କା ସଂଚୟ କରୁଛନ୍ତି: ପୁଅ ଲାଗି ବାପା ଟଙ୍କା ଜମା କରସନ୍ତି

ପାଠ-୧୧

ଏଡ଼େ ପିଡ୍

ବୈଶାଖ : ବୈଶାଖ୍

ଐରାବତ : ହାତୀ

ହନୁ : ହନୁ ମାଙ୍କଲ୍

ତରଭୁଜ : ତରଭୂଜ୍

ଦୈନିକ : ସବୁଦିନେ

ମାଂସ : ମାଉଁସ/ମାଇଁସ୍

ଐତିହାସିକ : ଇତିହାସ୍‌ର କଥା

ବୈଶାଖ ମାସରେ ଆମ୍ବ ପାଚେ : ବୈଶାଖ୍ ମାସ୍‌ରେ ଆମ ପାଚଇ

ଉଦୁଉଦିଆ ଖରା ହେଉଛି : ଟାଇଁ ଯାଇଁଆ ଖରା ହେଛି

ରଘୁ ଦୈନିକ ପରିବା ଆଣେ : ରଘୁ ସବୁଦିନ୍ ପନିପରିବା ଆଣଇଁ

ହାତୀପଥର ଗୋଟିଏ ଐତିହାସିକ ସ୍ଥାନ : ହାତୀ ଟାଙ୍ଗର୍ ଗୋଟିଏ ଐତିହାସିକ ଜାଗା

ପାଠ-୧୨

ଖଞ୍ଜଣି ବାଜାର ମଁଜା

ଖଞ୍ଜଣି : ଖଞ୍ଜଣି

ନାଚ : ନାଁଚ୍

ମିରିଗ : ମିରିଗ୍

ପିଞ୍ଜରା : ପାଞ୍ଜରି

ମଞ୍ଜା : ମଞ୍ଜା

ବଲୁଛି : ବଲୁସି

ପିଲା ଖଞ୍ଜଣି ବଜାଇ ନାଚୁଛି : ପିଲାଟା ଖଞ୍ଜଣି ବଜଇ୍ ବଜାଇ୍ ନାଁଚସି

ପିଞ୍ଜରାରେ ଶୁଆ ଅଛି : ପାଞ୍ଜରିକେ ଶୁଆ ଆସି

କଦଳୀ ଗଛର ମଞ୍ଜା : କଦଲୀ ଗଛ୍‌ର ମଞ୍ଜା

ପାଠ-୧୩

ଟାଂଟିକେ କାଂଟା ଲାଗିଛି

ସଳଖି	:	ସଳକି
ବଇଦ	:	ବଇଦ
ଟାଂଟି	:	ଟଣ୍ଟି
ପିଲାମାନେ ସଳଖ ହୋଇ ଚାଲୁଛନ୍ତି	:	ପିଲାମାନେ ସଳଖ ହିକରି ଚାଲସନ୍ତି
ବଇଦ ରୋଗିକୁ ଭଲ କରନ୍ତି	:	ବଇଦ ରୁଗୀକୁ ନିକ କରନ୍

ପାଠ-୧୪

ଝିଅ ହେବ ହେନେ ଇମିତିର୍

ପରିବାର	:	କୁଟୁମ୍
ଅଭାବ	:	ମହରକ୍
ଖରାପ	:	ଖେରାପ୍ / ହେମନ୍ତ୍
ଝଡ଼	:	ଝଡ଼୍
ସହିପାରିବା	:	ସମାଳିପାରିବା
ବତାସ	:	ତୁଫାନ
ଦୁଃସାହସ	:	ସାହସିଆ
କୌତୁକିଆ	:	କୁତ୍‌କୁତିଆ, ଫେଡିରିଆ
ବାଟୋଇ	:	ବାଟୋଇ
ଝାଳନାଳ	:	ଝାଳ୍‌ନାଳ୍
ପରିବାର କହିଲେ ବାପା, ଅପା, ଭାଇ, ଭଉଣୀ	:	କୁଟୁମ୍ କହିଲେ ବୁଆ, ଝି, ଭାଇ, ନନି
ଝଡ଼ ତୋଫାନ କୁ ବଡ଼ ଭୟ	:	ପାଣି ପବନକଇ ବଡେ ଡ଼ର୍
ପୁରୁଷର ସହିପାରିବା ଭଲଗୁଣ	:	ଅଣ୍ଡିରାର ସଇବାଟା ନିକ ଗୁଣ
ବତାସ ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଃଖ	:	ବତାସ ଓଡ଼ିଶାର୍ ଦୁଃଖ୍
ଅଜୟ ଦୁଃସାହସ ବାଳକ	:	ଅଜୟ ସାହସିଆ ଟକା
ଛେଳିଛୁଆ ଦେଖିବାକୁ କୌତୁକିଆ	:	ସେଲିଶୁଆ ଦେଖିବାକୁ ଛିନ୍‌ଛିନିଆ
ଜଣେ ବାଟୋଇ ବାଟ ଧରି ଯାଉଛି	:	ଜଣେବାଟୋଇ ବାଟ୍‌କେ ଯାସି
ପିଲାଟି ଝାଳନାଳ ହୋଇଛି	:	ଟକାଟା ଝାଳମଳି ହିସି

ପାଠ-୧୫

ରତ୍ନାକରସ ଜନମ୍ ଦିନ

ବଡ଼ିଭୋର	:	ଭୋର ସକାଲୁଁ
ସ୍ନାନ	:	ଗାଧିବା
ପ୍ରଣାମ	:	ଜୁହାର
ଉପହାର	:	ଉପହାର
ପ୍ରସାଦ	:	ମାହାପୁରୁଭୁଗ୍
ଅନ୍ନ	:	ଭାତ୍
ଜହ୍ନି	:	ଜହ୍ନି
ପିଲାମାନେ ବଡ଼ିଭୋର ଉଠିଲେ	:	ଛୁଆଲା ସକାଲୁ ସକାଲୁ ଉଠିଲାଇ
ପୂଜାରୀ ସ୍ନାନ କରୁଛନ୍ତି	:	ପୂଜାରୀଟା ଗାଧସି
ପିଲାମାନେ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତି	:	ପିଲାମାନେ ମାଷ୍ଟରଟାକୟ୍ ଜୁହାର କରନ୍ତି
ଆସ ଭାତ ଖାଇବା	:	ଆଇ ଭାତ୍ ଖାବା
ଆମ ବଡ଼ିରେ ଜହ୍ନି ଲତା ମାଡି ଅଛି	:	ଆମର ବାଲିରେ ଜହ୍ନି ଲଦ୍ର ଆସି

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ପାଠ-୧

ହସ୍‌ଖୁସି

କାଉ ଉଡୁଛି	:	କାଉ ଉଡ଼ସି
ପାଣି ବଢୁଛି	:	ପାଣି ବଢ଼ସି
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବାହାରୁଛନ୍ତି	:	ବେଲ୍ ବାହାରସି
ପାଣି ନେଉଛନ୍ତି	:	ପାଣି ନେସନ୍ତି
କରନ୍ତି	:	କରନ୍ତି
ପୁଅ ଓ ଝିଅ ଦୋଳି ଖେଳୁଛନ୍ତି	:	ଟକା ଟକୀ ଦଲି ଖେଲସନ୍ତି
ହରିଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ରହେ	:	ମିରିଗ୍ ବଣ୍‌ରେ ରହଇ
ବଳଦ ଚାଷ କରେ	:	ବଇଲ୍ ଚାଷ୍ କରଇ
ମୟୂରନାଚେ	:	ମଞ୍ଜୁର ନାଚୟ୍
କୁକୁଡ଼ା ଡାକେ	:	କୁକୁଡ଼ି ଡ଼ାକେ
କୁକୁର ଭୁକେ	:	କୁକୁର୍ ଭୁକଇ

ବଗିଚାରେ ଫୁଲ ଫୁଟିଛି : ବଗ୍‌ଚାରେ ଫୁଲ ଫୁଟସି
ବିଲେଇ ଘରେ ରହେ : ବିଲାଇ ଘରେ ରହଇ
ବିଲୁଆ ଘର କୁକୁଡ଼ା ନେଇଯାଏ : ସିଆଳ ଘରର କୁକୁଳି ଲାକୟ ନେଇଁ
ସ୍କୁଲକୁ ଯାଅ : ଇସ୍‌କୁଲକୟ୍ ଯାଅ
ବେଙ୍ଗ ପାଣିରେ ରହେ : ବେଙ୍ଗ୍ ପାଣିକେଁ ରହଇ
ନଡ଼ିଆ ମନ୍ଦିରକୁ ଦିଆଯାଏ : ନଡ଼ିଆ ମନ୍ଦିର୍‌କୟ୍ ଦିଆଯାଏ

ନିଜ ବେଭାର

ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା : ମା ବୁଆକୟ୍ ଜୁହାର କରିବା
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସ୍ନେହ କରିବା : ଭାଉ ଭଉଣୀକୟ୍ ଆଦର କରିବା
ଗୁରୁଜନଙ୍କ କଥା ମାନି ଚଳିବା : ମାଷ୍ଟ୍ରଲାର କଥା ମାନି ଚଳିବା
ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା : ଇସ୍‌କୁଲକୟ ଠିକ୍ ବେଳାରେ ଆସିବା
ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଧୋଇବା : ଖାଇବା ଆଗରୁ ହାତ୍ ଧୋଇବା

ହେମନ୍ତ ବେଭାର

ରାସ୍ତା ମଝିରେ ନ ଚାଲିବା : ରାସ୍ତା ମଝିରେ ନା ଚଲ
ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ସହ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ ନ କରିବା : ବଡ଼୍‌ଲକ୍ ସାଙ୍ଗେ ଯିଧିବାଦୀ ନା କରିବା

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ହସଖୁସି

ଗପକହ : ବଖାଣି କହ
ସକାଳ : ସକାଲ୍
କାଉ ଉଡୁଛି : କାଉ ଉଡସି
ଉଡୁଛି : ଉଡ଼ୁଛି
ପାଣି ଖୋଜୁଛି : ପାଣି୍ ଖଜସି
ଗୋଟେ ଜାଗାରେ : ଗଟେ ଜାଗାରେ
କୂଅ ଥିଲା : କୁଉ ଥିଲା
ସେଥିରେ ହାଣ୍ଡିଥିଲା : ସେଠି ହାଣ୍ଡି ଥିଲା
ଦେଖିଲା : ଦେଖିଲା

ହାଣ୍ଡିରେ ବସିଲା	:	ହାଣ୍ଡିକେ ବସିଲା
ଅଧା ପାଣି ଥିଲା	:	ଅଦ୍ଧ ପାଣି ଥିଲା
ସେ ଚିନ୍ତା କଲା	:	ସେ ଭାବିଲା
ଗୋଡ଼ି ପକେଇଲେ	:	ଗୁଡି ପକାଇଦେଲା
ପାଣି ଉପରକୁ ଉଠିବ	:	ଜଲ୍ ଉପରକଇ ଉଠିଆକ୍
ଉଠିଲା	:	ଉଠିଲା
କାଉ	:	କାଉ
ଖୁସିରେ ଥଂଟ ବୁଡ଼ାଇ ପିଇଲା	:	ଖୁସିରେ ଟଂଟ ବୁଡାଇ ପଇଲା

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ହସଖୁସି

କାପ୍‌କୁରି ରାସା

ଚିତ୍ରଦେଖ	:	ସବିଦେଖି
ଗପକହ	:	ବଖାଣ୍ କହ
ଉଡୁଛି	:	ଉଡ଼ସି
ଅଧାପାଣି	:	ଅଦ୍ଧ ଜଲ
ପକେଇଲେ	:	ପକାଇଦେଲା
ଉପରକୁ	:	ଉପରକଇ
ଥଂଟ	:	ଥଂଟ
ପିଲାମାନେ ଚିତ୍ର ଦେଖୁଛନ୍ତି	:	ପିଲାମାନେ ସବି ଦେଖସନ୍ତି
ଜଣେ ଗପ କହୁଚି	:	ଜଣେ ବଖାଣି କହଛି
ପିଲାଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁଛି	:	ପିଲାଟା ଦେଖସି
ଚଢ଼େଇ ଉଡୁଛି	:	ଚଲଇଟା ଉଡସି
ହାଣ୍ଡିରେ ଆଧା ପାଣି ଅଛି	:	ହାଣ୍ଡିରେ ଅଧାପାଣି ଆସି
ପିଲାମାନେ ପାଣି ପକେଇଲେ	:	ପିଲାକା ପାଣି ପକଲାଇ
ପିଲା ଉପରକୁ ଚଢିଲା	:	ପିଲା ଉପରକୟ ଉଠିଲା
ବଗ ଥଂଟାରେ ମାଛ ଧରିଛି	:	ବଗ୍ ଥଂଟକେ ମାସ୍ ଧେରିସି

ବେଙ୍ଗ୍‌ଟା କେଁକଟର କରସି

ଶୀତୁଆ ସକାଳ : ଶୀତୁଆ ସକାଲ୍
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶ କୁହୁଡ଼ି ଭର୍ତ୍ତି : ଘରିଆଡ଼େ କୁହୁଁଲି ଭର୍ତି
ନୂଆସୁର ଅଭ୍ୟାସ କର : ନୂଆସୁର ବାହାର କର୍
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ : ବାଟ୍ ଦେଖା
କଇଁଛର ମର୍ଦ୍ଦଳ : କଛିଅଁର ମର୍ଦ୍ଦଳ
ପାଣି ଧଣ୍ଡର ବଂଶୀ : ପାଣି ଧଣ୍ଡର ବଂଶୀ
କଙ୍କଡ଼ା : କଙ୍କଲା
ହାର ମୋନିୟମ୍ : ହାରମାନୀ
ମାଙ୍କଡର ଢୋଲକି : ମାଙ୍କଲର ଢ଼ୋଲ
ଆଖଡାଘର କମ୍ପି ଉଠିବ : ଆଖଡ଼ା ଘର କମ୍ପି ଉଠିବ
ମାଟିରେ ଶୋଇବା : ଭଟାରେ ଶୋଇବା
ବିଜୁଳି ଚମକ : ବିଜୁଳି ମାରିସି
ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶବ୍ଦରେ : ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶବ୍ଦ କରଛି
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ : ବେଲ୍ ବାହାରିବା
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ : ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ
ଉଦ୍ଧାର : ଧାର ଆଣିବା

ବେଙ୍ଗ୍‌ଟା କେଁ କଟର କରସି

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ : ଘରିଆଡ଼େ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଭଲ : ଘରିଆଡ଼େ ନିକ, ବଢ଼ିଆଁ
ଗୀତ୍ : ଗିଠତ୍
ରାମ ସଂଗୀତ ଗାଏ : ରାମ ଗୀତ୍ ଗାଆଛି
ନୂଆସୁର ଅଭ୍ୟାସ : ନୂଆଁସୁର ଅଭ୍ୟାସ୍ କରଛି
ପାଣି ଧଣ୍ଡ ସାପ ପାଣିରେ ରହେ : ପାଣି ଡ଼ଣ୍ଡ ପାଣିକେ ରହଇ
କଙ୍କଡ଼ା ଖାଆନ୍ତି : କଙ୍କଲା ଖାଛନ୍ତି
ଆଜି ଥଣ୍ଡା ପାଗ ହେଉଛି : ଆଜି ଥଣ୍ଡା ପାଗ୍ ହେସି
ମାଟିରେ ଇଟା ଗଢ : ମାଠିକେ ଇଟା ବନାଅଁ
ବିଜୁଳି ମାରୁଛି : ବିଜୁଳି ମାରସି

ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ କୁହୁଡ଼ି ହୋଇଛି : ସବୁଆଡ଼େ କୁହୁଳି
ମୁଁ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଉଛି : ମୁଇଁ ଗୀତ ଗାଉଁଶଇଁ
ସେ ମର୍ଦ୍ଦଳ ବଜାଉଛି : ସିଏ କନ୍ଧା ଧେରସି
ସେ କଙ୍କଡ଼ା ଧରୁଛି : ସିଏ କଙ୍କଡ଼ା ଧେରସି
ଆଜି ଥଣ୍ଡା ପାଗ ହେଉଛି : ଆଜି ଠଣ୍ଡାପାଗ ହେସି
ମୁଁ ମାଟିରେ ଘର କରିଛି : ମୁଇଁ ମାଣ୍ଡିକେ ଘର କରିସଏଁ
ବର୍ଷାରେ ବିଜୁଳି ମାରିଛି : ପାଣି ମାରିଲେ ବିଜୁଲ୍ ମାରସି
ଆମେ ପୃଥିବୀରେ ଅଛୁ : ଆମେ ପୃଥ୍ୱୀରେ ଆସୁଁ

ଏକାଠି ହେଲେ ବଳ ଆସଇ

ବସିଲା ସଭା ବିଚାରିଲେ : ସଭା ବସିଛି ପାଂଚିଲାଇ
ଆଖୁ ଚାଷ କରିବା : ଆଖୁ ଚାଷ କରିବା
ଯତନେ କିଆରି ତିଆରି କଲେ : ଯତନ୍‌ରେ ବିଲ୍ ବନଲାଇ
ବାଛି ବାଛି ଚାରା ଲଗାଇଦେଲେ : ବାସି ବାସି ଗସ୍ ଲଗାଇ ଦେଲାଇ
କିଆରିରେ ଦେଲେ : କିଆରିରେ ଦେଲାଇ
ପାତି ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଦେଲେ ଜଗାଇ : ପାତି ମାଙ୍କଲକୟ୍ ଜଗାଇ ଦେଲାଇ
ବଢିଗଲା ଆଖୁ ହେଲା ପାକଳ : ଡେ଼ଙ୍ଗା ହେଲା ଆଖୁଁ ପାକୁଳି ଗଲା
ହାତୀର ପାଟିରୁ ଗଡ଼ିଲା ଲାଳ : ହାତୀର ଟୁଣ୍ଡରୁ ପଲୀଲା ଲାଲ୍
ଆଖୁ କିଆରିରେ ପଶିଲା ହାତୀ : ଆଖୁ ଜମିରେ ଢୁକିଲା ହାତି
ଡାକିଲା ପାତି : ଡାକିଲା ପାତୀ
ଶୁଣିଲେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଆସିଲେ ଧାଇଁ : ଶୁଣିଲେ ପିମ୍ପଲ୍ ଆସିଲା ଦବଡ଼ି
ହାତୀ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଙ୍କ ହେଲା ଲଢେଇ : ହାତୀ ପିମ୍ପଲ୍ ଲଗାଲଗି ହେଲାଇ
ପିମ୍ପୁଡ଼ି କାମୁଡ଼ା ସହି ନ ପାରି : ପିମ୍ପଲ୍ ଚବିନା ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି
ହାତୀ ପଳାଇଲା ଜୀବନ ଧରି : ହାତୀ ପଲଇଲା ଜୀବନ ଡ଼ରେ
କିଆରିରେ ହାତୀ ରହିଲା ନାହିଁ : ଜମିରେ ହାତୀ ନା ରହିଲାଇ
ଖୁସିରେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଉଠିଲେ ଗାଇ : ଖୁସିରେ ପିମ୍ପଲି ଗାଇଲେ ଗୀତ
ହାତୀ ଖାଇଯିବ ଆମ ସମ୍ପତି : ହାତୀ ଖାଇ ଯିବାକ୍ ଆମର ଧନ
ଛାଡ଼ିଦେବୁ ଆମେ : ଆମେ ନସାଡ଼ି ଦେଉଁ

ଏକତାର ବଳ

ବାଡ଼	:	ଅଟରା
ମାଙ୍କଡ଼	:	ମାଙ୍କଲ୍
ବଢିଗଲା	:	ବଢ଼ିଗଲା ହେଲା
ପାଟି	:	ଟୁଣ୍ଡ
ଲାଳ	:	ଲାଲ୍
ପିମ୍ପୁଡ଼ି	:	ପିମ୍ପଳି
ଲଢେଇ	:	ଲଢ଼ାଇ
ସହି ନ ପାରି	:	ସହି ନ ପାରି
ଖୁସି	:	ଉଷତ୍
ସମ୍ପତି	:	ଧନ୍
ମୋର କିଆରି ଅଛି	:	ମୋର ଜମି ଆସି
ମୋର ବାଡ ଥିଲା	:	ମର ଅଟରା ଥିଲା
ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛରେ ଅଛି	:	ମାଙ୍କଲ୍ ଗସ୍‌କେ ଆସି
ଗଛ ବଢିଗଲା	:	ଗଛ ବଢିଗଲା
ମୋର ମାଟି ଅଛି	:	ମୋର ମାଟି ଆସି
ମତେ କାକୁଡ଼ି ଦେଖି ଲାଳ ଗଡ଼ିଲା	:	ମକଇ କାକଲି ଦେଖିକରି ଲାଳ ପଡ଼ିଲା
ପିମ୍ପୁଡ଼ି ମଦା ମଦା ଅଛନ୍ତି	:	ପିମ୍ପଳି ଟେଳାଟେଳା ଆସନ୍ତି
ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ ଲଢେଇ କରୁଥିଲେ	:	ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ ପିଟାପିଟି କରଥିଲାଇ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଗାଁର ସକାଲ୍

ସକାଳ	:	ସକାଳ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେଲେ	:	ବେଲ୍ ବାହାର ହେଲା
ଲୋକ ମୁହଁ ଧୋଇ ନିଜନିଜ କାମ କରନ୍ତି	:	ଲକ୍‌ଲା ମୁହୁଁ ଧୋଇ ଜେଝାଜେଝା କାମ୍ କରଛନ୍ତି
ମାଁ ମାନେ ସକାଳେ ଉଠି ଦାଣ୍ଡ ସଫା କରନ୍ତି	:	ମାଁ ମାନେ ସକାଣୁ ଉଠିଛି ଡାଣ୍ଡ ସଫା କରଛି
ପାଣି ଘରକୁ ନିଅନ୍ତି	:	ପାଣି ଘରକୟ୍ ନେଏନ୍ତି

ଗାଧୋଇ	: ଗାଧି ବେହେନେ
ଗଛରେ	: ଗସ୍‌କେ
କରନ୍ତି	: କରଛନ୍ତି
ଆଉ	: ଆରି
ପିଲାମାନେ ଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳନ୍ତି	: ଶୁଆମାନେ ଡ଼ାଣ୍ଡ୍‌କେ ଖେଳନ୍ତି
କେତେ ପିଲା ସ୍କୁଲକୁ ଯାଆନ୍ତି	: କେତେ ଶୁଆ ଇସ୍‌କୁଲ ଯାଆନ୍ତି
ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି	: ଗାଁ ଡ଼ାଣ୍ଡ୍‌ରେ ବସିକରି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରସନ୍ତି
ଗିନାଥାଳି ମାଜନ୍ତି	: ଗିନାଥାଳି ମାଜଛି

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ନଳା ଘର ବନମା

ଦୁଇସାଙ୍ଗ	: ଦ୍ୱି-ସାଙ୍ଗ
ଦୁହେଁ ବୁଲୁଥିଲେ	: ଦ୍ୱିଜଣ ବୁଲଥିଲାଇ
କିଛି ଲୋକ	: କିସି ଲକ୍
ଗୋଟିଏ ବଡ଼ଗଛରେ	: ଗଟେ ବଡ଼ ଗଛ୍‌କେ
ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ	: ଠିଆ ହିଥିଲାଇ
ସେ ଗଛରେ	: ସି ଗସ୍‌କେ
ଥିବା ପକ୍ଷୀ ମାନଙ୍କୁ	: ଥିବା ଚଳଇ ମାନଙ୍କୁଇ
ଭଲ ପାଉଥିଲେ	: ଭଲ ପାଆଥିଲାଇଁ
କଟୁଲୁ କହିଲା	: କଟୁଲ କହଲା
ସେଠାରେ ଭିଡ଼ କାହିଁକି	: ସେଠି ଜୋର ଗହଳି କିସ୍‌କଇ
ରଙ୍ଗ କହିଲା	: ରଙ୍ଗ କହଲା
ଚାଲ ଯାଇ ଦେଖିବା	: ଚାଲ୍ ଯାଇ ଦେଖିବା
ଦୁହେଁ ସେଠାକୁ ଗଲେ	: ଦ୍ୱିଝଣ୍ ସିଟିକି ଗଲାଇ
ଲୁଚିକରି କଥା ଶୁଣିଲେ	: ଛାପିକରି କଥା ଶୁଣିଲେ
ଡରିଗଲେ	: ଡରି ଗଲାଇ
ଆମ ଗଛକୁ କାଟିଦେବେ	: ଆମର୍ ଗଛ ଟାକଇ କାଟିଦେ
ବର୍ଷାଦିନ	: ବରଷା ଦିନ
ପକ୍ଷୀମାନେ	: ଚଳଇମାନେ
କରିବେ	: କରିମାଇଁ
ଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବ	: ଘର ଭାଙ୍ଗିଯିବାକ୍

ବିଷୟର	:	ଭାବିଲା
ରହିବେ କେଉଁଠି	:	କେଁଠି ରହିବାଇଁ
ଶୋଇବେ କେଉଁଠି	:	ଶଇବାର କେଁଠି
ପିଲା ପୋଷିବେ କେମିତି	:	ଶୁଆଳା କେମନ୍ତ କରି ପୋଷିମାଇଁ

ଦ୍ୱୀତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଚାଲ ଘର କରିବା

ବୁଲୁଥିଲେ	:	ବୁଲଥିଲାଇଁ
ଦୁହେଁ	:	ଦ୍ୱିଜଣ ଯାକ
କାଟିଦେବେ	:	କାଟିଦେ
ପୋଷିବେ	:	ପାଳିବେ
ବଗିଚାରେ ବୁଲୁଥିଲେ	:	ବଗଚାରେ ବୁଲଥିଲାଇ
ସେମାନେ ବୁଲୁଥିଲେ	:	ସେମାନେ ବୁଲଥିଲାଇ
ରାମ ଓ ସାମ ଦୁହେଁ ବୁଲୁଥିଲେ	:	ରାମ ହାର ସାମ ବୁଲଥିଲାଇ୍
ପିଲାମାନେ ଦୌଡ଼ି କାଟିଦେବେ	:	ପିଲାମାନେ ଦେଉଲ କାଟିଦେବାଏଇଁ

ଚିତ୍ରଟାକୁଇ ଦେଖି କଥାଣି କଉ

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ପୋଖରୀ ଥିଲା	:	ଗଟେ ଜଙ୍ଗଲକେ ପୋଖଁରି ଥିଲା
ପୋଖରୀରେ କଇଁଛ ରହୁଥିଲା	:	ପୋଖଁରୀରେ କଛିଅଁ ରହଥିଲା
ଖରାବେଳେ ଠେକୁଆକୁ ଶୋଷ ଲାଗିଲା	:	ଖରାବେଳେ ଖେଳିଆକୟ୍ ଶଷ କଲା
ଠେକୁଆ ପାଣି ଖୋଜି ବୁଲିଲା	:	ଖେଳିଆ ପାଣି ଖଜି ବୁଲିଲା
ସେ ପୋଖରୀଟିଏ ଦେଖିଲା	:	ସେ ପଖଁରୀଟିଏ ଦେଖିଲା
ପାଣି ପିଇବି କହିବାରୁ ମନାକଲା	:	ପାଣି ପିଇବି କହିଲାରୁ ମନା କଲା
କଇଁଛ:ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲ / ପୋଖରିର ରାଜା କହିଲା	:	କଇଁଛ ମୁଁଇ ଜଙ୍ଗଲ ପଖଁରୀର ରାଜା କହିଲା
ଠେକୁଆ :ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା କହିଲା	:	ଖେଳିଆ ମୁଁଇଁ ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା କହିଲା
ସେମାନଙ୍କ ନିଜକୁ ବଡ଼ କହିଲେ	:	ସେମାନଙ୍କ ଭିତ୍ରେ କହିଲାଇ ନିଜକୁ ବଡ଼

ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଠିକ୍ କଲେ	:	ସେତିକିବେଳେ ସେମାନେ ଠିକ୍ କରଲାଇ୍
ଯିଏ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଦୌଡ଼ିବ	:	ଯିଏ ଜୋରରେ ଘଟକିଆଲ
ଯିଏ ଆଗରେ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିକୁ ଯିବ	:	ଯିଏ ଆଗେ ପର୍ବତ୍ ମୁଣ୍ଡିକୁ ଯିଆକ୍
ଯିଏ ଆଗ ସେ ହେବ ବଡ଼	:	ଯିଏ ଆଗେ ସିଏ ହେବ ବଡ଼
ଦୌଡ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ	:	ଘଟକିବା ଆରମ୍ଭ କଲାଇ
କଇଁଚ ତାର ଗତିରେ ଗଲେ	:	କଇଁଛ ତାର ଗତିରେ ଗଲା
ଠେକୁଆ ତାରି ଗତିରେ ଦ୍ରୁତରେ ଗଲେ	:	ଖେଳିଆ ତାର ଗତିରେ ଜୋର୍‌ରେ ଗଲା
ଦୌଡ଼ିବା ବେଳେ ବାଟରେ ଥକି ଗଲେ	:	ଘଟକିବା ବେଳେ ବାଟରେ ଥକି ଗଲାଇ
ଛାଇରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ	:	ସାଇଁକେ ଆରାମ / ଥକା ମାରିଲଇ
ଦେଖିଲେ କଇଁଛ ବହୁ ପଛରେ ଅଛି	:	ଦେଖ୍‌ଲା କଇଁଛ ଜୋର ପସରେ ଆଛି
ସେ ଭିତରେ ଠେକୁଆ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା	:	ସେଇ ଭିତରେ ଖେଳିଆ ଶୋଇ ପଡ଼ଲା
ତାପରେ ଧିରେଧିରେ କଇଁଛ ପହଂଚିଲା	:	ତା'ପଛେ କଇଁଛ ଥିର୍‌ଥିର ପହଂଚିଲା
ଠେକୁଆକୁ ପାରି କରି ଆଗକୁ ଗଲା	:	ଠେକୁଆକୟ୍ ପାର୍‌ହି କରି ଆଗିଲା କୟଗଲା
ଆଗରେ ଯାଇ ପର୍ବତ ମୁଣ୍ଡିରେ ପହଂଚିଲା	:	ଆଗେ ଯାଇ କରି ପର୍ବତ୍ ମୁଣ୍ଡିରେ ପହଂଚିଲା
ପରେ ଠେକୁଆ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଦୌଡ଼ିଲା	:	ପଛେ ଖେଳିଆ ଜରେ ଜୋର୍‌ରେ ଘଟକିଲା
ଜିତିଲା କଇଁଛ	:	କସିଅଁ ଜିତିଲା
ସେଦିନଠାରୁ କଇଁଛକୁ ବଡ଼ ବୋଲି କହିଲେ	:	ସିଦିନ୍‌ଠାଣୁ କସିଅଁ ବଡ଼ ବୋଲି କହିଲାଇ

ଚିତର୍ ଦେଖିକରି କହ
(ବାକ୍ୟ ଗଠନ)

ଜଙ୍ଗଲରେ ବାଘ ରହେ	:	ବଣରେ ବାଗ୍ ରହେଇ
ଠେକୁଆ ଘାସ ଖାଉଛି	:	ଖେଲିଆ କୁଡ୍ ଖାଆଛି
ଠେକୁଆ ଦ୍ରୁତରେ ଦୌଡେ	:	ଖେଲିଆ ଜୋରରେ ଘଟକୟ୍
କୁକୁର ଦୌଡୁଛି	:	କୁକୁର ଘଟକସି
ବସ୍ ପହଂଚିଲା	:	ବସ୍ ପହଂଚିଲା

ଖରା, ବରଷା, ଶୀତ୍

ଗାଁଟିର ନାଁ ଡେଡିପଡା	:	ଗାଁଟାର ନାଉଁ ଡ଼େଡ଼ପଡ଼ା
ସେହି ଗାଁରେ ପ୍ରାୟ ଶହେ ଘର	:	ସି ଗାରେ ପ୍ରାୟ ଶହେଟା ଘର୍
ସିଡ୍ରୁ ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ଧନୀବ୍ୟକ୍ତି	:	ସିଡ୍ରୁ ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ଧନୀ ଲକ୍
ତାଙ୍କ ନାତୁଣିର ନାମ ସଞ୍ଜୁ	:	ତାର ନାନ୍ତଣିର ନାଉଁ ସଞ୍ଜୁ
ଢେଢେ ଏତେ ଗରମ କାହିଁକି ହଉଛି	:	ଦଦା ଏତେ ଗରମ କିସ୍‌କଇ ହେଛି
ଖରାଦିନେ ଖରାହେବ ନିତି କ'ଣ ହେବ	:	ଖରାଦିନେ ଖରାନାହେବାକ୍‌ତା କିସ୍ ହେବାକ
ଆଜିକାଲି କ'ଣ ଶୀଘ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଉନାହିଁ	:	ଆଜିକାଲି କିସ୍ ଝାଇକରି ରାତି ହେବାକଇ ନାହିଁ
ଖରାଦିନ ବଡ଼ ହୁଏ	:	ଖରାଦିନ ବଡ଼ ହେଇ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ି ଭୋରରୁ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି	:	ବେଳ ସକାଳକରୁ ଉଁଅଇ
ଡେରିରେ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି	:	ଡ଼େରିରେ ବେଳ ବୁଡ଼ଇ
ଖରାଯୋଗୁଁ ଗଛପତ୍ର ଝାଉଳିଯାଏ	:	ଖରା ଯୋଗୁଁ ଗସ୍‌ପତର୍ ଶୁକିଯାଇ
ଗରମ ପବନ ବହେ	:	ତତିଲା ପବନ ବହଇ
ବର୍ଷା ହୁଏ ନାହିଁ	:	ବର୍ଷା ହେଇନାହିଁ
ଏ ସମୟରେ ଜମି ହଳ କରାଯାଏ	:	ଇ ସମୟରେ ବିଲ୍ ହଳ କରନ୍ତି
ଖରାଦିନେ କେଉଁ କେଉଁ ଫଳ ମିଳେ	:	ଖରାଦିନେ କେଁ କେଁ ଫଳ ମିଳଇ
ଖରାଦିନ ପାଚିଲାଫଳ ମିଳେ	:	ଖରାଦିନେ ପାକିଲା ଫଳ ମିଳଇ
ଖରାଦିନେ କେଉଁ ଫୁଲ ଫୁଟେ	:	ଖରାଦିନେ କେଁ ଫୁଲ ଫୁଟଇ
ମଲ୍ଲୀ, ମାଳତୀ, ଟଗର	:	ମଲ୍ଲୀ, ମାଳତୀ, ଟଗର

କେବେ ବର୍ଷା ହେବ	:	କେବେ ବର୍ଷା ହେବାକ୍
ରଜ ପର୍ବକୁ ବର୍ଷା ହେବ	:	ରଜ ପରବକି ବର୍ଷା ହେବାକ୍
ଘରିଆଡ଼େ କାଦ ହେବ	:	ଘରିଆଡ଼େ କାଦ ହେବାକ୍
ସପ୍ତାହ ଧରି ବର୍ଷା ହୁଏ	:	ସପ୍ତେ ଧରିକରି ବର୍ଷା ହେଇ
ନଈ ବଢିହୁଏ	:	ନଇବଢ଼ି ହେଇ
ବେଶି ଭଲ ଲାଗେ	:	ଢବର ଭଲ୍ ଲାଗଇ
ବର୍ଷାହେଲେ ଧାନ ବୁଣାହୁଏ	:	ବର୍ଷା ହେନେ ଧାନ ବୁଣାହେଇ
ବର୍ଷାଦିନ ପରିବା ଚଷ କରାଯିବ	:	ବର୍ଷାଦିନେ ପରିବା ଚଷ୍ କରାଯିବାଈ
ଶୀତଦିନ ଅମଳ ହୁଏ	:	ଶିତ୍ ଦିନେ ଅମଳ ହେଇ
ଧାନ ପାଇଲେ ଚଷି ଖୁସିହୁଏ	:	ଧାନ ପାଇଲେ ଚଷି ଉଷତ
ଶୀତରୁ କିପରି ରକ୍ଷା ମିଳେ	:	ଶିତ୍ରୁ କେମନ୍ତ ରବଇଖା ମିଳଇ
ଶୀତ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧୁ	:	ଶୀତ୍ ଲୁଗା ପିନ୍ଧୁ
ନିଆଁ ଜଳାଯାଏ	:	ନିଆଁ ଜଳାଯାଏ
ପାଖରେ ବସାଯାଏ	:	ପାସ୍କେ ବସାଯାଏ
ଖରା ବର୍ଷା ଶୀତ	:	ଖରା ବର୍ଷା ଶୀତ୍
ଜେଜେ	:	ଦଦା
ଶିଘ୍ର	:	ବେଗି/ଝଅଟ
ବେଗି	:	ଝାଇଝାଇ
ଆଜି	:	ଆଜି
ବଡ଼	:	ମେଗ୍ଲୁ, ବଡ
ଆମ ଗାଁରେ ଗଛପତ୍ର ଅଛି	:	ଆମର ଗାଁରେ ଗଛ/ପତର ଆସି
ଆମ ଗାଁରେ ନଦୀ ନାଳ ଅଛି	:	ଆମର ଗାଁରେ ନଦୀ ନାଲ୍ ଆଛି
କାଦୁଅ ମାଟିରେ ତଳି ଲଗାଯାଏ	:	କାଦୁଅ ମାଟିକେ ଧାନ ଲଗାନ୍ତି
ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି	:	ସଞ୍ଜ ହେନେ ବେଲ୍ ବୁଡ଼ଇ
ସପ୍ତାହକୁ ସାତ ଦିନ	:	ସପ୍ତାକୁ ସାତ୍ ଦିନ୍
ମୋତେ ମାଁକୁ ଭଲ ଲାଗେ	:	ମୋତେ ମାକୁ ନିକ ଲାଗଇ

ମାଁ ମିତିର୍ କିଏ ହେବାକ

ଆଖିର ଲୁହ ପୋଚିଦିଏ	:	ଆଖିଁର ପାଣି ପୁଛିଦେଇ
କାଖ କରେ	:	ପାଖୁରି ଦେଇ୍
ମୋତେ ହସେଇ ଦେବ	:	ମଂକଇ ହଂସାଇ ଦେବାକ୍
ଗୋପ କହିବ	:	ବଖାଣି କହିବ
ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ	:	ଗୀତ୍ ଗାଇଁ ଗାଇଁ
ବିଂଚଣାରେ ସୁଆଇଦିଏ	:	ବିଛାଇ କରି ସୁଆଇ ଦେଇ
ଦାଣ୍ଡରୁ ଆସିଲେ ଆଗ ମୁଁ ଥିବି	:	ଡ଼ାଣ୍ଡରୁ ଆସିଲେ ମୁଇଁ ଥିବି ଆଚା
ଧୁଳି ଝାଡିଦିଏ	:	ଧୁଳି ଝାଳି ଦେଇ୍
ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇ ଦିଏ	:	ମୁଣ୍ଡ୍ କଡାଇ ଦେଇ୍
ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇ ଦିଏ	:	ସାଟ୍ ପେଣ୍ଟ ପିଲାଇ ଦେଇ
ହାତ ଟେକି ଦେଖାଏ	:	ହାତ୍ ଟେକି ଦେଖାଏ
ଜହ୍ନ ମାମୁଁକୁ ବହି ସଜାଡ଼ି ଦିଏ ହେଇ	:	ଜନ ମାମୁକୟ୍ ବହି ସଜାଲିଦେଇ୍
ପାଠ ପଢିବାକୁ ପଠାଏ	:	ପାଠ୍ ପଢ଼ିବାକଇ ବଟିଆଇ୍
ଦୁନିଆରେ ମୁଁ ବଡ଼	:	ଦୁନିଆଁରେ ମୁଇଁ ବଡ୍
ଶୁଭ ମନାସିବ	:	ପାଣି ମାନ୍‌ସୁକ୍ କରିବା

ମାପରି କିଏସେ ହେବ
ବାକ୍ୟ ଗଠନ

ଚଇତ ପର୍ବରେ ଲୋକେ ନାନାଗୀତ ଗାଆନ୍ତି	:	ଚଇତ୍ ପରବରେ ଲକଳା ଏଟାସେଟା ଗୀତ ଗାଆନ୍ତି
ରାମ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡାଉଛନ୍ତି	:	ରାମର ଆଁଖିଣୁ ପାଣି ଝଚଛି
ମାଁ କଥା କହିଁ ଝିଅକୁ ଶୋଆଉଛନ୍ତି	:	ମାଁ କଥା କହି କରି ଟକିଟାକୁ ଶୁଆସି
ଶାଶୁ ବିଂଚଣା ପକାଇ ଶୋଇଛନ୍ତି	:	ଶାଶୁ ବିଛଣା ବିଛାଇକରି ଶୋଇଛନ୍ତି
ପିଲାମାନେ ଦାଣ୍ଡରେ ଖେଳୁଛନ୍ତି	:	ଟକାଳା ଡାଣ୍ଡ୍‌କେ ଖେଲଚନ୍ତି
ପିଲାମାନେ ଜହ୍ନକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି	:	ପିଲାମାନେ ଜନ ଦେଖଛନ୍ତି
ଭଣଜା ମାମୁଁ ଘରକୁ ଯାଉଛି	:	ଭଣଜା ମାମୁ ଘରକଇ ଯାସି

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଲାକୁ ନୂଆଁ ଜାଗା ଦେଖିଲା

ପୁଅର ନାଁ ଲାକୁ	:	ପୁଅର ନାଉ ଲାକୁ
ମାଉସୀ ବେମାର ଥିଲେ	:	ମାଉସୀ ଜରାଥିଲା
ଲାକୁ ମା'ସହିତ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ	:	ଲାକୁ ମାଁହାକର ସାଙ୍ଗେ ଦେଖିବା କଇ ଗଲା
ବାହାରିଲା	:	ବାହାରିଲା
ଲାକୁ	:	ଲାକୁ
ମା'	:	ମାଁ
ଏଇଟା କେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ଏଟା ଲାକୁର ଗସ୍
ଏହାର ନାମ ଡ଼ଙ୍ଗଣି	:	ଇଆର ନାଉଁ ଡଙ୍ଗଣି
ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ସରକାରୀ ଇସ୍କୁଲ୍
ଏଠାରେ ମୁଁ ପାଠ ପଢୁଥିଲି	:	ଇଠାରେ ମୁଁଇ ପାଠ୍ ପଢ଼ୁଥିଲି
ଏଇଟା ଲାକୁର ଗଛ	:	ଏଟା ଲାଓ ଗସ୍
ସେପଟେ ଚମ୍ପା ଗଛ	:	ସେପଟେ ଚମ୍ପା ଗଛ
ଆମ୍ବ, ପଣସ, ମନ୍ଦାର	:	ଆମ୍, ପଣସ୍, ମନ୍ଦାର୍
ଏତେ ଗୁଡ଼ିଏ ବଗିଚା	:	ହେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ବଗିଚା
ପାଣି କୋଉଠି ଦେଉଛ	:	ପାଣି କେଁଠି ଦେସ ?
ଦେଖୁନୁ ବଡ଼ କୂଅଁ ଅଛି	:	ଦେଖ୍ ...ନେ ବଡ଼ କୁଉ ଆସି
ପମ୍ପରେ ପାଣି ଉଠାଯାଏ	:	ପମ୍ପକେ ପାଣି ଉଠାଯାଇ
ବଗିଚାରେ ଦିଆଯାଏ	:	ବଗିଚାକେ ଦିଆହେଇ
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କ'ଣ ସବୁ ହୁଏ	:	ଇସ୍କୁଲରେ କିସ୍ ସବୁ ହେଇ
ଏହା ମୁନିଖୋଲ ପଂଚାୟତ	:	ଏଇଟା ମୁନିଖୋଲ ପଞ୍ଚାଏତ୍
ଏ ଅଫିସରେ କି କାମ	:	ଏ ଅଫିସ୍‌ରେ କିସ୍ କାମ୍
ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ତିଆରି ହୁଏ	:	ଗାଁ ଶଡ଼କ୍ ତିଆରି ହେଇ
ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ସଭାହୁଏ	:	ସିଠି ଗଟେ ସଭା ହେଇ
ଗାଁରେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ସମାଧାନ କରେ	:	ଗାଁରେ ବିଚାର ଟୁଟାଇବା
କେମିତି ଗଠିତ ହୁଏ	:	କେମତ୍ କରୀ ଗଢନ୍ତି
ଗୋଟିଏ ବଡ ଗାଁ	:	ଗଟେ ମେରୁ ଗାଁ
ଆଉ କେତେ ଛୋଟ ଗାଁ	:	ଆଉ କେତେ ଛୁଟିଆ ଗାଁ

ବାକ୍ୟ ଗଠନ

ପାଠ-୯

ଲାକୁ ଦେଖିଲା ନୂଆ ଜାଗା	:	ଲାକୁ ଦେଖିଲ ନୂଆଁ ଜେଗା
ନନ୍ଦନ କାନନ ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲେ	:	ନନ୍ଦନକାନନ ଦେଖିବାକଇ ବାହାରିଲାଇଁ
ଆମ ବଗିଚାରେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ଫୁଟିଛନ୍ତି	:	ଆମ ବଗିଚାରେ ନିକ ଫୁଲ୍ ଫୁଟିଛି
ରାମର ବାଡ଼ିପଟେ ଚମ୍ପାଗଛ ଅଛି	:	ରାମର ବାଳି ପସରେ ଚମ୍ପାଗସ୍ ଆସି
ଆମ ସ୍କୁଲ ଆଗରେ ଉତ୍ତମ ସଡ଼କ ଅଛି	:	ଆମ ସ୍କୁଲ ଆଗରେ ନିକବାଟ୍ ଆସି
ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦରଙ୍କର ବଡ଼ ବନ୍ଧ ଅଛି	:	ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦରର୍ ମେରୁ ବନ୍ଧ ଆଛି
ଆମ ଗାଁରେ ନୂଆ ଖିଆ କରିବା ପାଇଁ ସଭା ବସିଛନ୍ତି	:	ଆମର ଗାଁରେ ନୂଆଁ ଖିଆ କରିବାକଇ ମିଟିଙ୍ଗ୍ ବସିଛନ୍ତି
ଗ୍ରାମ ପଂଚାୟତ ଭଲମନ୍ଦ ସରପଂଚ ବୁଝନ୍ତି	:	ଗ୍ରାମ ପଂଚାୟତ ଭଲମନ୍ଦ ସରପଂଚ ବୁଝନ୍ତି
ଆମର ପର୍ବ ପର୍ବାଣୀ	:	ଆମର ପୁନଇ ପରବ୍
ଏହା ଦୀପାବଳୀ ପର୍ବ	:	ଏହା ଦିଆଲି ପରବ୍
କେଉଁ ଠାକୁରାଣୀ ପୂଜା ହୁଏ	:	କେଁ ଦେପ୍ତା ପୂଜା ପାଅଇ
ସେ ଦିନ ଘରେ କଣ କରନ୍ତି	:	ସେ ଦିନ ଘରେ କିସ୍ କରନ୍ତି
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଅମାବାସ୍ୟା	:	କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ଅନ୍ଧାର ପକ୍ଷ୍ ଅମିସା

ଆମର ପୁନେଇଁ ପର୍ବ

ହାଣ୍ଡିରେ ଆଧା ପାଣି ଅଛି	:	ହାଣ୍ଡିକେ ଅଧେ ପାଣି ଆସି
ଦୀପାବଳୀ	:	ଦିଆଲି
ପୂଜା	:	ପୂଜା

କାର୍ତିକ	:	କାତିକ୍
ଅମାବାସ୍ୟା	:	ଅମିସା
ମନେ ପକାଇବା	:	ମନେ ପକ୍‌କା

ବାର ମାସର ଗୀତ୍

ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ବୈଶାଖ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠମାସ	:	ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ / ଖରା ରିତୁ ବୈଶାଖ ଓ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସକୁ ନେଇ ହେଇଥାଇ
ପ୍ରଚଣ୍ଡ	:	ପ୍ରବଳ
ବର୍ଷାରେ ଆଷାଢ ଶ୍ରାବଣ	:	ଆଷାଢ଼୍ ଓ ଶ୍ରାବଣ ମାସକୁ ନେଇ ବରଷା ଋତୁ ହେଇଥାଏ
ମେଘ ବରଷେ ଘନ ଘନ	:	ବରଷା ନୁହାକ୍ ତୁହା ବର୍ଷି ଥାଇ
ଭାଦ୍ରବ ଆଶ୍ୱିନ ଶରତରେ	:	ଭୁଦ ଓ ଆଶ୍ୱିଣ ମାସ୍‌ରେ ଶରତ ଋତୁ ହେଇଥାଏ
ନିର୍ମଳ ଶୋଭା ଜଗତରେ	:	ଚାରିଆଡେ ସଫା ସୁତୁରା ଦିଶଇ
ହିମେ କାର୍ତିକ ମାର୍ଗଶିର	:	କାର୍ତିକ ଓ ମାର୍ଗଶିର ମାସକୁ ନେଇ ହିମ ଋତୁ ହେଇଥାଏ
ରାତିରେ ପଡ଼ଇ ଶିଶିର	:	ସେ ରିତୁରେ ରାତି ସମୟରେ ଶିଶିର ବା କାକର ପଡିଥାଏ
ଶୀତରେ ପୌଷ ମାଘ	:	ପୁଷ୍ ଓ ମାଘ୍ ମାସ୍‌କୁ ନେଇ ଶୀତ୍ ରିତୁ ହି ଥାଏ
ଫାଲଗୁନ ଚୈତ୍ର ବସନ୍ତରେ	:	ଫଗୁଣ ଓ ଚଇତ୍ ମାସ୍‌କୁ ବସନ୍ତ ଋତୁ କହନ୍ତି
ମୃଦୁ ବଳୟ ମନହରେ	:	ସୁନ୍ଦର ସୁଗନ୍ଧିତ ପବନ ମନ୍‌କି ହରିନିଏ
ବାସ ମାସର କଥା	:	ବାର ମାସର କଥା ସରିଲା

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଆମ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ

ଜନମ ଯେଉଁ ଦେଶରେ	:	ଯେଁ ଦେଶରେ ଜନମ୍
ଯାହାର	:	ଯା'ର
ବଢ଼ୁଚି	:	ବଢ଼ସି
ଜନନୀ ପାଳୁଚି	:	ମାଁ ପାଳଛି

ଗହନ ବନ	:	ଜଙ୍ଗଲ୍ ବଣ୍
ଶ୍ୟାମଳ ତରୁ	:	ଶାଗୁଆ ଗଛ୍
ଗହଳ ଲତା	:	ବହଳିଆ ଲଟି
ଦେହେ	:	ଦେହକେ
ଶୋହେ	:	ସୁନ୍ଦର୍
ଡାଳେରୁ	:	ଏ ଡାଳରୁ
ଡାଳେ	:	ସେ ଡ଼ାଳ
ବିହଙ୍ଗ	:	ଚଳଇ
ମୁଁ ପିପିଲି ଗୁଡ଼ାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି	:	ମୁଁଇ ପିପିଲି ଗୁଡ଼ାରେ ଜନମ୍ ହିଛଇଁ
ମାଁ ଶିଶୁକୁ ଧରିଛି	:	ମାଁ ଛୁଆଟା କଇ ଧେରିଛି
ଫୁଲ ଗଛ ବଢୁଛି	:	ଫୁଲ ଗସ୍ ବଡ଼ସି
ଗାଈ ଗୃହ ପାଳିତ ପଶୁ	:	ଗାଈ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ
ଗାଁ ପାଖରେ ଗହନବନ ଅଛି	:	ଗାଁ ପାସ୍‌କେ ଲଟି ଜଙ୍ଗଲ ଆଛି
ତାରାକା	:	ତାରା
ଜୋଚନା	:	ଉକିଆ
ବିମଳା	:	ବିମଲ୍
ଶଶୀ	:	ଜନ୍
କୁସ୍‌ମପୁଟି	:	ଫୁଲ୍‌କା
ସାଗରେ	:	ସମୁନ୍ଦର୍‌ରେ
ଲହରୀ	:	ଉଲ୍ଲାଲ୍
ଚରଣ	:	ପାଦ୍
ସରାଗେ	:	ଉସତ୍
ପଲ୍ଲୀ	:	ଗାଁ
ସଭିଏଁ	:	ସୁବିଏ
ସେନେହେ	:	ସରଦାରେ
ଆକାଶରେ ତାରାକା ଦେଖାଯାଆନ୍ତି	:	ଆକାଶରେ ତରା ଦେଖାଦେନ୍ତି
ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଦିନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶୀ ଦେଖାଆନ୍ତି	:	ପୁନଇଁ ଦିନ ପୁରାଜନ ଦେଖାଦେନ୍ତି
ସମୁଦ୍ରରେ ଲହରି ବାରମ୍ବାର ମାରେ	:	ସମୁନ୍ଦର୍‌ରେ ହରଦମ୍ ଉଲ୍ଲାଳ ମାରଇ

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଠ

ଆସ ଜହ୍ନଟାକଇ ଧେରିବା

ପୋଖରୀ	:	ପଙ୍ଗରି
ସମସ୍ତେ	:	ସୁବିଏ
ଉପାୟ	:	ବୁଦ୍ଧି
ପାଂଚିଲେ	:	ଭାବିଲାଇଁ
ବ୍ୟସ୍ତ	:	ହରବର
ଅନ୍ୟମାନେ	:	ଆରଲା
ବୋଧହୁଏ	:	ହିଥିବାକ୍

ତୃତୀୟ ପାଠ

କହିବା ଆଗରୁ କହିବା

ବିଦ୍ୟାଳୟ	:	ଇସ୍କୁଲ୍
କାହାଣୀ	:	ବଖାଣି, କଥାଣି
ଚମତ୍କାର	:	ଟାଟକା
ଖୁବ୍	:	ଜବର୍
ସୁସ୍ୱାଦ	:	ମହୁର୍
ଅମଙ୍ଗ	:	ଅରାଜି
ଆରୋଗ୍ୟ	:	ନିରୋଗୀ
ଉପଦେଶ	:	ଭଲ୍ ବାଟ୍ ନେଥେଇବା
ସଂକଳ୍ପ	:	ଭଲ୍ କାମ କରିବାର ସ୍ଥିର କରିବା
ଚିକିତ୍ସକ	:	ଭଲ ହେବା କଇ
ସୁଫଳ	:	ଭଲ ଫଲ୍
ଶିଘ୍ର	:	ବେଗି
ସ୍ୱାଧୀନତା	:	ନିଜର ଇଚ୍ଛା

ଯାଦୁକର ଚମତ୍କାର ଖେଳ ଦେଖେଇଲେ: ଇଲାଗ୍ ନାଁ ଦେଖିବା ଖେଳ ଦେଖାଇଲା ମେଜିକ କର

ରୋଗୀଟି ଆରୋଗ୍ୟ ହେଲା : ବେମାରିଟା ନିକ ହେଲା

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ରାଗ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ କମିଗଲା : ମାଷ୍ଟ୍ରର୍‌ଟାର ରାଗ୍‌ଟା ଝାଇକରି ଥମରିଗଲା ।

ଚତୁର୍ଥ ପାଠ

ଭାସିଯା ମର କାଗଜ ଡ଼ଙ୍ଗା

ଝିପିଝିପି	:	ଝୁପୁର୍
ବିଜୁଳି	:	ବିଜୁଲି
ଅସୁମାରି	:	ଅସୁମାରି
କାର୍ତ୍ତିକ ମାସେ	:	କାର୍ତିକ ମାସ୍‌ରେ
ବୋଇତ	:	ଡ଼ଙ୍ଗା
ସାଧବାଣୀ	:	ସାଧବାଣି/ସାଧବବୁଢ଼ୀ
ଝଡତୋପାନ	:	ଝଡବତାସ
ଦରିଆ	:	ସମୁନ୍ଦର୍
ନାରିକେଳ	:	ନଡିଆ
ଭରସା	:	ଆଶା
ଶ୍ରାବଣ ମାସରେ ବିଶେଷ କରି ଝିପିଝିପି ବର୍ଷାହୁଏ	:	ଶ୍ରାବଣ ମାସେ ବିଶେଷ କରି ଟୁପୁର୍ ଟୁପର୍ ପାଣି ମାରଇ
ଆକାଶରେ ମେଘ ଆସିଲେ ବିଜୁଳି ମାରେ	:	ଆକାଶରେ ମିଲ୍‌କାୟ୍ ମିଲକାୟ୍ ମାରେ
ଝଡ ତୋପାନ ହେଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗିଯାଏ	:	ଝଳି ବରଷା ହେଲେ ଘରଦ୍ୱାର ଭାଙ୍ଗଇ

ପଂଚମ ପାଠ

ସେମାନେ ଆଥେରେ ହସିଲାଇ

ଯାନିଯାତ୍ରା	:	ପରବପର୍ବାଣି
ପାହାରେ	:	ବାଡ଼ିଏ
ଦୁଃଖ	:	ଦୁଃଖ୍
ଶବ୍ଦ	:	ଶବଦ
ହାଲୁକା	:	ଉଷାଶ୍
ହଠାତ୍	:	ଝାଇ କରି
ଜବତ	:	ଆକଟ
ଯାନିଯାତ୍ରାରେ ବହୁତ ଲୋକ ଠୁଳ ହୁଅନ୍ତି	:	ଯାନି ଯାତରାରେ ଜବର ଲକ ଠୁଳିଆଇ ହି ଥାନ୍ତି

ବିଲେଇ ସବୁଦିନେ ଭାତ ଚୋରି ଖାଉଥିବାରୁ	:	ବିଲେଇ ସବୁଦିନ ଭାତ୍ ଚୁରାଇ ଖାଥିବାରୁ ଦିନେ
ଦିନେ ଘର ମାଲିକ ପାହାରେ ଦେଲେ		ଘରର ସାହୁ ବାଡ଼ିଏ ମାରିଦେଲା
ଜଣେ ଲୋକ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇବାପାଇଁ	:	ଜଣେ ଲୋକ ଶହେ ଟଙ୍କା ପାଇବା ପାଇଁ ମାଲିକଙ୍କୁ
ସାହୁକାରଙ୍କୁ ନେହୁରା ହେଲା		ଆକୁଳ ବିକଳ ମାଗିଲା
ଘନର ସ୍ତ୍ରୀ ମରିବାରୁ ଦୁଃଖରେ ରହିଛି	:	ଘନର ମାଈଁ ମରିବାରୁ ଦୁଃଖରେ ରହିସି
ବାଣ ଫୁଟିଲେ ଶବ୍ଦ ହୁଏ	:	ଫଟକା ଫୁଟିଲେ ଶବଦ୍ ହେଇ
ବନବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀ ମାନେ ଚୋରୀ	:	ଗାଡ୍‌ମାନେ ଚୁରାଇକରି ନେଉଥିବା କାଠଲାକୟ୍
ନେଉଥିବା କାଠକୁ ଜବତ କରନ୍ତି		ଜବତ୍ କରନ୍ତି

ସପ୍ତମ ପାଠ

ତର ମିତିରି ଛୋଟିଆ ପିଲାଟିଏ

ଗାଁ ଚାହାଳି	:	ଗାଁ ଇସ୍କୁଲ୍
ଚାଟ	:	ପାଠ୍
ଡଉଲଡାଉଲ	:	ଗୁଲ୍ ଗାଲିଆ
ସରସର	:	ସର୍‌ବର୍
ତିଳେହେଁ	:	କୁଟିଏହେଁ
ସମତୁଲ	:	ସମାନ
ଚାଟସଭା	:	ପାଠ ମଟିଙ୍ଗ୍
ବାରିଷ୍ଟର	:	ଓକିଲ
ଯଶ	:	ନାଁ
କାନେକାନେ	:	କାନେ କାନେ
ଗୌରବ	:	ଟେକ୍‌ପଣ
ମହିମା	:	ମହିମା
ତେଜଭରା	:	ତେଜଭରା
ମହତ୍ୱ	:	ମହତ୍, ଭଲ

ଜ୍ୱର ହେଲେ ତିଳେହେଁ ବିଳମ୍ବ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ : ଜ୍ୱର ହେଲେ କୁଟିଏହିଁ ଡ଼େରି କରିବା କଥା ନାହିଁ

ସ୍କୁଲରେ ଚାଟସଭା କଲେ ଉନ୍ନତି ହୁଏ : ଇସ୍କୁଲ୍‌ରେ ଋଟ ସଭା କଲେ ଉନ୍ନତି ହେଇ

ମୃତ୍ୟୁ ଖବର କାନେ, କାନେ କୁହାଯାଏ : ମୃତ୍ୟୁ ଖବର କାନେକାନେ କହନ୍ତି

ଗଛ ଲଗାଇବା ମହତ କାର୍ଯ୍ୟ : ଗସ୍ ଲଗବାଟା ଗଟେ ମହତ୍ କାମ

ଅଷ୍ଟମ ପାଠ

ସବୁ ନିକ

(ସବେଏଁ ସୁନ୍ଦର)

ପ୍ରଚୁର	:	ଜବର
ପୃଥିବୀ	:	ପୃଥ୍ୱୀ
ଇତ୍ୟାଦି	:	ଇମିତିର୍
ମରୁଭୂମି	:	ଟାଙ୍ଗରା ଭୂଇଁ
ବାଷ୍ପ	:	ଜୁହୁଡ଼ି ଫାଗ
ପରିଷ୍କାର	:	ସଫାସୁତର୍
ଏ ବର୍ଷ ପ୍ରଚୁର ବାଇଗଣ ଫଳିଛି	:	ଏ ସୁଁ ଜବର ବାଇଗଣ ଫଳିସି
ପୃଥିବୀରେ ତିନି ଭାଗ ଜଳଏକଭାଗ ସ୍ଥଳ	:	ପୃଥିବୀରେ ତିନ୍ ଭାଗ୍ ପାଣି ଭାଗେ ଭୂଇଁ

ଅଷ୍ଟମ ପାଠ

ସାଇଜର ଫଳ

ମରୁଡି	:	ମରୁଲି
ଆଉଟୁପାଉଟୁ	:	କଲ୍‌ବଲ୍
ହାହାକାର	:	ହାଇହାଇ
ପଣ୍ଡିତ	:	ପଣ୍ଡିତ୍
କରୁଣା	:	ଦୟାଭାବ
ଚକିତ ଚାହାଣି	:	ଟାଟ୍‌କା
ବିପଦ	:	ଦୁଃଖ
ପ୍ରଣାମ	:	ଜୁହାର୍
ଅନୁରୋଧ	:	ଗୁହାରି
ମାଲିକ୍	:	ସାହୁକାର୍

ସୌଭାଗ୍ୟ	:	ଭଲଭାଗ୍ୟ
ଉତ୍ସାହିତ	:	ରସତ
ଉନ୍ନତି	:	ଆଗକୁ ବଢିବା, ଧନରେ ବଢିବା
ସହାନୁଭୁତି	:	ସହାନୁଭୁତି
ମଗୁଡି	:	ଏ ବରଷର ଋଷ୍ ନା ହେବାରୁ ମରଲି୍
ପିଲାଟି ଖାଇବାକୁ ନପାଇ ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ ହେଲା	:	ପିଲାଟି ଖାବାକଇ ନପାଇ ଆକୁପାକୁ ହେଲା
ରାମ କୁ ହରି କରୁଣା କଲେ	:	ରାମକୁ ହରି ଦୟା କଲା
ମୁଁ ମୋ ପିତା, ମାତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ପ୍ରଣାମ କରେ	:	ମୁଁ ବୁଆ ମାଁ କଇ ସବୁଦିନ ଜୁହାର କରଇ
ଆମ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷକ ଉତ୍ସାହିତ କରି ଗଣିତ ପଢାନ୍ତି	:	ଆମ ଗଣିତ ମାଷ୍ଟର ଉଷତ୍ କରି ପାଠ୍ ପଢ଼ାନ୍ତୁ

ଦଶମ ପାଠ

ଛୋଟିଆ ଫୁଲର ଗନ୍ଧ-ସୁରୁଫୁଲର୍ ବାସନା

ଭଅଁର	:	ଭମରା
ଜଗତ କରତା	:	ଜଗତ ଠାକୁର୍
ଅପାର	:	ଅନେକ
କରୁଣା	:	ଦୟା, ଧରମା
ଭକତି ଅନ୍ତରେ	:	ଭକତି ମନରେ, ଭକ୍ତି ମନରେ
ପ୍ରଭୁ ପରମେଶ୍ୱର	:	ଇଶ୍ୱର ଠାକୁର, ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ
ମାଖି	:	ବୋଲିହେବା, ମାଖି
ପାଖୁଡ଼ା	:	ଫାଖୁଡ଼ା
ବିତରିବା	:	ବାଂଟିବା
ତୋଷି	:	ମନକୁ ଜିତିବା
ଭଅଁର ଫୁଲର ରସ ଶୋଷିଦିଏ	:	ଭମରା ଫୁଲର ରସ୍ ପିଇଦେଇ
ରାଜା ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅପାର	:	ରାଜା ମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ବହୁତ ଧନ ଦରବ୍ ରହୁଥିଲା
ଧନ ରହୁଥିଲା ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ	:	ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭକ୍ତିର ସହ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କଲେ ନିଇର

ଆନ୍ତରିକ ସହ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କଲେ		ମନକଥା ଶୁଣନ୍ତି
ମନସ୍କାମନା ପୂରଣ ହେବ		
ଲୋକମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପୋଷାକ	:	ଧନୀ ଲକ୍‌ଲା ତାହାଙ୍କର ଇଛାରେ ଖାଇଦ, ଲୁଗା ପଟା
ବିତରଣ କରୁଥିଲେ		ବାଂଟ ଥିଲାଇ
ସୀତା ରାମର ମନକୁ ଟାଣିନେଲା	:	ରାମର ମନଟାକଇ ସୀତା ଟାଣିନେଲା

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ପାଠ

ଜଙ୍ଗଲ ମିଟିଙ୍ଗ୍

କୋଳାହଳ	:	ହୁ ହାଲା
ଆୟୋଜନ	:	ବନ୍ଦବସ୍ତ, ଯୋଗାଳ
ହେଲା		
ପ୍ରଣାମ	:	ଜୁହାର୍
କୌଶଳ	:	ଝଲାକ୍, ଉପାୟ୍
ନୀରବ	:	ନୀରବ୍, ଚୁପ୍ ଚାପ୍
ଶାସ୍ତି	:	ଦଣ୍ଡ
ସାରସପକ୍ଷୀ	:	ଟଳଇ
ନିରୀହ	:	ଭିକାରୀ, ଦୁଷେ ପାପେ ନାହିଁ
ସ୍ୱୀକାର	:	ମନିନେବା
ସ୍ୱାର୍ଥପର	:	ନିଜରଲାଗି
ସମ୍ମୁଖୀନ	:	ମୁହାଁମୁହିଁ
ବଜାରରେ କୋଳାହଳ ହୁଏ	:	ହାଟରେ ହୋ ହାଲ୍ଲା ହେଇ
ବୟସ୍କ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରିବା	:	ବୁଢ଼ା ଲାକଇ ଜୁହାର କରିବା

ପଂଚଦଶ ପାଠ

ବଣ ହେଲା ବଣି

ପଂଜୁରି	:	ପଂଜୁର୍
ନିଇତି	:	ଦିନ୍ ଦିନ୍
ମିତ	:	ସଇ
ବନ୍ଧୀ	:	ବନ୍ଧ୍

ଅସ୍ତ୍ର	:	ଅସ୍ତ୍ର
ଅସହଯୋଗ	:	କଥା ନା ହେବା/ସାହାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିବା
ପଂଜୁରୀରେ ଶୁଆ, ଶାରୀଙ୍କୁ ପୋଷନ୍ତି	:	ପଂଜୁର୍ କେ ଶୁଆ ଶାରି ଲାକଇ ପୋଷନ୍ତି
ମିତ ସହ ବିଶ୍ୱାସ ଘାତକ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ	:	ସଇ ସାଙ୍ଗେ ଅବିଶାସୀ କରିବ ନାହିଁ
ଚୋରୀ ହାରି କଲେ ପୋଲିସ ନେଇ ବନ୍ଦୀ କରନ୍ତି	:	ଚୋର୍ ହାର କଲେ ପୋଲିସ୍ ନେଇ ଥାନାରେ ବାନ୍ଧୟାତ୍
ଚୋର ମାନେ ହାତରେ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ବୁଲନ୍ତି	:	ଚୋର୍‌ମାନେ ହାତରେ ବୁଡ଼ିଆ କାତି ଧରିକରି ବୁଲନ୍ତି

ନେତା ବକ୍ସି ଜଗବଂଧୁ

ନିକାଚଂନ	:	ନାଁ ଯିବା ଯାଗା
ସର୍ଦ୍ଦାର	:	ଡାକୁଟା/ମୁଖିଆ
ଦୃଷ୍ଟି	:	ଦେଖିଆ
ସମ୍ମାନ	:	ଜୁହାର
ନିର୍ଦ୍ଦୟ	:	ହରକତ, ଦୟା ଧରମ୍ ନାହିଁ
ଶରସ	:	ବଢ଼ିଆଁ
ରେଢାଖୋଲ ଅଂଚଳରେ ଏକ ନିକାଚଂନ ଜଙ୍ଗଲ ଅଛି	:	ରେଢାଖୋଲ ଅଂଚଳରେ ଜୋର ଜଙ୍ଗଲ ଆସି
ଚକ୍ଷୁହୀନ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିହୀନ କୁହାଯାଏ	:	ଆଖିନାଥିବା ଲୋକ୍‌ଯାକଇ କଣା କହନ୍
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଉଚିତ	:	ବଡ଼ ଲୁକ୍‌କାକଇ ମାନ ସମ୍ମାନ ଦେବାର କଥା
ଗୋପାଳ ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି	:	ଗୋପାଳ ଜଣେ ଦୟା ଧରମ୍ ଲକ୍ ନାହିଁ

ପାଠ -୧

କାଗଜ ଖେଲ୍

ରିଙ୍କୁ ଓ ମିଙ୍କୁ	:	ରିଙ୍କୁ ଆର୍ ମିଙ୍କୁ
ଡ଼ଙ୍ଗା	:	ଡ଼ଙ୍ଗା
ଫଟକା	:	ଫୁଟକା
ଟୋପି	:	ଟୁପି
ଟ୍ରେ ଟ୍ରେ	:	ଥାଳି
ପ୍ରଭୃତି	:	ନାନା ପ୍ରକାର
ଭାଙ୍ଗି	:	ଭାଙ୍ଗ୍
କ'ଣ	:	କିସ୍
ସେହିଭଳି	:	ସିମିତି
ଖଣ୍ଡେ	:	ଫାଲେ
ଦାଗ	:	ଦାଗ୍, ଚିନ୍
ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଚାପିଦିଅ	:	ବେଶୀ ଜୋରରେ ଋପିଦେ
ସ୍ଥାନରୁ କାଟିଦିଅ	:	ଜାଗାରୁ କାଟିଦେ
ଆକୃତି	:	ହିମିତିର୍, ଢଙ୍ଗର୍
ତ୍ରିଭୂଜ କୁହାଯାଏ	:	ତିନ୍ କୋଣିଆଁ କହନ୍ତି
ନିଅ	:	ନେଁ
ତାହାକୁ ରଙ୍ଗଦିଅ	:	ତାକଇ ରଙ୍ଗଦେ
ତ୍ରିଭୁଜି	:	ତ୍ରିଭୂଜ
ତିଆରି	:	ବନମା ଗଢ଼ିବା
ଅଠାରେ ଲଗାଅ	:	ଅଠାରେ ଲଗା
କଇଁଚି	:	ଋକୁ
ସାହାଯ୍ୟରେ	:	ସାଇଜରେ
ତିନିପଟରେ	:	ତିନିବାଟେ
ଥିବା	:	ଥିବା
ବାହୁ କୁହାଯାଏ	:	ବାହି
କେତୋଟି	:	କେତ୍‌ଟା
ପ୍ରତ୍ୟେକ	:	ସବୁ

ରକ୍ଷି	:	ରକ୍ଷି
ଚାରିପାଖରେ	:	ଚାରିଆଡେ
ଟାଣ	:	ଟାଣ୍
ପାଉଛ	:	ପାଉଚ
କିପରି	:	କେମନ୍ତ
ଆୟତ ଚିତ୍ର	:	ଘରିକଣିଆ
ଅଂଶରେ	:	ଫାଲେ
ଚିହ୍ନାଉଥିବା	:	ଚିହ୍ନାଇଁ ଦେବା
କାଠି	:	କାଠି
ଖଡ଼ିକା	:	ଖଳିକା
ଯୋଡ଼ି	:	ଲଦା

ଜିନିଷକଇ ଦେଖିକରି ଜାଣିମା
ଗଣିତ ମଜା

ବୃତ	:	ଗୋଲେଇ
ଧାର	:	ଧାର୍
ବକ୍ର	:	ବଙ୍କା
ସରଳ	:	ସିଧା, ସଳଖ୍
ସରଳରେଖା	:	ସିଧାରେଖା
ବକ୍ରରେଖା	:	ବଙ୍କାଗାର
ଜ୍ୟାମିତି ବାକସ୍	:	ଜ୍ୟାମିତି ବାକସ୍
ଟ୍ୟାନ୍ ଗ୍ରାମ୍	:	ଟ୍ୟାନ୍‌ଗ୍ରାମ୍
ଟ୍ୟାନଗ୍ରାମ ଚିତ୍ର	:	ଟ୍ୟାନଗ୍ରାମ୍ ଚିତ୍ର
କ୍ଲିପ	:	କ୍ଲିପ୍
ବ୍ୟବହାର	:	ବେଭାର
କେବଳ	:	କେବଲ୍
ଘର ଅଗଣା	:	ଘର୍ ଡାଣ୍ଡ
ମୁରୁଜ	:	ମୁରୁଜ୍

ବିନ୍ଦୁ : ଟୋପା
ଅଙ୍କନ : ଚିତିର
ଡାହାଣପଟେ : ଭୁଜୁଣିଆଡ଼େ
ଗ୍ଲାସ : ଗିଲାସ୍
ଗ୍ରିଡରେ : ଗ୍ରୀଡ୍‌ରେ
ବସ୍ତୁ : ଜିନିଷ୍
ବାହୁ : ବାହୁ
ଦୈର୍ଘ୍ୟ : ନମା
ନିମ୍ନରେ : ତଳେ
ବର୍ଗଚିତ୍ର : ବର୍ଗଚିତ୍ର
ଆୟତଚିତ୍ର : ନମା ଛରିକଣିଆ ଚିତ୍ର
ଭଳି : ମିତି
କ୍ଷୁଦ୍ରତମ : ଇଡିକୁଟିଏ
ବଳକା : ବଳିଲା
ସାହାଯ୍ୟ : ସାଇଜ
ଲକ୍ଷ୍ୟ : ନଜର୍,ନଞ୍ଜାର
ବର୍ଗାକାର : ସମାନ ଛରିକୋଣିଆ
ସଜାଡ଼ : ସଜାଡ଼
ସମ୍ପର୍କ : ସଂପର୍କ
ବିପରିତ : ଆରପଟ
ସୃଷ୍ଟି : ତିଆରି
ଏହାଦ୍ୱାରା : ଇଆର ଦ୍ୱାରା
ସାରଣୀ : ସାରଣୀ
ମୁଣ୍ଡଳା : ଗୋଲେଇ, ମଣ୍ଡଳା
ବାହୁସଂଖ୍ୟା : ବାହୁସଂଖ୍ୟା
କୋଣ : କଣ
କର୍ଣ୍ଣ : କାନ୍, କର୍ଣ୍ଣ

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ବସ୍ତୁର୍ ଆକୃତି ଜାଣିମା

ଗଣିତ ମଜା

ସର୍କସ	ସର୍କସ୍
ଗୋଲକ	ଗୋଲକ, ଗୋଲ
ସିଲିଣ୍ଡର	ସିଲିଣ୍ଡର
ଆସିକ୍ରିମ୍	ଆଇସ୍‌କ୍ରିମ୍
ବରଫ	ହେମ୍
ଆୟତଘନ	ନମା ନିଦା ଛରିକଣିଆ ଜିନିଷ
ସମଘନ	ସମାନ ଛରିକଣିଆ ଜିନିଷ
କୋନ	କୋନ୍
ବାଟେରୀ	ବେଟାରି
ଦିଆସିଲି	ମାଚିସ୍
ଚଟାଣ	ଭୁଇଁ
ଡିଜାଇନ୍	ବଢିଆଁ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ	ସବୁ
ନକ୍ସା	ନକସା
ପହଂଚିବା	ପହଂଚିବା
ଶ୍ରେଣୀଗୃହ	ପାଠ୍ ପଢ଼ ଘର୍
ରୋଷେଇ ଘର	ରନ୍ଧାଘର୍
ନଳକୂପ	ଟାଙ୍କି, ନଳକୂଅ
ଗଣିବା	ଗଣିବା
ଯେପରି	ଯେମଂତ୍
ସେହିପରି	ସେମନ୍ତ
ଏହିପରି	ଇମିତି
କଂଟା	କଂଟା
ସଂଖ୍ୟା	ସଂଖ୍ୟା
କ୍ରମାନ୍ୟରେ	ଧାଣ୍ଡି, ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କ୍ରମରେ
ତୀରଚିହ୍ନ	କାଣ୍ଡ ଚିହ୍ନ

ଗତ	:	କାଲ୍‌ହର / କାଲ୍
ଏକଅଙ୍କ	:	ଗଟେ ଅଙ୍କ୍
ଦୁଇ ଅଙ୍କ	:	ଦୁଇ ଅଙ୍କ୍
ତିନି ଅଙ୍କ	:	ତିନିଟା ଅଙ୍କ୍
ଚାରି ଅଙ୍କ	:	ଚାରି ଅଙ୍କ୍
ପାଂଚ ଅଙ୍କ	:	ପାଂଚ ଅଙ୍କ୍
ଛଅ ଅଙ୍କ	:	ଛଅ ଅଙ୍କ୍
ସାତ ଅଙ୍କ	:	ସାତ ଅଙ୍କ୍
ଏକ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ	:	ଏକାଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ
ବାଟି	:	ବାଟି
ତଳ ଘର ପୁରଣ କର	:	ତଳର୍ ଘରଟା ପୂରଣ୍ କର୍
ଉଦାହରଣ	:	ଉଦାହରଣ୍
୮୯	:	ଅଁଣାନବେ

ପାଠ-୭

ଜାଗା ଜାଣିବା

କେଉଁ ରେଳ ଡବା	:	କେଁ ରେଲଡ୍‌ବା
ଦ୍ୱାଦଶ ଡବା	:	ବାର ନଂ ବରଡବା
ପଂଚଦଶ	:	ପନ୍ଦର
ପୂର୍ବବର୍ତୀ	:	ଆଗର୍‌ଟା
ବସିଥିବା	:	ବସିଥିବା
ମଧ୍ୟରେ	:	ମଝିରେ
ଏକାଦଶରୁ ବିଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	:	ଏଗାରରୁ କୋଡିଏ ଯାକେ
ପୁରଣବାଚକ	:	ପୂରଣ ବାଚକ
ସଂପର୍କରେ	:	ସଂପର୍କରେ
ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରିବେ	:	ପିଲାମାନକଇ ପଚାରିବେ
ପୁରଣବାଚକ ସଂଖ୍ୟା	:	ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟା
ଆଗପଛ ଦେଖିବା	:	ଆଗ୍‌ପଛ୍ ଦେଖିବା
ଆଗ ପଛ ଜାଣିବା	:	ଆଗ୍ ପଛ୍ ଜାଣିବା
ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମାନେ ସଭା କଲେ	:	ପଶୁ ଚଢଇ ମିଟିଙ୍ଗ୍ କଲେ

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାଲେଣି ପଡ଼ିଲା	:	ତାଙ୍କର୍ ଭିତ୍‌ରେ ଭାଲେଣୀ ପଡିଲା
ମଣିଷମାନେ ଜଙ୍ଗଲ କାଟୁଛନ୍ତି କାହିଁକି	:	ଲକ୍‌ମାନେ ଜଙ୍ଗଲ୍ କାଟ୍‌ସନ୍ତ୍ କିଶ୍ କଇ
ଜଙ୍ଗଲ ସଫାହେଲେ ଆମେ କେଉଁଠି ରହିବା	:	ଜଙ୍ଗଲ୍ କାଟିଦେଲେ ଆମେ କେଁନ୍‌ଠି ରହିବା
କ'ଣ ଖାଇବା	:	କିଶ୍ ଖାବା
କୋକିଶିଆଲି ଉଠି କହିଲା	:	ଶିଆଲ୍ ଉଠିକରି କହିଲା
ପରବର୍ତି ସଂଖ୍ୟା	:	ପଛ ସଂଖ୍ୟା
ମଧ୍ୟବର୍ତି ସଂଖ୍ୟା	:	ମଝି ସଂଖ୍ୟା
ପୂର୍ବବର୍ତି ସଂଖ୍ୟା	:	ଆଗ ସଂଖ୍ୟା
ଯୋଗ ଓ ବିୟୋଗ ସଂଖ୍ୟା	:	ମିଶାଣ ଫେଡ଼ାଣ ସଂଖ୍ୟା

କେଗା ଜାଣିବା

ଏକାଦଶ	:	ଏକାଦଶ୍
ଦ୍ୱାଦଶ	:	ଦ୍ୱାଦଶ୍
ତ୍ରିୟାଦଶ	:	ତ୍ରୟଦଶ
ଚତୁରଦଶ	:	ଚତୁର୍‌ଦଶ
ପଂଚଦଶ	:	ପଂଚଦଶ
ଷଡ଼ଶ	:	ଷଡ଼ଶ
ସପ୍ତଦଶ	:	ସପ୍ତଦଶ୍
ଅଷ୍ଟଦଶ	:	ଅଷ୍ଟଦଶ
ଉନବିଂଶ	:	ଉନବିଂଶ
ବିଂଶ	:	ବିଂଶ
ସାନ ବଡ଼	:	ଛୋଟ ବଡ଼
ବଡ଼ ଛୋଟ	:	ବଡ଼ ଛୋଟ୍
ବୃହତର	:	ସବୁଠାରୁ ବଡ଼
କ୍ଷୁଦ୍ରତର	:	ସବୁଠାରୁ ସାନ୍
ସ୍ଥାନୀୟମାନ	:	ସ୍ଥାନୀୟ ମାନ
ନିର୍ଣ୍ଣୟକର	:	ନିର୍ଣ୍ଣୟ
ବୁହାଇଲେ	:	ବୁହାଇ ଦେଲେ
ମିଶାଣ	:	ମିଶାଣ୍

ସମାଧାନ କର	:	ସମାଧାନ କର
ଅନୁମାନ କରି ଯୋଗଫଳ କରିବା	:	ଅନମାନ୍ କରି ମିଶାଣ୍ ଫଳ କରିବା
ବାଦ୍	:	ଛାଡ଼ିଦେବା
ମନେ ମନେ ହିସାବ କର ଓ କହ	:	ମନେ ମନେ ହିସାବ କର୍ ଓ କଉ
କେଉଁ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଫେଡ଼ିଲେ ଫେଡାଣ ଫଳ	:	କେଁ କେଁ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଫେଡିନେ ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ୧୫ ହେବାକ୍

ପାଠ-୧୦
ଫେଡ଼ାଣ

ପତ୍ର ଗଣିବା	:	ପତର୍ ଗଣିବା
କାହାର ବେଶୀ କାହାର କାମ	:	କା'ର ଜବର କାହାର କମ
ସୀତା ୧୦୦ଟି ପତ୍ର ତୋଳିଲା	:	ସୀତା ୧୦୦ଟିପତର୍ ତଳିଲା
ଗୀତା ୬୦ଟି ପତ୍ର ତୋଳିଲା	:	ଗୀତା ୬୦ଟି ପତର୍ ତଳିଲା
ସୀତାର ପତ୍ର ବେଶୀ ନା ଗୀତାର ପତ୍ର	:	ସୀତାର ପତର ଜବରକି ଗୀତାର ପତର ଜବ
ବେଶୀ କେମିତି ଜାଣିଲ	:	କେମନ୍ତ ଜାଣିଲ
ଗୋଟିଏ ବଣରେ ବାଘସଂଖ୍ୟା ୫୮୫ ଓ ଭାଲୁ ୯୫୪	:	ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ବାଗ୍ ସଂଖ୍ୟା ୫୮୫ ଓ ଭାଲୁ ୯୫୪
ଓ ହରିଣ ୫୨୮ ଓ ଠେକୁଆ ୨୮ ଥିଲେ	:	ଓ ହରିଣ ୫୨୮ ଓ ଖେଳିଆ ୨୮ ଥିଲାଇ
ବାଘ, ଭାଲୁ ମିଶି କେତେ ଥିଲେ	:	ବାଗ୍ ଭାଲୁ ମିଶି କେତେ ଥିଲାଇ
ବାଘ ଓ ଠେକୁଆ ମିଶି କେତେ ଥିଲେ	:	ବାଗ୍ ଓ ଖେଳିଆ ମିଶି କେତେ ଥିଲାଇ

ପାଠ-୧୧
ଆସ ଗଣିମା

କ୍ରିକେଟ ଖେଳ	:	କିରକେଟ୍ ଖେଲ୍
ଗୋଟିଏ ଓଭର କେତେଟି ବଲ ପଡ଼ିବ	:	ଏକ ଓଭରରେ କେତଟା ବଲ ଫିଙ୍ଗିବା
ରାମ ୫ ଓଭରରେ ୩୫ ରନ୍ କଲା	:	ରାମ ୫ ଓଭରରେ ୩୫ ରନ୍ କରିଲା
ଗୋଟିଏ ଓଭର ୬ଟି ବଲ୍ ଫିଙ୍ଗାଯାଏ	:	ଏକ ଓଭରରେ ୬ଟି ବଲ୍ ଫିଙ୍ଗା ହେଇ

'ଓ' ଆସ ବାଂଟିବା 'କୁ'

ତୁମେ ଯେତେ ଆମେ ସେତେ	:	ତୁମେ ଯେତିକି ଆମେ ସେତିକି
ଆମ ପଛରେ ଆହୁରି ସେତେ	:	ଆମ ପଛରେ ଆରି ସେତିକି
ଆମେ ସମସ୍ତେ ଅଠର	:	ଆମେ ସବୁଯାକ ହିକରି ଅଠର

ସମୟ କହଇ ମୁଇଁ ଠିକ୍

ଘଂଟା	:	ଘଡି, ଘଂଟା
ହାତଘଂଟା	:	ହାତ ଘଡି
ଘଂଟାରେ ଏକ ଠାରୁ ବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	:	ଘଡିରେ ଏକ ଠାରୁ ବାଆର ଯାକେ ସଂଖ୍ୟା ଆସି
ଘଂଟାରେ ତିନୋଟି କଂଟା ଅଛି	:	ଘଡିରେ ତିନିଟି କଂଟା ଆସି
ଦିନରାତି ଚବିଶ ଘଂଟା	:	ଦିନରାତି ମିଶାନେ ଚବିଶ୍ ଘଂଟା
ଦିନକୁ ବାର ଘଂଟା	:	ଦିନକୁ ବାର ଘଂଟା
ରାତିକୁ ବାର ଘଂଟା	:	ରାତି ଯାକ ବାର ଘଂଟା
ଦଶ ଘଂଟା ହେଲେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉ	:	ଦଶ ଘଂଟା ହେନେ ଇସ୍କୁଲ ଯାଉଁ
ଖରାବେଳେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ହୁଏ	:	ବେଳାରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ହେଇ
ସନ୍ଧ୍ୟା ଚାରିଟାରେ ଛୁଟି ହୁଏ	:	ସନ୍ଧ୍ୟା ଚାରିଟାରେ ଛୁଟି ହେଇ
ପାହାନ୍ତିଆରେ ଉଠିବା	:	ପାହାନ୍ତାରେ ଉଠିବା
ରାତି ଆଠ ଘଂଟାରେ ଶୋଇବା	:	ରାତି ଆଠ ଘଂଟାରେ ଶୋଇବା

ପାଠ-୧୬

ଟଙ୍କା ପଇସା ହିସାବ

୧ ପଇସା	:	ଏକ୍ ପଇସା
୫ ପଇସା	:	ପାଂଚ୍ ପଇସା
୨୦ ପଇସା	:	କୋଡ଼ିଏ ପଇସା
୨୫ ପଇସା	:	ପଚିଶ୍ ପଇସା
୫୦ ପଇସା	:	ପଚାସ୍ ପଇସା
୭୫ ପଇସା	:	ପଂଚସ୍ତରି ପଇସା
୧ ଟଙ୍କା	:	ଏକ୍ ଟଙ୍କା
୨ ଟଙ୍କା	:	ଦୁଇ ଟଙ୍କା

୫ ଟଙ୍କା	:	ପାଂଚ୍ ଟଙ୍କା
୧୦ ଟଙ୍କା	:	ଦଶ୍ ଟଙ୍କା
୨୦ ଟଙ୍କା	:	କୁଳିଏ ଟଙ୍କା
ବାଇଗଣ ୧ କେଜି ୧୦ ଟଙ୍କାରେ ମିଳେ	:	ବାଇଗଣ ୧ କିଲକୁ ୧୦ ଟଙ୍କାରେ ମିଲୁସି
ଟମାଟ ୧ କେଜି ୨୦ ଟଙ୍କାରେ ମିଳେ	:	ପାଚଲ ଘଣ୍ଟା ୧ କିଲୋ କୁଳିଏ ଟଙ୍କାରେ ମିଳଇ
ବାଇଗଣ ଓ ଟମାଟ କିଣିଲେ କେତେ ଟଙ୍କାଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ	:	ବାଇଗଣ ଓ ପଚଲ ଘଣ୍ଟା କିଣିନେ କତେଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ହେବାକ୍
ରାମ ୧୦ ଟଙ୍କା ନେଇ ୬ ଟଙ୍କା ପେନ୍ କିଣିଲା, କେତେ ଟଙ୍କା ବଳିଲା	:	ରାମ ଦଶ ଟଙ୍କା ନେଇ ୬ ଟଙ୍କାରେ ପେନ କିଣିଲା ହେଝିନେ କେତ୍ ଟଙ୍କା ବିଳିବାକ୍ ଆରି କେତେ ଟଙ୍କା ବଳିଲା
କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରୁ ଶିଖିବା	:	କେଲେଣ୍ଡରରୁ ଜାଣିବା
ବର୍ଷ	:	ବର୍ଷ
ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ୩୧ ଦିନ	:	ପୁଷ୍ ମାସ ୩୧ ଦିନ
ଫେବୃଆରୀ ମାସ ୨୮ ଦିନ	:	ମାଘ୍ ମାସଟା ୨୮ ଦିନିଆଁ
ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୩୧ ଦିନ	:	ଫଗୁଣ ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ
ଏପ୍ରେଲ୍ ମାସ ୩୦ ଦିନ	:	ଚଇତି ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ
ମଇ ମାସ ୩୧ ଦିନ	:	ବୈଶାଖ ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ
ଜୁନ୍ ମାସ ୩୦ ଦିନ	:	ଜେଷ୍ଠ୍ ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ
ଜୁଲାଇ ମାସ ୩୧ ଦିନ	:	ଆଷାଢ ମାସ୍ଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ
ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୩୧ ଦିନ	:	ଶ୍ରାବଣ ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ
ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୩୦ ଦିନ	:	ଭାଦ୍ରବ ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ
ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ୩୧ ଦିନ	:	ଆଶିନ / ଦଶରା ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ
ନଭେମ୍ବର ମାସ ୩୦ ଦିନ	:	କାର୍ତିକ ମାସ୍ଟା ୩୦ ଦିନିଆଁ
ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୩୧ ଦିନ	:	ମଗଶିର ମାସଟା ୩୧ ଦିନିଆଁ

ପାଠ-୧୩

ମାପ

ଚାଖଣ୍ଡ	:	ଘଖଣ୍ଡେ
ଇଂଚେ	:	ଏକ୍ ଇଂଚ୍
ହାତେ	:	ଏକ୍ ପାଦ୍, ହାତେ
ହରିର ଉଚ୍ଚତା ୪ ଫୁଟ	:	ହରି ୪ ଫୁଟ ଉଂଚା
ବାଡ଼ି	:	ଠେଙ୍ଗା
ସ୍କେଲ୍	:	ଇସ୍‌କେଲ୍
ଦାମର କୂଅ ଗଭିରତା ୨୦ ମିଟର	:	ମାପ ଫିତା ଦାମର କୁଅଟାର ଗଭିର ୨୦ ମିଟର
ରାମ ପାଇଁ ୧ ମିଟର କନା ଦରକାର	:	ରାମ ପାଇଁ ୧ ମିଟର କପଡ଼ା ଦରକାର
ଅନୁମାନିକ ମାପ	:	ଅନମାନିଆଁ ନାପ
ପ୍ରକୃତ ମାପ	:	ସଠିକ୍ / ଠିକ୍ ମାପ, ସଠିକ୍ ନାପ

ପାଠ-୧୪

ଓଜନ ଓ ପରିମାଣ ଜାଣିବା	:	ଓଜନ ଓ ପରିମାଣ ଜାଣିମା
ତେଙ୍ଗୁରା	:	ଜଣାଇବା
ଚାଉଳ, ଡାଲି, ଚିନି, ଗହମ, ଆଳୁ, ପିଆଜକେଜିରେ ଓଜନ କରାଯାଏ	:	ଘଉଲ୍, ଡାଲି, ଚିନି, ଗହମ, ଆଲୁ, ପିଆଜ କିଲ ପଲାରେ ନାପନ୍ତି
କିରାସିନି (ଲିଟରରେ ମପାଯାଏ)	:	କିରାସିନି (ପଲାରେ ମପାଯାଏ)
କିଲୋମିଟର	:	କିଲୋମିଟର / ମାଇଲ
୧ କେଜି	:	୧ କିଲୋ
୧/୨ ଅଧାକେଜି ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍	:	୧/୨ ଅଧାକିଲେ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍
୧ଲିଟର ୧୦୦୦ମି.ଲି.ଲିଟର	:	୧ଲିଟର ୧୦୦୦ମି.ଲି.ଲିଟର
୫୦୦ ମିଲିଲିଟର	:	୧/୨ ଲିଟର

ତଇଥ ଜାଣିମା

ବଣରେ କେଉଁ ଜୀବମାନେ ରହନ୍ତି : ଜଙ୍ଗଲ୍‌ରେ କେଁ କେଁ ଜୀବ ମାନେ ରହନ୍ତି
କେତେ ପ୍ରକାର ବାଘ ଦେଖିଛ : କେତ୍ ପରକାର ବାଘ୍ ଦେଖିସ
କେତେ ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ଦେଖିଛ : କେତେ ପରକାର ପକ୍ଷୀ ଦେଖିସ
କେତେ ପ୍ରକାର ଫୁଲ ଦେଖିଛ : କେତେ ପରକାର ଫୁଲ୍ ଦେଖସ
କେତେ ପ୍ରକାର ଗଛ ଦେଖିଛ : କେତେ ପରକାର ଫଳ ଦେଖିସ

ପ୍ରଥମ ପାଠ

ଚିତ୍ରଟାକଇ ଚିହ୍ନ

ତ୍ରିଭୁଜ : ତ୍ରିଭୁଜ
ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର : ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର
ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର : ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର
ଗୋଲ : ଗୋଲ୍ ସିଧାଗାର ଟାଣିବା
ଭୂମି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିବା ସିଧାଗାର : ଭୂଇଁ ଉପରେ ଠିଆ ହେଉଥିବା ସିଧା ଗାର
ଭୂମି ଉପରେ ଶୋଇଥିବା ଭଳି ସିଧାଗାର : ଭୂଇଁ ଉପରେ ଶେଶଇଥିବା ଭଳି ସିଧାଗାର୍
ଭୂମି ଉପରେ ତେରେଛା ଭାବେ ସିଧାଗାର : ଭୂଇଁଉପରେ ତେରଛା ଭାବ୍‌ରେ ସିଧାଗାର୍
ସ୍କେଲ ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ ଗାର ଟାଣ ? : ଇସ୍କେଲ ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ ଗାର୍ ଟାଣ
କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରି : କେଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରି ସିଧାଗାର ସିଧାଗାର ଟାଣିପାରିବ ଟାଣିପାରିବ

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର

ଗୁଜିଆ ପାହାଡ଼ ଗୋଟିଏ ତ୍ରିଭୂଜର ଉଦାହରଣ : ଗୁଜିଆ ପାହାଡ଼ ଗାଟେ ତ୍ରିଭୁଜର ଉଦାହରଣ
ରୁମାଲ ଗୋଟିଏ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ : ରୁମାଲ ଗୋଟି ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର

ଉଦାହରଣ

ଦିଆସିଲି ଗୋଟିଏ ଆୟତକ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ : ମାଚିସ୍ ଗୋଟିଏ ଆୟତ କ୍ଷେତ୍ରର ଉଦାହରଣ

ପାଠ-୩

ଗଡ଼ବା (ଘୋଷାଡିବା)

୧. କଦଳୀ	:	କଦ୍‌ଳୀ
୨. କ୍ରିକେଟ ବ୍ୟାଟ	:	କ୍ରିକେଟ୍ ବ୍ୟାଟ୍
୩.ବଲ	:	ବଲ୍
୪.ଚକ	:	ଚକ୍
୫.ଇଟା	:	ଇଟା
୬.ରୁଲବାଡ଼ି	:	ଗୋଲବାଡ଼ି
୭.କମଳା	:	କମଳା
୮.ପ୍ଲେଟ	:	ପ୍ଲେଟ୍

ପାଠ-୪

ଦଳ ଦଳ କରି ଗଣିଆଁ

ଗାଁ ହାଟରେ ବିକ୍ରି କରିବା ଜିନିଷ	:	ଗାଁ ବଜାରରେ ଜିନିଷ ବିକିବା
୧.ଲେମ୍ବୁ	:	ଲେବୁ
୨.ନଡ଼ିଆ	:	ଲଡ଼ିଆ
୩.କଦଳୀ	:	କଦଳୀ
୪.୧ ପୁଞ୍ଜା	:	ମୁଠେ
୫.୧ ଯୋଡ଼ା	:	ଯୋଡ଼ିଏ

ପାଠ-୫

ସାନ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନିବା

୧/ ୫ ଟଙ୍କା ଓ ୨ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ କାହାର ବେଶୀ	:	୫ ଟଙ୍କା ହେଲା ୨ ଟଙ୍କା ଭିତରେ କାହାର ଦାମ୍ ବେଶୀ
୨/ ଧାଡି ହୋଇ ଠିଆ ହୁଅ ଓ ୧ ଠାରୁ ୧୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	:	ଧାଡ଼ିରେ ଠିଆ ହେନେ ୧ ରୁ ୧୦

ଗଣର ଧାଡ଼ିନା ନିଗାଂହୁ ୧ ଠାରୁ ୧୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଣିକିମୁ ଯାକେ ଗଣିମ୍ଵା

୩/ କିଏ ଆଗରେ ପହଂଚିବ : ଆଗରେ କିଏ ପହଁଚିବାକ୍

୪/ ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପାହଚ ଗଣ, ମିସ୍କୁଲତା : ଇସ୍କୁଲର ପାହାଚକା ଗଣ
ପାହାଚି ଗଣି କିମ୍ବୁ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାରକର

୫/ କେଉଁ ଜିନିଷ ଘୋଷାଡ଼ି ନେଇପାରିବା ତାହା ଲେଖ : କେଁକାକଇ ଘୋଷରାଇ ପାରିବ ?

୬/ ଇଟା, କ୍ରିକେଟ ବ୍ୟାଟ, ପ୍ଲେଟ୍ : ଇଟା, ବ୍ୟାଙ୍କ୍, ପ୍ଲେଟ

୭/ ଗୋଟିଏ ପୁଞ୍ଜା କହିଲେ କେତୋଟି ? : ଗୋଟେ ପୁଂଜା ହେନେ କେତଟ୍ଟା

୮/ ଗୋଟିଏ ପୁଞ୍ଜା ଇଟେଏଁ ୪ ଟା : ୧ ପୁଞ୍ଜା ହେନେ ୪ଟା

ପାଠ-୬

ମିଶାଣ୍ କରିବା

୧.ରାମ ଧରିବା ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଖ୍ୟା କେତେ : ରାମ କେତେ ଫୁଲ ଧେରସି

୨.ଶ୍ୟାମ ଧରିଥିବା ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଖ୍ୟା କେତେ : ଶ୍ୟାମ କେତେ ଫୁଲ୍ ଧେରିସି

୩. କିଏ ଅଧିକ କିଏ କମ ଧରିଛି କହ : କିଏ ଜୋର୍ ଆଉ କିଏ କମ୍ ଧରିଛି କଉସି

୪.୫ଟି ଛେଳି ଓ ୬ଟି ଛେଳି ମିଶି କେତେ ହବ ?: ୫ଟି ଛେଳି ହେଲଶ ୬ଟା ଛେଳି ମିଶିନେ କେତେ

୫.ବସ୍‌ରେ ୫୫ ଜଣ ଲୋକଯାପାରିବେ : ବସ୍‌କେ ଦୁଇକଳି ପନ୍ଦରଜଣ ଲକ ଯିବାର

୬.ସାର୍ଟ ଓ ପ୍ୟାଂଟ ମିଶାଇ କିଣିଲେ କେତେ : ସାର୍ଟ ହେଲ ପେଂଟ ମିଶାଇ କରି କିଣିନେ
ଟଙ୍କା ହେବ କେତେ ହେବାକ୍

୭.ଛତା ଓ ବ୍ୟାନର ଦାମ କେତେ ହେବ : ଛତା ଓ ବ୍ୟାନର୍ ରେଟ୍ କେତେ

୮.ଗୋଟିଏ ପେନର ଦାମ କେତେ : ଗୋଟେ ଡଟ୍‌ର ରେଟ୍ କେତେ

୯.ଗୋଟିଏ ପେନସିଲ ଦାମ କେତେ : ଗଟେ ପେନ୍‌ସିଲିର ରେଟ୍ କେତେ ?

୧୦.ପେନ ଓ ପେନସିଲର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ? : ଡଟ୍ ହେଲା ପେନ୍‌ସିଲର ରେଟ୍ କେତେ ?

ପାଠ-୭

ଫେଡାଣ କରିବା ପ୍ରଶ୍ନ

୧.୫ ରୁ ୩ ଗଲେ କେତେ : ୫ ର ୩ ଗନେ କେତେ
୨.୧୦ ରୁ ୩ ଗଲେ କେତେ : ୧୦ ରୁ ୩ ଗନେ କେତେ
୩.୮୦ ରୁ ୨୦ ଗଲେ କେତେ : ଅଶୀରୁ କୋଡ଼ିଏ ଗନେ କେତେ

(+)ମିଶାଣ

ଗୋଟିଏ ଛେଳିର ଦାମ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ହେଲେ : ଗଟେ ଛେଳିର ଦାମ୍ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ହେନେ

୨ଟି ଛେଳିର ଦାମ୍ କେତେ ୨ଟା ଛେଳିର ରେଟ୍ କେତେ ?

(-) ଫେଡ଼ାଣ /ପ୍ରଶ୍ନ

୫ ରୁ ୩ ଗଲେ (କେତେ) : ୫ ରୁ ୩ ଗନେ କେତେ ?

ପାଠ-୮

ଶୂନ ମିଶବା ହେଲା ଫେଡ଼ିଆ

(କ)୫ରେ + ୦ ମିଶାଇଲେକେତେ : ୫୦ ରେ + ୦ ମିଶାନେ କେତେ
(ଖ)୧୦ରୁ ୫ ଗଲେ କେତେ ? : ୧୦ରୁ ୫ ଗନେ କେତେ
(ଗ)୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା କେତେ: ୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା କେତେ

ପାଠ-୯

ମିଶ୍ବା ବଦଳରେ ଗୁଣମା

(କ)ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ପେନ୍ତାରେ କେତଟି ଫୁଲ ଅଛି : ଗଟେ ଫୁଲ୍ ନେନ୍ଥାରେ କେତଟା ଫୁଲ ଆସି

(ଖ)ସେହିପରି ୫ ଟି ଫୁଲ ମାଳରେ କେତଟି ଫୁଲଥିବ : ସିମିତିର ୫ଟା ଫୁଲ୍ ମାଳକେ କେତେଟ ଫୁଲ ଥିଆକ୍ / ଥିବାକ୍

(ଗ)ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଗଣ : ଧାଳି ଧାଳି ଗଣ୍

(ଘ)ଗୋଟିଏ ଚାବି ପେନ୍ତାରେ କେତଟି ଚାବି ଅଛି : ଗଟେ ଋବି ପେନ୍ଥାକେ କେତେଟା ଋବି ଆସି

(ଡ)୫ ଟି ଚାବି ପେନ୍ତାରେ କେତଟି ଚାବି ଅଛି	:	୫ଟା ଋବି ପେନ୍ଥାକେ କେତଟା ଋବି ଆସି
(ଚ)ଦୁଇଟି ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠି କେତେ	:	ଦୁଇଟା ହାତକେ ଆଙ୍ଗୁଟି କେତେ

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କର

୫ରେ ୦ (ଶୂନ) ମିଶିଲେ କେତେ	:	୫ ରେ ୦ ମିଶିନେ କେତେ
୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା = ୫୦ ଟଙ୍କା	:	୩୦ ଟଙ୍କା + ୨୦ ଟଙ୍କା = ୫୦ ଟଙ୍କା
୫୦ (ରି କୋଡ ଦଶ ଟଙ୍କା)		୫୦= ଦିକୁଲି ଦଶଟଙ୍କା

ପାଠ-୧୦

ସମାନ ଭାଗରେ ବାଂଟିବା

୧.୧୦ଟି ଆମ୍ବ ୫ ଜଣ ବାଂଟି ଖାଇଲେ	:	୧୦ଟା ଆମ୍ବୁ ୫ଜଣ ବାଂଟି ଖାଲାଇ
୨.୨୦ଟି କମଳା ୪ ଜଣକୁ କେତେଟି କମଳା ପଡିବ	:	୨୦ଟା କମଳା ୪ ଝଣକୁ କେତେଟା କମଳା ପଡିଆକ୍
୩.୮୦ଟି କଦଳୀ ୧୦ ଜଣ ପିଲା କେତଟି କଦଳୀ ଖାଇବେ	:	୮୦ଟା କଦଅଲ୍ୀ ୧୦ ଝଣ ପିଲା କେତେଟା କଦଳୀ ଖାବାଇ
୪.୫ଟି ଶୁଆରେ ଗୋଟିଏ ଦଳ ସେହିପରି ୮ଟି ଦଳରେ କେତେ ରହିବେ ?	:	୫ଟା ଶୁଆରେ ଗଟେ ଦଳ ସିମିତି ୮ଟା ଦଳରେ କେତେ ରହିବାଇ ?

ପାଠ-୧୧

ଟଙ୍କା ପଇସା ଦିଆନିଆ କରିବା

୧ ଟଙ୍କା	:	୧ ଟଙ୍କା
୨ ଟଙ୍କା	:	୨ ଟଙ୍କା
୫ ଟଙ୍କା	:	ପାଂଚ ଟଙ୍କା

୧୦ ଟଙ୍କା	:	୧୦ ଟଙ୍କା (ଦି ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କା)
୨୦ ଟଙ୍କା	:	୨୦ ଟଙ୍କା(କୋଲିଏ ଟଙ୍କା)
୫୦ ଟଙ୍କା	:	୫୦ ଟଙ୍କା(ଦିକୁଲି ଦଶ ଟଙ୍କା)
୧୦୦ ଟଙ୍କା	:	୧୦୦ ଟଙ୍କା(ପାଞ୍ଚ କୁଲି ଟଙ୍କା)
୧୦୦୦ ଏକ ହଜାର	:	ହଜାରେ ଟଙ୍କା
୫୦୦୦ ପାଂଚ ହଜାର	:	ପାଂଚ ହଜାର
୧୦,୦୦୦ ଦଶ ହଜାର	:	ଦଶ ହଜାର

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର

୧.୧୦ଟି ଆମ୍ବକୁ ୫ ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ୧ ଜଣକୁ କେତୋଟି ଆମ୍ବ ପାଇବ	:	୧୦ ଟା ଆମ୍ ୫ ଜଣ ବାଂଟିନେ କେତେଟା ଲେଖା ପାଇବା
୨.ଗୋଟିଏ ଗାଇର ଦାମ = ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା, ହେଲେ ୨ଟି ଗାଇର ଦାମ କେତେ ?	:	ଗଟେ ଗାଇର ଦାମ୍ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ହେନେ ୨ଟା ଗାଇର ଦାମ୍ ୨୦୦୦ଟଙ୍କା

ପାଠ-୧୨

ନମାଁ କେତେ ଜାଣିଆଁ

ଲମ୍ବା ଏଚକା ପୁନାଇ

ତୁମେ କେତେ ଲମ୍ବା ଅଛ	:	ତମେ କେତେ ନମା ଆଛ
ଟେବୁଲର ଲମ୍ବା କେତେ	:	ଟେବୁଲର ନମା କେତେ
ପେନ୍‌ର ଲମ୍ବା କେତେ ?	:	ପେନ୍‌ରେ ନମା କେତେ
କବାଟର ଲମ୍ବା କେତେ	:	ଦୁଗାଲି‌ର ନମା କେତେ
ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରୀର ଲମ୍ବା କେତେ	:	ଶ୍ରେଣୀ ଘରର୍ ନମା କେତେ

ପାଠ-୧୩

ଓଜନ୍ ହେଲା ଉଲାସ୍ ଜାଣିଆଁ

ନିକିତି	:	ବିଷାଡ଼ାଙ୍ଗ
ହାତୀ	:	ହାତୀ
ବିଲେଇ	:	ବିଲାଇ
ମିନୁ	:	ମିନୁ

ତୁମେ ଚାଉଳ ବସ୍ତା ନେଇପାରିବ କି ?	: ତୁମେ ଗଉଳ ବସ୍ତା ନି ପାରିବ କି
ତୁମେ ଲୁଣ ପ୍ୟାକେଟ ଉଠାଇ ପାରିବ କି ?	: ତମେ ନୁଣ୍ ପକେଟ୍ ଉଠାଇ ପାଗିବ କି ?
ବିଲେଇ ବଡ଼ ନା ହାତୀ ବଡ଼	: ବିଲାଇ ବଡ଼ କି ହାତୀଟା ବଡ଼
ମାଛ ବଡ଼ନା ବେଙ୍ଗ ବଡ଼	: ମାଛ୍ ବଡ଼୍ ନା ବେଙ୍ଗ୍ଟା ବଡ଼୍

ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର

ନିକିତି ଦ୍ୱାରା ଗଉଳ ଓଜନ କରାଯାଏ	: କିଲପଲା ଦ୍ୱାରା ଗଉଲ୍ ଓଜନ୍ କରାଯାଏ
ମାଛ ନିକିତି ଦ୍ୱାରା ଓଜନ କରାଯାଏ	: ମାଛ କିଲପଲା ଦ୍ୱାରା ଓଜନ କରାଯାଏ

ପାଠ-୧୪

ଗିଲାସ ନିକରିପାଣି ନାପିଆ

ବାଲଟି	: ବାଲଟି
ମଗ	: ମଗ୍
ଗ୍ଲାସ	: ଗିଲାସ୍
ବୋତଲ	: ବୋତଲ୍
କେଉଁଥିରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ପାଣି ଧରିବ ?	: କେଁ ଟାରେ ବଢେ ଅଳପ ପାଣି ଧେରିଆକ୍
ବାଲ୍ଟିରେ ଅଧିକ ପାଣି ଧରିବ ନା ବୋତଲରେ	: ବାଲ୍ଟିକେ ଢୋର ପାଣି ଧରିଆକ୍ ନା ବୋତଲ କେ

ପାଠ-୧୫

ବାର ମାସିର ନାଁ ଜାଣିଆଁ

ବର୍ଷ	: ବରଷ୍
ମାସ	: ମାସ୍
ବୈଶାକ	: ବୈଶାଗ୍
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ	: ଜେଠ ମାସ୍
ଆଷାଢ଼	: ଆଶାଲ୍
ଶ୍ରାବଣ	: ଶ୍ରାବଣ

1126

ତୋ ସାର୍ଟରେ ଫୁଲଫୁଲ ଚିତ୍ର ଲାଗିଛି	:	ତୋ ସାର୍ଟରେ ଫୁଲଫୁଟା ଚିତ୍ର ଲାଗିସି
କିଏ ଝୋଟି କରି ପାରିବ	:	କିଏ ଝୋଟି କରି ପାରିଆକ୍

ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଜଣା ଅଜଣା

ଘର ଭିତରେ କାମ	:	ଘର ଭିତ୍‌ରେ କାମ୍
ସମସ୍ତେ ମିଶି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା	:	ସବୁଯାକ ମିଶିକରି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା
ସମସ୍ତେ ମିଶି ଖାଇବା	:	ସମସ୍ତେ ମିଶିକରି ଖାଇବା
ମିଳିମିଶି ଖେଳିବା	:	ମିଶିକରି ଖୋଳିଆ/ଖେଳିବା
ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି କେଇି ଚଉଳ ମାଗିବା	:	ଧାଡ଼ିହି କରି କେଜି ଚଉଳ ମାଗିବା
ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ସାକ୍ଷତ କରିବା	:	ଧାଡ଼ିହି କରି ଡାକ୍ତର କି ଦେଖା କରିବା

ଘର ବାହାର କାମ୍

ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ନଳକୂପରୁ ପାଣି ଆଣିବା	:	ଧାଡ଼ି ହି କରି ନଳକୁଉରୁ ପାଣି ଆଣିବା
ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ବସ୍‌ରେ ଚଢ଼ିବା	:	ଧାଡ଼ି ହି କରି ବସ୍‌ରେ ଉଠିବା
ରାସ୍ତାରେ ନିୟମ ମାନି ଚଳିବା	:	ବାଟ୍‌ରେ ନିୟମ୍ ମାନି କରି ଚଲିବା

ଶୃଙ୍ଖଳିତ ବ୍ୟବହାର

ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା	:	ବୁଆ ମାଁଙ୍କୁ ଜୁହାର୍ କରିବା
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ସ୍ନେହ କରିବା	:	ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ଶରଧା କରିବା
ଗୁରୁଜନଙ୍କ କଥା ମାନିଚଳିବା	:	ବଡ଼ ମାନ୍‌ଙ୍କର କଥା ମାନି ଚଲିବା
ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା	:	ଇସ୍କୁଲ୍‌କୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା
ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ହାତ ଧୋଇବା	:	ଖାବାର ଆଗରୁଁ ହାତ ପଇବା
ରାସ୍ତା ମଝିରେ ଚାଲିବା	:	ରାସ୍ତା ମଝିକେ ନା ଚାଲିବା
ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ କରିବା	:	ବଡ଼ ମାନଙ୍କୁ ଯକ୍ତିତର୍କ ନା କରିବା
ଚାଲିବା ଶଗଡ଼ରେ ହାତ ମାରିବା	:	ଚାଲ୍‌ବା ଶଗଡ଼୍‌ରେ ହାତ୍ ନା ମାରିବା/ମାରିଆ

ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ମାରପିଟା କରିବା : ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ନା ପିଟିବା/ପିଟିବା

ଶ୍ରେଣୀରେ ଶିକ୍ଷକ ପଢଉଥିଲା ବେଳେଗପ କରିବା: ଶ୍ରେଣୀରେ ସାର୍ ପଢ଼ାଇଥିବାବେଳେ କଥା ନାହେବା

ଇସ୍କୁଲ୍‌ର ନିୟମାଁ ଏକାଠି କର୍

ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା : ଇସ୍କୁଲ୍‌କି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିବା

ଗୁରୁଜନଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବା : ବଡ଼ ମାନଙ୍କୁ ଜୁହାର କରିବାଆ

ମନ ଦେଇ ପାଠ ପଢିବା : ମନ୍ ଦେଇକରି ପାଠ୍ ପଢ଼୍‌ବାଆ

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ପାଟିତୁଣ୍ଡ କରିବାନାହିଁ : ମାଷ୍ଟର ନାଇଁଥିବା ବେଳେ ପାଟିତୁଣ୍ଡ୍ ନା କରିବାଆ

ସକାଳୁ ଉଠି ମୁହଁ ଧୋଇବା : ସକାଳୁ ଉଠି ମୁହୁଁ ମୁନ୍ଧିବା

ରାସ୍ତାର ସଙ୍କେତ / ବାଟର ଚିହ୍ନ

ନାଲିବତି ଜଳିଲେ ଗାଡ଼ି ରହିବ : ନାଲ୍‌ବତି ଜଳିଲେ ଗାଡ଼ି ରହିଯାକ୍

ହଳଦିଆ ବତି ଜଳିଲେ ଯିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ : ହଳଦିଆ ବତୀ ଜଳିଲେ ଯିବାକଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ୍ ହୁଏ

ସବୁଜ ବତୀ ଜଳିଲେ ନିରାପଦରେ ଯାଇପାର : ସାଗୁଆ ବତୀ ଜଳିଲେ ନିରାପଦରେ ଦିଆକ୍

କେଁଣ୍ଟି କିସ୍ ହେଇ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ ପଢାହୁଏ : ଇସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପାଠ୍ ପଢ଼ା ହେଇ୍

ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ରୋଗୀ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ : ଡ଼ାକ୍ତରଖାନାରେ ରୋଗୀ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇ

ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଟଙ୍କା ଜମା କରାଯାଏ : ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ ଟଙ୍କା ଜମା କରାଯାୟୀ

ପୋଲିସ ଥାନାରେ ଅପରାଧିଙ୍କୁ ବନ୍ଦି କରାଯାଏ : ପୋଲିସ୍ ଥାନାରେ ଦୋଷିଙ୍କୁ ବନ୍ଦି କରଇ

ଡାକ ଘରେ ଚିଠି ପକାଯାଏ : ଡାକଘରେ ଚିଠି ପକାଯାୟ

ଚିଠି ପତ୍ର : ଚିଠି ପତର୍

ପାର୍ସଲ : ପାର୍ସଲ୍

129

୪ର୍ଥ ପାଠ

ମାନଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଆ

ଝରକା	:	ଝର୍‌କା
କଳାପଟା	:	କଲାପଟା
ପୂର୍ବଦିଗ	:	ପୁରୁବ୍‌ଦିଗ
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗ	:	ପଶ୍ଚିମ୍ ଦିଗ୍
ଦେଶନାମ	:	ଦେଶରନାମ୍

ପଂଚମ ପାଠ

ପୁରାତନରୁ ନୂତନ	:	ପୁରୁଣାଁ ରୁ ନୂଆଁ
ଆଦିମ ମଣିଷ	:	ଆଗର୍‌ଲୁକ୍
ଆଜିର ମଣିଷ	:	ଆଜିର୍ ଲୁକ୍
ବାସଗୃହ	:	ରହିବାଘର୍
ଶାଢୀ	:	ଶାଲି୍
ଖାଦ୍ୟ	:	ଖାଦ୍ୟ
ବିଜୁଳି	:	ବିଜୁଳି,ଏଲ୍‌କେଟ୍ରି
ଆମ ଘରେ ଦୁଇଟି ଝରକା ଅଛି	:	ଆମର୍ ଘରେ ଦୁଇଟା ଝର୍‌କା ଆସି
କଳାପଟାରେ ଲେଖାଯାଏ	:	କଳାପଟାରେ ଲେଖା ହେଇ୍
ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି	:	ପୁରୁବ୍ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହେଇ୍
ଆମ ଦେଶର ନାମ ଭାରତ୍	:	ଆମ ଦେଶର୍ ନାଁ ଭାରତ୍
ଆଗ ଲୋକମାନେ ବଣରେ ରହୁଥିଲେ	:	ଆଗ ଲୋକ୍‌ଲା ବଣରେ ରହଁନ୍ତି
ଆଜିକାଲି ଲୋକମାନେ ବଣରେ ରହନ୍ତି ନାହିଁ	:	ଆଜିକାଲି ଲୁକ୍‌ଲା ବଣରେ ନାଁ ରହଁନ୍ତି
ବିଜୁଳି ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ ଧାନକଳ ଚଲେ	:	ବିଜୁଳି ସାହାର୍ଯ୍ୟରେ ଧାନକଳ ଚଲୟୀ
ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା	:	ସୁଷମ୍ ଖାଦ୍ୟ ଖାବା
ବଣ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର	:	ବଣ୍ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର୍
ବାପା, ମାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରିବ	:	ବାପା, ମାଙ୍କୁ ଜୁହାର କର୍‌ବ
ମୋତେ ଭାରି ଭୋକ ହେଉଛି	:	ମକଇ ଜୋର୍‌ରେ ଭୋକ୍ କର୍‌ସି
ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଜୁହାର ହେବେ	:	ବଡ୍ ଲୋକ୍ ମାନଙ୍କୁ ଜୁହାର କରିବା

ଷଷ୍ଠ ପାଠ
ମୁଖ୍ୟ ପରିବାର (ନିଜ କୁଟୁମ୍ବ)

ବାଘ	:	ବାଘ୍
ବଣ	:	ବଣ୍
ପରିବାର	:	କୁଟୁମ୍
ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବ	:	ଖାଇବାର୍ ଅଭାବ୍
ହାଟ	:	ହାଟ୍
ବାପା	:	ବୁଆ
ମାଆ	:	ମାଁ
ଭୋକ	:	ଭୋକ୍
ଟଂଟି	:	ଟଂଟି

ଆମରି ଗୁରୁଜନ

ପସନ୍ଦ କାମ	:	ପସନ୍ଦ କାମ୍
ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ କାମ	:	ଅପସନ୍ଦ କାମ୍
ନମସ୍କାର	:	ଜୁହାର
ସମ୍ମାନ	:	ସମ୍ମାନ୍
ବୟସ୍କଲୋକ	:	ବୁଢ୍ଡାଲୋକ୍

ଆଖିଖୋଲିଲା

ପୁଅ	:	ପୁଅ
ଝିଅ	:	ଝି
ଅଂଟା	:	ଅଂଟା
ଟ୍ରାକ୍ଟରରେ	:	ଟ୍ରାକ୍ଟରରେ
ରୋଷେଇ	:	ରନ୍ଧା
ବାସନ	:	ବାସନ୍
ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ	:	ବରଷ୍କର ଉତ୍ସବ, ପରବ

132

No Print

133

ବରଗଛ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଅଛି	:	ବଡ଼ ଗଛ୍‌ଟା ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ୍‌ରେ ଆସି
ଇଟାରେ ଘର ତିଆରି ହୁଏ	:	ଇଟାକେ ଘର୍ ତିଆରି ହେଇ୍
ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛରେ ରହେ	:	ମାଙ୍କଲ ଗସରେ ରହୟ
ଝିଟିପିଟି କାନ୍ଥରେ ରହେ	:	ଝିଟିପିଟି କାନ୍ଥକେ ରହଇ
ଗଛର ପତ୍ର	:	ଗଛ୍ ପତର
ଗଛରେ ଫଳ ଫଳିଛି	:	ଗଛ୍‌କେ ଫଲ ଫଲିସି
ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହୁଏ	:	ପୁରୁବ ଦିଗ୍‌ରେ ବେଲ୍‌ଟା ବାହାରଇ
ଆମ ଦେଶର ନାମ ଭାରତ	:	ଆମ ଦେଶଟାର ନାଉଁ ଭାରତ୍
ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ ପ୍ରଧାନ ଅଟେ ଭାତ	:	ଖାଦ୍ୟ ଭିତରେ ଭାତ୍‌ଟା ପ୍ରଧାନ୍

ପଶୁ ପକ୍ଷୀର୍ ଖାଇବ୍ କିନିଷ

ବାଘ	:	ବାଘ୍
ବାହାଘର	:	ବାହାଘର୍
ପଶୁପକ୍ଷୀ	:	ପଶୁପକ୍ଷୀ
ଭାଲୁ	:	ଭାଲୁ
ବିଲୁଆ	:	ବିଲୁଆ
ହାତୀ	:	ହାତୀ
ରାଇଜରେ	:	ରାଇଜ୍‌ରେ
ମାଂସ	:	ମାଉଁସ୍
ମିଳିମିଶି	:	ମେଳା ମେଶା
ସମସ୍ତେ	:	ସବିଏଁ
ଗାଈ	:	ଗାଈ
କୁକୁର	:	କୁକର
ବିଲେଇ	:	ବିଲାଇ
ପାରା	:	ପାରା
ଶୁଆ	:	ଶୁଆ
ଘାସ	:	ଘାସ୍
କୁଣ୍ଡା	:	କୁଣ୍ଡା
ପାଳ	:	ପାଆଲ
ତୋରାଣୀ	:	ଭାତ୍ ପାଣି

ବ୍ୟବହାର

ବାଘ ବଣରେ ରହେ	:	ବାଘ୍‌ଟା ଝାଲ୍‌ରେ ରହଇ
ଆଜି ଆମ ଗାଁରେ ବିବାହ ହେବ	:	ଆଜ୍ ଆମର ଗାଁରେ ବାହାଗର ହେବାକ୍
ବିଲେଇ ମାଛ ଖାଏ	:	ବିଲାଇଟା ମାସ୍ ଖାଆଇ
କୁକୁର ଭୋଭୋ କରିବ	:	କୁକର୍‌ଟା ଭୁକ୍‌ଭୁକ୍ କରିଆକ୍
ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ଖେଳିବା	:	ସଭିଏଁ ମେଳିମିଶି ଗଦା ହୋଇ ଖେଳିବା
ଆଜି ଭୋଜିରେ ମାଂସ ହେବ	:	ଆଜି ଭୋଜିରେ ମାଉସ୍ ହା ଆକ୍

ପପୁ ସପନେ ଶିଖଲ

ସ୍ୱପ୍ନରେ	:	ସପନ୍‌ରେ
ଆଖି	:	ଆଁଖି
ନାକ	:	ନାଁକେ
କାନ	:	କାଁନେ
ପାଟି	:	ଟୁଣ୍ଡ୍
ପାଲ୍‌କା	:	ଦାଁନ୍ତେ
ଜିଭ	:	ଜିଭ୍
ହାତ	:	ହାତ୍
ଥଣ୍ଡାପାଣି	:	ହେମାଳ ପାଁଣି
ସଫାକର	:	ସଫାକର୍
ଉଜ୍ଜଳ	:	ଉଜଳ୍
ଗୀତ	:	ଗୀତ୍
କଂଟା	:	କଣ୍ଟା
ପାଚେ	:	ପାଚଇ
ଶିଘଶଂଣି	:	ଶିଘାଂଣିଁ
ମୁଣ୍ଡ	:	ମୁଣ୍ଡ୍
ଘା	:	ଘା
ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ଆଙ୍ଗୁଠି
ନଖ	:	ନଁଖ୍
ଯତ୍ନ	:	ଯତନ୍
ମୂଳରେ	:	ମୂଳ୍‌କେ

No Point

137

ହଂସ	:	ହଂସ୍
ଗେଣ୍ଡା	:	ଗେଁଣ୍ଡା
ହରିଣ	:	ହରିଣ୍
କୁତ୍ରା	:	କଟାରି
କୂଅ	:	କୁଉ
ରାନ୍ଧିବା	:	ରାନ୍ଧିୟାକ୍
ସମୁଦ୍ର	:	ସମୁଦର୍
ପୋଖରୀ	:	ପଙ୍ଗର୍
ଝରଣା	:	ଝରଣା
ମେଘ	:	ମେଘ୍

ପାଆଁଣି ମଇଲା ହୁଏ କଇ

ଲୁଗା ସଫା କରିବା	:	ଲୁଗାସଫା କରିବା
ମଇଁଷିଙ୍କୁ ସଫା କରିବା	:	ମଇଁଷ୍କୁଗାଧୁଆବା
ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାରେ ଝାଡ଼ା ଫେରିଲେ	:	କଟା ହଡ଼ାରେ ଝାଡ଼ା ବସିବା
ଲୁଗା ସଫା କଲେ	:	ଲୁଗା ସଫା କଲେ
ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାକେ ଗଛଥିଲେ	:	ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାକେ ଗସ୍ ଥ୍ୟାକ୍

ବେଭାର୍

ଆମେ ପୃଥିବୀରେ ବାସ କରୁ	:	ଆମେ ପଥିବୀରେ ବାସ୍ କରୁଁ
ଶୀତ ଦିନେ ବହୁତ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ	:	ଶୀତ୍ ଦିନେ ଢୁର୍ ଥଣ୍ଡା ହେଇ୍
ବର୍ଷା ଦିନରେ ବହୁତ ବର୍ଷା ହୁଏ	:	ବର୍ଷାଦିନେ ଢୋର୍ ବର୍ଷା ହେଇ

* * *